

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: **VÉSZI JÓZSEF.**
Felelős szerkesztő: **BRAUN SÁNDOR.**
Kiadja: **A SZERKESZTŐSÉG.**

Egész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre 7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Fogalomzavar.

Budapest, augusztus 3.

(K.) Tehát gróf Károlyi Sándor elfogadta a Royal-programmot! Amit az agrárius urak annak idején, az ő távollétében, pezsgős vacsora után elhatároztak, azt most gróf Károlyi Sándor a gönci választókhoz intézett nyílt levelében magáévá teszi, hivatalos programmá avatja. Kijelenti ő is, hogy az agrárius eszme barátait fölkeresi, üljenek bármely párton; hogy barátja mindenki, aki ez eszmének hódol és ellene mindenki, aki másként gondolkozik és érez; és hogy bármely kormányban is *e szerint* lesz barátja vagy ellensége. Végül még azt a különös kijelentést teszi, hogy a kormánypárthoz is azért tartozik ezidőszerint, mert a kormány elnöke magának a parlamentnek is éppen ilyen irányu purifikációját keresi a kuriai bíraskodás és az összeférhetetlenségi törvény megalkotásával.

A gróf ur nyílt leveléről az az impreszió, hogy nagy benne a fogalomzavar és kevés benne az őszinteség. Mikor ezt demonstrálni akarjuk, előre bocsájítjuk, hogy a mások szorult helyzetének vagy tudatlanságának kihasználását, az uszorát és a tisztességtelenséget mi is elítélendőnek, minden téren üldözendőnek tartjuk. Akiknek ebben a tekintetben tág a lelkiismeretük, azokkal cinkosságot sohasem vállaltunk, sohasem fogunk vállalni. De bizonyos fogalomzavart s az őszinteség némi hiányát már ezen a ponton is kénytelenek vagyunk rásütni a gönciekhez intézett nyílt levélre. Mert azok az agrárius urak, akiknek a Royalban megszövegezett programját most gróf Károlyi Sándor magáévá teszi, a kereskedelem tisztességéről nagyon önkényesen s mégis nagyon homályosan nyilatkoztak. Ha az ő felfogásuk után akarnánk

elindulni, tisztességes kereskedelem alig is van. Fáj nekik minden kereskedelem és legszívesebben vezetnék vissza Magyarországot az ősalapothoz, mikor a fogyasztó közvetlenül a termelőt kereste fel s kettőjük között a kereskedelem még nem alkalmatlankodott. Hát ez is álláspont ugyan, ha valakinek van elég bátorsága hozzá, hogy nyíltan hirdesse. De az agrárius program és gróf Károlyi Sándor, az ő legtekintélyesebb hirdetője, midőn nagy általánosságban hajlandó pardont adni a tisztességes kereskedelmnek, éppen azt felejtí el megmondani, hogy mi hát a tisztességes kereskedelem. A mi tudomásunk szerint van egy auktoritás, amelyik világosabban beszél, mint gróf Károlyi Sándor. Ez az auktoritás: a törvény. Megmondja ez világosan, hogy mi a tisztességes kereskedelem, mi nem az. Ha gróf Károlyi Sándor egy véleményen van a törvénnyel, akkor mi is egy véleményen vagyunk ő vele. Ha nincs egy véleményen a törvénnyel, akkor a gönci választókhoz írott levele nem őszinte s mi kénytelenek vagyunk azt is kijelenteni, hogy a kereskedelem tisztessége tekintetében nagyobb auktoritásnak nézzük a törvényt, mint az ő más-különbösen nagybecsült egyéniségét. S akkor nem vagyunk ugyan cinkostársai az uszora férfainak, de nem leszünk szövetségesei az agrárius áramlatok vezéreinek sem. Már csak azért sem, mert feltűnőnek és helytelennek találjuk, hogy a gróf ur *csupán* a kereskedelemről teszi fel a tisztesség hiányának a lehetőségét. Az iparnak, a földbirtoknak s a munkásnépek *feltétlen* felkarolását emlegeti ugyanis, de a kereskedelmét csakis akkor, ha tisztességes. Kérdjük a grótot, az ipar, a földbirtok s a munkásnép kategóriáiban nem fordulhat-e elő szintén tisztességtelenség? S noha nem mondja ki, hogy minden keres-

kedő komisz, mi jogon merne annyit is állítani, hogy aki becstelen, az mind kereskedő? Avagy azt jelenti-e a gönci formula, hogy az agrár vélemény az egyéb foglalkozási ágakat akkor is felkarolandóknak tartja, ha tisztességtelenek s csupán a kereskedők felkarolását köti a tisztesség feltételéhez?

Ez az egyik. De van ennél fontosabb is, amit meg kell mondanunk. A gróf ur nyilatkozik arról is, hogy kik a barátai és kik az ellenségei. Helyes. Az ilyen nyilatkozat rendjén is van, helyén is van. De teljes tisztelettel van hozzá néhány megjegyzésünk. Először is, ha neki mindenki barátja, aki az agrárius eszmének hódol és mindenki ellensége, aki annak egyedül üdvözítő voltáról meggyőződve nincsen: miképpen fogja magára nézve megoldani azt a problémát, ha valamely kérdésben maga mellett látja a néppártot s magával szemben a szabadelpvüpartot? A gróf ur ugyan — talán nem is minden szándékosság nélkül — kormánypártnak nevezi azt a pártot, amelyhez tartozik, pedig azt a pártot hivatalosan és egyenesen szabadelpvüpartnak kell nevezni; de mindegy. Ez a párt ma de facto támogatja a kormányt, tehát kormánypárt is, bár első sorban és főleg *szabadelpvüpart*. A gróf ur tagja ennek a pártnak. S a gróf urnak tudnia kell, hogy aki a szabadelpvüpartnak tagja, annak *szabadelpvünek* kell lennie. Vagy legalább is olyan politikai érzelműnek, hogy két intézkedés közül a szabadelpvübbhöz huzzon inkább. Hát akkor szabad-e a szabadelpvüpart valamelyik tagjának, nevezik bár gróf Károlyi Sándornak, azt mondania, hogy barátja mindenkinek, aki az agrárius eszmének hódol és ellensége mindenkinek, aki másként gondolkozik vagy akár csak másként érez? Nem érzi-e, hogy vagy többet mond, mint amenny-

T A R C A.

Pusztaszer.*)

Mikor hazánkat elfoglalta Árpád,
Még úde volt e nemzet s fiatal.
Hódolt előtte mély völgy, büszke Kárpát,
Szolgája lett a hír, a diadal.
Tettvágya pezsgett, mint ahogy a lázadt
Tajtékos tenger föllegekbe vág!
Azóta elmúlt tíz nagy, hosszú század,
S ma fiatal te vagy csak, ifjuság!

Am fiatalallé ne csak évek száma,
Ne csak virágzó ifju-kor tegyen,
Hanem a lélek ragyogó csilláma,
Szép és magas, mint hó-takart hegyen
A fölkelő nap fénye!.. Az a mámor,
Mely ideális lélekből fakad!
Mely nem taszítja el durván magától
A más valláson lévő társakat!

Csak egy vallást kell nézned vizsga szemmel
Mindenkiben, aki e földön él:
Csüng-e hazádon égő szerelemmel?
Van-e szívében buzgó szenvedély:
Sok nagy mulasztást helyrehozni bátran,
Feszíteni elmét és feszíteni kart,
Leverni mindent böles, békés csatákban,
S egészszszé, nagygyá tenni a magyart?

Siessetek ki Pusztaszer földjére,
Ha majd a hajnal rózsás uja int.
S ott, hol kiesordult a nagy ősök vére,
Szent esküt tenni álljatok ki mind!
A hogy szerződést egykor Pusztaszernek
Sikján kötöttek honszerző nagyok:
Alapját vetni egy új év-ezernek
Szent esküt ott ti is fogadjatok!

Fogadjatok föl: Úgy segítsen minket
Az örök Isten, hogy hívek leszünk
Szabad hazánkhoz! Ellenségeinket
Legyőzi kardunk, munkánk és oszünk!
A ki velünk tart, átölleljük hévvel!
Magyar legyen: nem nézünk soha mást!
Az összetartás roppant erejével
Mi befejezzük a honfoglalást!

Ábrányi Emil.

Szilágyi Dezső.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Irta: **Vésti József.**

III.

Mit olvasott Szilágyi Dezső? Hihetetlenül sokfélést és temérdek sokat. Akármilyen nagy étvágyu ember volt a fizikai életben, a szellemi táplálkozás dolgában még falánkabb volt, sőt valóságos telhetetlen. Mihelyt hazaért, azonnal íróasztalához ült, mihelyt odaült, azonnal könyvhöz nyúlt. Mohón olvasott s óriási mértékű lévén szellemének befogadó képessége, olvasás közben órák múlva sem merült ki. Nem kell hinni, hogy

valamelyes rendszert követett a szellemi táplálkozásban. Olvasmányában csapongóan eklektikus, csaknem szeszélyes volt. A tudományak és a szépirodalomnak egyforma rész jutott nála. A tudományos íróból okulást merített, a költőkből gyönyörűséget.

Ezen a téren igazán epikureus volt. Nagyrésztése révén hire kelt ugyan inycene voltának is, de ez a hír nem volt igaz. Frugális életet élt voltaképpen Szilágyi Dezső. Szerette a jó edelt, ám nem kereste az inycsiklandozó, mesterkelt, kulináris gyártmányokat. De szellemi táplálkozásában igazán epikureus volt. Senki olyan gazdag lelki dínereket nem tudott rendezni, mint ő s nálánál hálásabban senki sem élvezte végig ezeket az eszme-banketteket.

Mintha holtig diák maradt volna, Szilágyi Dezső egyre tanult. Ő volt a magyar Faust. Csak-hogy nem akadt sem Famulusa, sem Gretcheno. Foliánsait tartotta legmeghittebb barátainak. Vigasztalást, szórakozást, megváltást tőlük kívánt, tőlük remélt. Élete utolsó éveiben a társadalomtudományokra s a vámpolitikai kérdésekre vetette magát. Érezte, hogy a jelenkori államférfiu vértete csonka és szelleme béna, ha ezen a téren szellemi szemhatára nem fedi teljesen a modern tudás horizontját. Sok időt fordított a memoárirodalom tanulmányozására is. A napoleoni kor-szak emlékiratainak az az özöne, mely az utolsó tíz évben a nyilvánosság elé áradt, meleg, csak-nem lázas érdeklődést keltett benne. Tábornokok, miniszterek, courtesane-ok, komornyikok e memoárirokban mondják el az első császárság intim történetét.

*) A magyar ifjakhoz, akik augusztus 4-ikén Pusztaszer sikján gyűlnek össze.

nyit lehet, vagy kevesebbet, mint amennyit mondania illenék? És aztán az a különös befejező passzus! Hogy azért tartozik ezidőszerint a kormánypárthoz, mert a kormány elnöke behozta a kuriai bíraskodást és megalkotta az összeférhetlenségi törvényt. Hát ha ez nem a legnagyobb fogalomzavar, akkor nincs is a világon fogalomzavar. A kuriai bíraskodásnak és az összeférhetlenségi törvénynek ugyan mi köze az agrárius eszméhez? Ez a két törvény a parlament és a közélet tisztaságának kérdésével kapcsolatos. Helyes, demokratikus és szabadelvű intézkedés. De közgazdasági vonatkozása nincs. Az agráriusmushoz pedig annyi köze, mint az egyiptomi piramisoknak a buza árához. Nagyon szép, hogy gróf Károlyi Sándor szívesen látta a közéletnek ilyen irányu purifikációját, de ezen a címen ugyan minden képviselő beléphetne a szabadelvűpártba s az egész törvényhozás szabadelvűpárt, vagy gróf Károlyi Sándor szava szerint: kormánypárt lehetne. És lám, a pártkeretek megsemmianlanak össze s aki csak a közélet megtisztítására vonatkozó törekvésben helyesli a kormány eljárását, még azért nem lép a szabadelvűpártba.

Azt mondja gróf Károlyi Sándor, hogy a kormányt, míg ebben az irányban fog haladni, pártkülönbség nélkül kell támogatni és erősíteni. Ez is fogalomzavar. Ha a gróf ur azért mondja ezt, hogy a maga álláspontját igazolja, semmit sem igazol. Mert ebben a törekvésben mások is támogatják a kormányt, de nem lépnek a szabadelvűpártba s nem hirdetnek a szabadelvűpártból legalább is retrógrád irányban magyarázható eszméket. Azok állnak a maguk meggyőződése mellett, amit legfontosabbnak tartanak és tesznek olykor a kormányynal szemben koncessziókat, ha ezt meggyőződésük szelme nélkül tehetik. De senkit meg nem tévesztenek, se szándékosan, se akaratlanul. Gróf Károlyi Sándor azonban könnyen megtévesztheti a közvéleményt. Ő azért mondja magát szabadelvű, hogy jobban mondva kormánypártinak, amiért minden parlamenti párt éppen olyan joggal tehetné le a maga külön nevét, és olyan eszméket hirdet a szabadelvűpártból, amelyekkel éppen úgy helyezkedhetnek el más pártban. Itt van a fogalomzavar és az őszinteség hiánya. Amihez még csak azt kell hozzátennünk, hogy a kor-

mánynak pártkülönbség nélkül való támogatását sincs joga gróf Károlyi Sándornak kívánni. Mert ahhoz kettő kell. Valaki, aki támogatni akar és valaki, aki hagyja magát támogatni. S lehet ugyan, hogy gróf Károlyi Sándor szíves invitációjára reakcionárius seregek is hajlandók volnának a kormány támogatására sietni, de bizonyos, hogy sem a Szell-kabinet, sem a szabadelvűpárt nem kér ebből a támogatásból. A szabadelvűpárt megvédi egymaga a szabadelvű kormányt s a liberális eszméket és nem kér a más pártokhoz tartozók támogatásából.

BELFÖLD.

Szell Kálmán a királynál. Szell Kálmán miniszterelnök tegnap Szilágyi Dezső temetése után a belügyminiszteriumba ment, ahol hivatalos ügyek elintézésével olyan nagy mértékben el volt foglalva, hogy a szabadelvű körben nem jelenhetett meg. A miniszterelnök az éjjel visszatért Rátóttra, ahonnan vasárnap este Ischilbe utazik.

Báró Chlumecký, rendes szokása szerint az idén is meglátogatta Szell Kálmán miniszterelnököt Rátóton; a napokban gróf Szécsen Miklós külügyminisztériumi osztályfőnök is látogatást tett a miniszterelnökknél.

Agrár gyónás. Az agrár eszméknek egyik igen buzgó hirdetője, a B. H. ma érdekes vallomást tesz. A német vámjavaslatról szólván, felmenti az őrlési forgalom megszüntetését is, még pedig — ó csodák csodája! — a bünbánat őszinte hangján. Konstatálja ugyanis, hogy az őrlési forgalom megszüntetése „igen nevezetes és virágzó malomiparunk erejének esorbulása révén egyfelől szociális bajokat okozott, másfelől ismét csak a mezőgazdaságunknak vált kárára”. Ezt az érdekes felajdulást ezennel lejjebb szegyezzük. Mikor az agráriusok torporékolva követelték az őrlési forgalom megszüntetését, a józan közvélemény mindig figyelmeztette őket, hogy ezzel megsemmisítjük malomiparunk, ami a gabonáruk lényeges csökkenését s így a gazdák érzékeny károsodását vonná maga után. Az agrárius urak akkor azt felelték, hogy fűtyülnek a malmokra, az áresőkkenéstől pedig nem félnék s az őrlési forgalom megszüntetését a közbiztonság nevében követelik, mert a malmok ezen a címen rendszeresen üzik a csalást. Hát ki is vityvát, amit akartak. Az őrlési forgalom megszűnt. De az agráriusok a helyett, hogy ujjongának, felajdulnak. És megvallják nyilvánosan, hogy amit az ugynevezett merkantil sajátos meggyőzést, a magyar gazdaság károsodása csakugyan bekövetkezett. Van ezzel kapcsolatban egy kérdésünk és egy jóslásunk.

A kérdésünk az, hogy vajon a gazdasági zónáknak ebben a kérdésben kik ámitották; az agráriusok-e, vagy pedig a gazdasági és társadalmi béke szabadelvű képviselői? Jósolni pedig azt jósoljuk meg, hogy eljő még az idő — talán nem sokára — amikor az agráriusok megünneplik a panaszokdózt s követelnék a megszüntetését. Csakhamar akkor már késő lesz. Mert akkorára már elhalászták a magyar malmok elől a külföldi piacokat az osztrák konkurrencia.

Thoroekay főispán távozása. A hivatalos lap ma jelenti, hogy Hódmezővásárhely főispánját, Lukács Thoroekay Viktort fölmentették és helyére Békés György békési főispánt nevezték ki. Az erre vonatkozó királyi kizírat így szól:

A belügyminisztérium ideiglenes vezetésével megbízott magyar miniszterelnököm előterjesztésére báró Thoroekay Viktor Hódmezővásárhely város főispánját ezen állásától, saját kérésére fölmentem és helyébe dr. Lukács György Békés vármegye főispánját, ezen állásában való megmaradása mellett, Hódmezővásárhely város főispánjává ideiglenes minőségben kineveztem.

Kelt Ischilben, 1901. évi július hó 30-ikán.

Ferenc József, s. k.

Szell Kálmán, s. k.

A választások előtt. Gróf Károlyi Sándor gönci választóúhoz nyílt levelet intézett, melyben kijelenti, hogy elfogadja a neki felajánlott jelöltséget. Egyben kifejezi azt a politikai programot, melynek alapján a választók bizalmát kéri. Nyílt leveléből a következők részét közöljük:

Kétségtelen, hogy a nemzeti vagyon emelkedett, de a vagyon elnyerése iránti versengésben, a korlátok nélküli gazdasági szabadság hátasá alatt csakhamar kifejlődött az a harc, melyben az erős a gyöngy ellen, az ügyesebb az ügyetlen ellen küzd s amely harcban az ügyesebb a győztes s az ügyetlennek a rovására gyarapszik, míg emez tönkremegy. Az ezen küzdelemből lakadt közszellemben az a fölfogás jutott érvényre, hogy gazdasági téren mindaz meg van engedve, amibe a vizsgálóbíróknak beleavatkozni nem kell s a méltányosság, mely tulajdonoktól visszatart és a helyes uton vezet mindinkább háttérbe került.

Ellenben a mások szorult helyzetének vagy tudatlanságának kibaszása, az uszóra, a hamisítás, fényesen arat az országban, nyomukban pedig mindentéle nyomor támad.

A hazafias gondolkodás háttérbe szorult, az egoizmus pedig fölszűrte jut.

Az ez ellen irányuló mozgalmat Magyarországon, miután az a gazdák köréből indult ki, agráriusoknak nevezték el, dacára, hogy egyformán fölkarolja az ipart, a kisbirtokost, a középbirtokost és a munkást, valamint a tisztességes kereskedelmet is.

Ennek a mozgalomnak mindenekelőtt az a legnagyobb bajjal kell megküzdenie, amely fejlődésünket ferde irányba terelte, tudniillik a közgazdaság terén a tisztesség meglazult fogalmát kell helyreállítanunk. Ennek az eszmének be kell hatolnia és föl-

— Egy mozgalmas korszak történeti művekből nem lehet igazán megismerni. A történészek megvan a maga politikai iránya, a maga egyéni tendenciája, s akaratlanul is ezen szűrű át az eseményeket. Így akár Ranke-ból, Treitschke-ből, Mignet-ből, Taine-ből nem azt tudja meg az ember, ami az általuk vázolt korszakban történt, hanem azt, amit ők tudnak, vagy akarnak meglátni abban. De jónak azután a bizalmas feljegyzések, a nagy idők és nagy emberek életében előforduló apró részletek mesterkéletlen és sokszor túlszinte megfigyelései. A kicsiny lélektani hatások, a szereplő emberek rejtett ambíciói, leplezett hiúságai, gondosan eltakart celszövésői napvilágot látnak e feljegyzésekben. Olyan ez, mintha a színházban előadás közben félretolnák a kulisszákat és a nézőközönség nem csupán a hőst látná a nyílt színen, hanem az ügyelőt, a rendezőt, a világitót s az unatkozó vagy szórakozó komparzeriát is. Teljes képét egy korszaknak az efféle memoárok nélkül az utókor nem kaphatja soha.

Igy szólott hozzám egyszer s kis vártatva hozzátette:

— Nézze csak, nem furcsa-e, hogy nekünk magyaroknak semmi memoár-irodalmunk nincsen. Vajjon mivel magyarázható meg ezt a megfoghatatlan jelenséget? Ha eltekintünk a Kossuth Lajos emlékirataitól, azt kell mondanunk, hogy az újabb kor szereplői nálunk egy sornyi feljegyzést

sem hagytak maguk után. Vajjon miért? Lusták voltak-e csupán, vagy nem akartak magukkal sem, az utókorral szemben sem őszinték lenni?

— Hát excellenciád — kérdeztem én — miért nem vezet naplót? Ab uno disce omnes. Az ön gátló oka fog nyilván a többinél is szerepelni.

— No, nálam a főök a lustaság — mondotta mosolyogva.

— De hát az őszinteség megvan-e teljes mértékben? — faggattam nem minden félelem nélkül.

— Miért tagadnám, őszinte sem merek lenni. Tudja, ezelőtt száz évvel, mikor ezek a forradalmi memoárok keletkeztek, még több naiv jóhiszeműség volt az emberekben és kevesebb leleményesség a sajtóban. Tőlem egyszer miniszter koromban egy reporter el akarta vinni a házassági javaslatot. Képzlje el már most, ha ennek az urnak valamely kollégája kézrekerítene meg életében azt a kéziratot, amelyben én meggyógnok — az utókor; ugy-e, hogy akkor pakkolhatnám a málhámát s mehetnék tüstént az önkéntes számkivetésbe?

S egy nagy kacajjal siklott el valamely más témára.

A szépirodalomban, amelyet lelkesen szeretett, érdekes volt az izlése, de hézagos az olvasottsága.

Nem ismerte például sem az orosz, sem a skandináv irodalmat. Tolsztojtól még olvasott valamit, de csak a régibb dolgokat: A háború és békét, az Anna Kareninát, de az újabb Tolsztojt, az erősebbik, a nagyobbik teljesen ismeretlen volt előtte. Puskintól csupán az Anyegint olvasta Bécey Károly fordításában, amely nagyon ügyesnek talált, de már Gogol, Dosztojevszki, Szesedrin, Csehov, sőt Turgenjev is terra incognita volt neki. A dán, norvég és svéd írók: Ibsen, Björnson, Strindberg, Jakobsen, Kielland nem költötték fel soha kíváncsiságát. Pedig sokszor próbáltam érdeklődését rájuk terelni. A politikushoz szöveget; figyelmeztettem arra a hihetetlenül termékeny, nagyon eredeti, mélységes szellemi és művészi életre, mely Európa északán buján tenyészik. Manapság visszafeljövés mutatkozik az európai irodalom egész vonalán. Az egyetlen Zolát kivéve (akit különben alaposan ismert és nagyon appreciált Szilágyi Dezső) egész Közép-Európában nincs ma egyetlen kimagasló találat. Az alkotó erő, a fantázia, a gondolat szilajsága, az érzés mélyisége mind az Északra menekül. Politikailag vajjon nem jelent ez semmit? Nem szabad-e feltenni, hogy amint ma az Észak vette át a szellemi vezetést Európa irodalmában, azonképpen a politikai alakulásokban is az orosz és a skandináv fajra vár a vezető szerep?

Szilágyi Dezső szkeptikusan rázta fejét.

UJ IDŐK.

Herceg Ferenc lapja valóságos album-füzettel indult meg az új negyedben. Közleményeinek a gazdagsága, képeinek a szépsége révén a legnagyobb külföldi képes lapokkal kiálja a versenyt. Januárban pompás, nagyméretű, keretbe való színes képet ad teljesen díjtalanul előfizetőinek. A magyar háznak magyar művészi disze lesz ez a gyönyörű reprodukció. Az Uj Idők előfizetési ára negyedévre 4 korona. Előfizethetni postautalványon a kiadóhivatalnál Budapesten, Andrassy-ut 10. — Mutatványszámot kérésre szívesen küldünk.

kell élnünk minden politikai pártban. Oly közvéleménynek kell kifejlődni, mely ezen irányban magásra tartja követéseit. Mert az önzés tulságai kizárják a hazafias áldozatkészséget.

A magam részéről pártkülönbség nélkül fölkeresem ez eszme barátjait.

Barátom mindenki, ki ez eszmének hódol, ellene vagyok annak ki másként gondolkozik és érez. Másrészt minden kormányának barátja vagy ellensége leszek ahhoz képest, mennyire védi vagy nem védi a közgazdasági téren a tisztesség megindult föllendülését.

Ez oka annak, hogy ez idő szerint a kormány-párthoz tartozom, mert a kormány elnöke magának a parlamentnek is éppen ilyen irányú purifikációját keresi a kuriai bíráskodás és az inkompatibilitás megállapítása által.

De ezen működés, mely a parlamentet javítja, nem-e azt is jelenti, hogy Magyarország minden osztálya, minden rétege, minden megyéje, minden községe egyaránt támogassa azt az új szejlemet, melyre szükség van, hogy fokozzuk a morális erőt. A tekintélyt, mely nélkül ezt a mi magyar fajunkat és magyar államiségünket föntartani nem leszünk képesek?

A magam részéről minden alkalommal fölhozom, hogy a tisztogatás e nehéz és rögös útján kell haladnunk, hogy a nemzetet visszaadhassuk magamagának.

De midőn ezt itt is újból fölemlíteném, egyúttal ki kell emelnem azon meggyőződésemet is, hogy a jelenlegi kormányt mindaddig, amíg abban az irányban haladni fog, pártkülönbség nélkül támogatunk és erősítünk kell. Ez nem jelenti a létező politikai pártok fölborlását, főképp nem ezeket nemzeti újjászervezését akár hitfelekezeti, akár társadalom-politikai alapon; nem jelenti a régi pártok összeolvadását sem, de azt a kötelezettséget igenis, hogy ezt az irányt a nem kormánypártiaknak is, a maguk pártkorlátain belül, támogatni kell.

Marosvásárhelyen a függetlenségi párt is erősen szervezkedik. Mint levelezőnk jelenti, Bedőházy János újra megválasztása bizonyos; a párt jelöltet állít a másik kerületben is, ahol a mostani képviselő, Geréb Béla volt polgármester ellen a szabadalvópárt egy része Szent Marjaj Dezső törvényeszéki elnököt léptette föl. Szent Marjaj a jelölést elfogadta és megválasztása esetén le fog mondani bírói állásáról.

Szilágyi Dezső halála. A temetőben pihen már örökre Szilágyi Dezső, a nemzet jelesei mellett, akikkel együtt dolgozott a magyar hazá nagyságán, de a részvét hangjai még nem némultak el és az országból úgy, mint a külföldről még sok részvétávirat érkezik a gyászoló családhoz, a kormányhoz és a képviselőház elnökéhez.

A nagy halott rokonaihoz még a következő részvétáviratok érkeztek:

Csak most értesülvén Nagyságodnak megboldogult Szilágyi Dezső excellenciájával rokonságáról, kérem Nagyságodat ezen súlyos veszteség alkalmával, mely e nagy férfit elhunytával nemcsak becses családját, hanem az egész országot

— Ezek merő fantazmagoriák. A francia nép talán befejezte pályafutását; a nála jelentkező depopulációk is erre vallanak talán; azt is megengedem, hogy az olaszok, a régi római kulturának ez örökösei, kiadták már erejük legjavát. Nem felejttem el, hogy a latin népek szervezetét egy háromezer éves kulturélet enerválta, lehet tehát, hogy ők, ahogy a magyar mondja, dögrovásra kerülnek. De itt van még az angol és a német. Az orosz és skandináv Észak nyers creje ezt a két hihetetlenül egészséges és borzasztóan hatalmas germán fajt nem fogja sem elsöpörheti, sem leszoríthatni. Végre is a németeknek megvolt a maguk Goetheje és Kantja, az angolok oldicskedhetnek Shakespearejükkal és Miltonjukkal. Az az egész északi plejád, amelyről ön beszélt, úgy vélem, elfér ez óriások bármelyikének a mellénye zsebében. Gyomor legyen az, amely a germán fajt le tudja nyelni, még gyomrabb az, amely meg tudja emészteni. Amit ön az Északon lát, az csak afféle északi fény lehet, mely érdekes és kísérteties, de nem világít, nem melegít és csakhamar elalszik.

Kik voltak Szilágyi Dezső kedve poétái? Dante, Shakespeare, Milton és Heine. A magyarok közül ezekkel egyrangúak csak Petőfi tartotta. Dantában a feneketlen mélység imponált neki. Shakespeareben a szellemi egyetemesség és a magas szárnyalás. Miltonnak a színességét, Heinenek a báját, Petőfinak a szilaj tüzet csodálta. Hienné-e az ember, hogy Szilágyi Dezső roppant agyában a Werbőczy Tripartituma mellett elfért a Shakespeare és Petőfi könyv nélkül való tudás? Többi kedves poétáját csak szerette, de ezt a kettőt betéve tudta. Shakespeareből és

érte, legőszintébb részvétem kinyilatkoztatását elfogadni szíveskedjék.

Bárdó Fejérváry Géza.

Mélyen megdöbbenve vettem a lesújtó gyász-hírt, hogy Szilágyi Dezső, a magyar szabadelvűség hatalmas bajnokát, örökre nélkülözni kell a közéletben, mely elővilhetteleten nagy érdemei után is csak még többet remélt tőle a jövőben. A távolban oly késve értesültem, hogy csak ez uton fejezhetem ki igaz részvétemet.

Láng Lajos.

Legmélyebben megrendítve azon nagy veszteség által, mely mindnyájunkat ért, részvételtjes fájdalmának kíván kifejezést adni.

Gróf Csáky Albin.

A nemzettel együtt mindnyájunkat ért súlyos csapásban, mit ma tudtam meg, fogadja őszinte mély részvétem nyilatkozását.

Zeyk Gábor, orsz. képvis.

Fogadja Versecz város közönsége részéről, mely az elhunyt nagy hazafiban mély megilletődéssel diszpolgárát gyászolja a legbensőbb részvét kifejezését. A polgármester helyett

Weifert főjegyző.

Szilágyi Dezső 6 exoellenciájának váratlan és megrendítő elhunytja a bírósági végrehajtók országos egyesületét is mélyen sújtotta, mert védnökét veszítette el benne. Fogadja Nagyságod egyesületünk részéről legmélyebb és legőszintébb részvétünket.

Radnóti elnök.

Nagykassza. Fogadja mélyen érzett fájdalmam kifejezését hazánk kiváló fiának, Szilágyi Dezsőnek váratlan elhunytja felett, kihez engemet a legőszintébb hazafiai tisztelet és barátság kötelei fűztek.

Bittó István.

Marientad. Közéletünk legnagyobb alakjának elhunytja felett én is sietkeelőtted-mély részvétemet kifejezni.

Lánczy Leó.

Karlsbad polgármestere, kivel az elhunyt benső barátságban volt, s kit a fürdőbe érkeztek orsz. elsőnek szokott volt mindig felkeresni, a következő táviratot küldte:

Mélyen lesúlyt és elszomorít az a meglepő fájdalmas hír, hogy Szilágyi Dezső 6 nagyméltóságú, ki még hétfőn a legjobb hangulatban és egészségesben hagyta el házamat és az idén birtlakását a jövő esztendőre is megrendelte, oly hírtelenül elhunyt. Kérem legbensőbb részvétemet fogadni.

Schaeffer, polgármester.

Írásban fejezték még ki részvétüket: herceg Bathányi-Strattmann, gróf Széchenyi Gyula miniszter, gróf Apponyi Lajos udvarnagy, Jankovich Jánosné, Mdy Sándor miniszteri osztálytanácsos, Geisz Gyula és neje, Tömörly Kálmán és Klobusiczky Iván miniszteri titkárok, báró Skerlecs Iván, Zolway Vilmos, dr. Kupcsa Viktor, Szurony Gyula, Földes-Béla egyetemistana.

Petőfibiől ha valaki idézni kezdett, Szilágyi Dezső folytatni tudott minden idézetet.

A nyelvművészt is egyformán csodálta mind a kettőben. Shakespeare épp úgy, mint Petőfi a népnyelv ezernyi kincsét vitte bele az irodalomba. Szilágyi helyesen hitte és szívesen vallotta, hogy árnyalatokat, színeket, üdéségeit az irodalmi nyelv csak a népnyelvből meríthet.

— Az irodalmi nyelv — mondotta egyszer — nem egyéb holt abstrakciónál. Semmiféle nép a világon nem beszél irodalmának nyelvét. Nézzé meg a magyart. Ahány megye, annyi a tájszólás, sőt olyik megyében kettő-három is akad. A nép ajkán a nyelv eleven életet él, bővíti, virágzik, gyümölcsöt hajt. Ha az irodalom időről-időre le nem bocsátja vedreit a népnyelv medencéjébe, akkor medrében elposhad a víz s az irodalom oda jut, hogy sem a nép nem érti meg, sem ő nem érti meg a népet. Shakespeare és Petőfi ezt megértették s mindkettő temérdek kincscsel szaporította hazája nyelvét. Higgye meg, ez nem a legkisebb érdeme ennek a két poétának.

Szó esett egy ízben arról, mivé lett volna Petőfi, ha ifju korában nem hull el a segesvári csatamezőn. Én azt találtam mondani, hogy Petőfibre nézve valószínűs szerepese az a korai halál, ha megvétnél, vére lehül, hevülete elpárolog és olykor felvillanó szarkazmusba állandóan megtelepedett keserűséggé torzul; vajjon hogyan festett volna ősz fejjel és görnyett háttal a szabadság nagy lantosa? Pattogó, vén ember lett volna belőle, amilyen Gyulai Pál, vagy komikusan epés mizantrop, amilyen Vajda János volt. Tessék elképzelni Petőfi Sándort, amint kopasz fejjel és deres szakállal Lednyfalván nyaral s az ősről-versét ír a Budapesti Szemlének. Vagy

Széli Kálmán miniszterelnökhöz Szilágyi Dezső halála alkalmából újabban a következő részvétáviratok érkeztek:

Legyen szabad Szilágyinak, az általam nagyrabecsült államférfinak elhunytja alkalmából Nagyméltóságodnak mélyen érzett részvétemet kifejezmem.

Plemer, a közös számszék elnöke.

Az osztrák békebarátok egyesülete megbízásából bátorokodam Nagyméltóságodnak a legmélyebb részvételet kifejezni azon nagy veszteség fölött, melyet Magyarország és a békeügy a nagyérdemű Szilágyi Dezső halálával szenvedett.

Suttner Berta báróné.

Szilágyi Dezső halálával a hazát, a nemzetet és a magyar szabadelvűséget ért gyászban osztozunk. Hú barátát, bölcs tanácsadóját Nagyméltóságod elgyűjt gyászoljuk. Isten óvja újabb csapásoktól magyar hazánkat! A triestzi magyar kör nevében Allenburger Gyula alelnök.

A triestzi magyar kör.

KÜLFÖLD.

Csehek a német nyelv ellen. A prágai cseh lapok ma konstátálják, hogy a vasutakra vonatkozó és annak idején letagadott nyelvrendeletet mégis kibocsátották. A rendeletet a prágai vasuti igazgatóság adta ki bizonyára Wittke vasuti miniszter tudtával és beleegyezésével. A Politik azt írja, hogy az ilyen titkos rendeletek éppen nem mozdítják elő Koerbernek állítólag békés politikáját. A cseh nép képviselői, ugymond, nem fogják megengedni, hogy titkosan ilyen intézkedések történjenek a német nyelv érdekében, amelyek a németek legvérmesebb reményeit felülmulják.

Olaszország Albániáért. Pólából érkezett jelentés szerint Olaszország ugyancsak nagy stílusban iparkodik Albániát a maga hatáskörébe vonni és felkészülni arra, hogy a kellő időben rátehesse a kezét ennek a vidéknek adriai partjaira. Nemcsak olasz postaintézmények és olasz iskolák létesítésével kormányoz e cél felé, hanem most állandó hajórajt szervez az Adrián. Ez három páncélos cirkálóhajóból és két torpedóozóból fog állani egy altengernagy parancsnoksága alatt. November elejére rendszeresítve lesz a hajóraj. Hogy mi indította Olaszországot erre az újításra, azt talán nem kell bőven magyarázgatni. Az Adrián az olasz flotta csak egy hatalom flottájával szemben léphet akcióra, s ez a hatalom Ausztria-Magyarország.

As olasz miniszterválasg. Wollembery pénzügyminiszter lemondása zavart okozott Zanardelli kabinetjében. Ugy látszik, hogy tárcacserével akarja az olasz kormányelnök a rendet helyreállítani. De mert Wol-

tessék őt elképzelni, amint mérgesen, dohogva a Kammon-kávéházban ül, dominózva Degré Alajos-sal s szidva a pinóért, amiért rosszul töltötte meg a csibukját.

Szilágyi Dezső hevesen rázta a fejét.

— Nem igaz, — kiáltotta — egy elmésség kedvéért nem kell a dolgokat így eltorzítani. Ha életben marad Petőfi, kibújdosik ő is a külföldre, onnan röpti lángdalait a Világnál levert, legnagyobbított országba. Őn gyermek volt még az abszolútizmus korszakában. Mit tudja őn, milyen epedve áhította akkor a nemzet egy viharzó költőleleknek dalzavatait? A tőpalemondás, a bázortalan várakozás esztendeiben vigasztalói akadtak a nemzetnek, de aki felpezsdítette volna vért, aki merész ellenállásra buzdította volna, aki hatalmas kézzel megcsordította volna a nemzet bilincseit, hogy megrémüljön e szörnyű zörejtlő a tespedő ország és a tunyálkodó Európa, ilyen nem akadt. Ha Petőfi él és hárfájáról felcsendülnek időről-időre a honszerem szilaj rapszódái, nem tizennyolc esztendeig tartott volna, míg a nemzet felocsodik aléltóságából, hanem talán csak tizenyolc hónapig. A mi 1867-ben történt meg, a kiengesztelődés a királylyal s az alkotmány helyreállítása, az jóval korábban ment volna végre. S ha csak tiz évvel sietteti is Petőfi költészte a nemzet újújjászületést, istenem, mennyivel előbbre volnánk ma! Ahová csak tiz év múlva jutunk majd el, ma már ott tartanánk... Mi az? Őn mosolyog?

— Mosolygok, kegyelmes uram és bocsánatot kérek érte; de mosolygynom kell, látván, hogy ön lehetőknek tartja egy nemzet sorsának ilyenén döntő befolyásolását egy éhenhaló szegény poéta által.

lomborg okvetlenül megy, hát egy új miniszterre volt szükség s ezt Zanardelli megtalálta Guido Baccelli személyében, aki nemcsak messze földön híres orvos, hanem többször miniszter is volt már. Baccellinek most a földművelésügyi tárca jutott, amelyet oly felítellel fogadott el, hogy tárcája költségvetését egy millió lírával fölemelje és hogy hozzá osszák be a közegészségügyet.

Luzatti nem fogadta el a pénzügyi tárcát és ma elutazott Rómából.

Egy mai római távirat okát adja a külügyminiszteriumban végbement változásoknak is. E szerint De Martino, a külügyminisztérium volt helyettes államtitkára kijelentette, hogy azért hagyta ott állását, mert Malvano államtitkár mellett nem érvényesülhetett. Ezért elhatározta, hogy csak azzal a felítellel marad meg állásában, ha Malvanot nyugalmazzák. Természetes, hogy a kormány nem küldhette nyugalmába a külügyminisztérium régi és érdemes államtitkárját s ezért De Martino beadta lemondását.

Az elsikkasztott német vámtarifa-javaslat. Kénytelen-kelletlen publikálta a vámtarifa-javaslatot a kormány, mert, mint megírtuk, egy angol lap valami módon birtokába jutott a javaslatnak és közölt belőle részleteket. Az indiskréciának persze nyomára akart jutni a német kormány s mint egy berlini táviratunk jelenti, sikerült is kinyomoznia a vétkeket.

A távirat szerint a külügyminisztérium két alantás hivatalnokát felfüggesztették, mert bevallották, hogy részük van a vámtarifa-tervezetek elsikkasztásában. Az afférben három hírlapíró is kompromittálva van. Az angol *Financial Chronicle* nem kapta meg az egész tarifa-tervezetet; ennek a londoni szaklapnak is el akartak egyet küldeni, de még idejekorán rájöttek és elbotozták ezt a példányt.

Beszélik, hogy Posadowski izgatottan kifakad: — Hisz ma-holnap már a mozgósítási terveket is közölni fogják a lapok!

Allítólag Wolf-Shirbrand amerikai hírlapírónak kiutasítása is a vámtarifa-afférrel van összefüggésben. Ő volt az, aki az *Evening Post*-ban Vilmos császárról gyalázó cikkeket írt.

Magáról a vámtarifa-javaslatról Brauer miniszter a *Neue Badische Landeszeitung* egy munkatársa előtt a következőképp nyilatkozott:

— Kétségtelen, hogy a kormány és a pártvezérek közt végre is létre fog jönni a megállapodás. Egyébként 5 márkás tétellel is lehetne jó kereskedelmi szerződést csinálni. A nagyipar szívesen venné ezeket a tételeket, mert magasabbakat várt és elvégre, ha be fog bizonyosodni, hogy a tételek rosszak, könnyű lesz újabb novellával megváltoztatni a tarifát.

Ha a miniszter csakugyan így nyilatkozott, akkor ez azt bizonyítja, hogy a centrum is részes

a komplottnban s akkor a helyzet kezd nagyon veszedelmes lenni.

A kínai bonyodalom. Az angol alsóház tegnapi ülésén Sassoon azt kérdezi, hogy érvényben vannak-e még azok a föltételek, amelyeket a német nagykövet 1898. május havában kikötött annak fejében, hogy Németország elismerte Angliának a Jangoe völgyében való különös helyzetét. Cranborne azt válaszolta, hogy ez a kérdés nyilván a berlini angol nagykövetnek 1898. május 13-án küldött táviratra vonatkozik, amelyből kitűnik, hogy az angol kormány ilyen értelmű föltételhez nem járult hozzá. Sassoon azt kérdezte azután, hogy nem változtatott-e ezen a német-angol egyezményen. Cranborne későbbre tartotta fenn válaszázt erre a kérdésre. Egy másik kérdésre azt válaszolta, hogy a kereskedelmi hivatal foglalkozik a német vámtarifa-tervezettel. Szükség esetén a kereskedelmi kamarákat is meg fogják hallgatni a tervezet egyes rendelkezéseire nézve. Végül bejelentette Cranborne, hogy Peking kiürítését augusztus 15-ére tüzte ki.

Li-Hung-Csang tegnap komolyan megbetegedett, de ma már sokkal jobban van.

A kínai külügyminisztérium szervezéséről ma részletesebb adatok kerültek nyilvánosságra. Mumm pekingi német követ ugyanis Csing hercegnek következő táviratát küldte el a német kormánynak: Az általános távirati értesítés szerint a császár a hatodik hónap kilencedik napján (1901. július 24-én) kelt rendelettel megparancsolta, hogy a cingti jáment külügyminisztériummal alakítsák át és pedig a liupu (a hat minisztérium) fölött való ranggal. Ugyanezzel a rendelettel a császár Csing herceget a külügyi hivatal főelnökévé, Vangvansau udvari titkárát és Kucsunki miniszterét a külügyi hivatal elnökeivé és Hszusenpeng-et és Lienfang-ot a külügyi hivatal alelnökeivé nevezte ki. Luhajuan berlini kínai követet utasították, hogy a rendeletet közölje a német külügyminisztériummal.

Vita a boer háborúról.

London augusztus 3.

A gyarmati költségvetés folytatólagos tárgyalása során Campbell-Bannermann több kérdést intézett az alsóház tegnapi ülésén a kormányhoz a mostani dél-afrikai helyzetre vonatkozólag. Rosszálja azt a rendszert, hogy az országot pusztítják, és a menekülők számára táborokat állítanak. Katonai szempontból talán sokat lehetne fölhozni emellett a rendszer mellett, de politikai szempontból az ilyen eljárás elítélendő, mert a boerok között kiolthatatlan gyűlölet kelt.

Chamberlain gyarmatiügyi miniszter azt válaszolja, hogy a menekülők számára való táborok létesítése humánus rendszabály. Ami a pusztítást illeti, természetesen, hogy az angolok nem hagyhatják hátra készleteket, amelyek azután a boerok kezébe eshetnek. A háború most a harmadik stádiumba

lépett, a rablás és a büntettek stádiumába. (Ellentmondás az írek részéről.) A boerok hadviselésnek ez a változása szükségessé tette, hogy Anglia hadműveleteiben és a még harcban álló boerokkal szemben való magatartásában is változás történjen. Az ellenséges haderő állag kétezer emberrel csökken havonként, de ha az ellenséges csapatok száma most aránylag kicsiny is, mégis sok angol katonaságra van szükség a nyílt ország oltalmára. Az ezerszára létesített őrházak és az így alakított védőkerületek annyira beaváltak, hogy a kormány azt hiszi, s ebben Roberts és Kitchener is igazat adnak neki, hogy a teli hadjárat befejeztével vagy szeptember végén a csapatoknak nagy részét vissza lehet küldeni hazájukba. Kitchener csak akkor fog majd visszatérni, ha maga is, a kormány is meg lesz róla a győződve, hogy visszatérése nem lesz káros.

A békítés művét csak akkor kezdheti meg a kormány, ha majd az ipari vállalatok ismét üzemben lesznek bizonyos mértékben. Az ellenségnek egy része nem fog leengesztelődni, de mindkét állam lakosságának nagy része sóvárogra várja az alkalmat a kérdés békés rendezésére. Ostobaság békekudozásokról beszélni ha a harcban álló boerok egyet sem fogadnak el azokból a föltételekből, amelyeket Anglia nekik tesz.

Az ellenség azt mondja, hogy a háborúnak döntő háborúnak kell lennie. Az angol kormánynak is ez a nézete. Az angol kormány most különbséget tesz a harcban álló burgherek és a fok-öldi lázadók között. Fok-öldön megváltozott a dolgok állása, mert vége az enyhésnek, amelyet a lázadók nem akartak megérteni.

A boeroknak följárólt békeföltételeket visszavonta ugyan a kormány, de a háború be lesz levelez, az ország bizonyára támogatni fogja a kormányt ha nagylelkű föltételeket szab. Az európai közvélemény, amely más nézetet volt és nem rokonszenvezett Angliával egy nyilatkozott, hogy a most visszavont békeföltételek nagylelkűek voltak. Most a békekötés kezdeményezését gyöngésnek magyaráznák és a kormány jól teszi, ha erősebben jár el a harcban álló boerok ellen, hogy az ellenségeskedésnek véget vessen.

A fok-öldi helyzet nem megnyugtató mert nyers bandák portyáznak ott mint Milner mondotta. (Ellentmondás az írek részéről.) Nagy nyereségre vall, ha Krutzinger azzal lenyegetőzik, hogy minden akár fegyveres, akár fegyvertelen kalifert agyonövet. A kormányt nem lehet visszariasztani attól, hogy alkalomadtán bennszülött csapatokat használjon valamely háborúban. Fölteve természetesen, hogy a civilizált hadviselés szokásaival megegyezően harcolnak és hogy brit tiszték fölügyelete alatt állanak.

Mac Neill azt kérdezi, hogy használnának-e például indiai csapatokat Európában is.

Chamberlain azt válaszolja, hogy ez is megtörténhetik.

Dillon az írek zajos helyeslése mellett bözbe kiált: Ez botrány!

— Kedves barátom, — felelt ő, — vannak korszakok, amikor az államférfiu minden munkája meddő marad, ha lelkében nem poéta. S jönnek aztán idők, amikor a költőkre száll át az államférfiu munkálkodás szerepe.

Petőfi mellett nagyértékűnek tartotta Szilágyi Dezső Vörösmarty Mihályt és Arany Jánost is. Vörösmartyban az irodalmi nyelv megalkotóját, az univerzális költőt tehetőségét, a magyar epikai stíl megteremtőjét csodálta. Arany Jánost epikai fensége, nyelvének szinbősége, magyar zamatja miatt szerette. Párvonalat huzván egyszer kettejük közt, ezt a találó megjegyzést tette:

— Vörösmartyt emberesebbnek találom Arany Jánosnál. Neki voltak hevülései, csapongásai, vad keserőségei, szilaj felsikoltásai, holott Arany János mindig egyformán, mindig lassan hömpölyög, mint a jól szabályozott Tisza-folyó. Fel-tűnt-e önnek is, hogy Arany János világlátásban sohasem írt szerelmes verset? Homéron kívül az egyetlen poéta ő, akitől egyetlen szerelmes vers sem maradt az utókorra. Látja, ilyenek az epikus természetek. Ami bennük forr, sajoj, vagy háborog, azt magukba zárják, nem viszik a világ elé; talán úgy érzik, hogy profanizálnák szerelmüket, ha akkordjait dalokba öntönék. Nem kicsinyitem az epikai költészetet, értéke van annak is, sőt nagy értéke. De hogy igazán hasonson az eposz, én megkövetelném a költőjétől, hogy lett legyen legalább egyszer életében bolondul szerelmes s hogy hőskölteménye körül szerelmi dalok hervadhatatlan virágaiból font legyen koszorút. A fantázia nem minden. Az egész emberben és az egész költőben fantázia mellett kell, hogy legyen indulat is.

Minden ízében magyarnak s minden ízében költőnek tartotta Szilágyi Dezső Jókai Mór. Sűrűn olvasgatótt benne s hálásan gyönyörködött kivált régiebb munkáiban.

— Ezek a regények — mondogatta — politikai cselekvések voltak annak idején. A nemzetre úgy hatottak, mint a pásztortűzek körül az alföldi éjszakákon felhangzó mesék: ébren tartották a nemzetet, amikor féláléltan ott hevert bilincseiben s nem volt szabad elszenderülnie. Abban a korban Jókai volt a nemzetnek ébrentartója, vigasztalója, lappangó reményeinek élesztője, gyönyörűségünk, biztatásunk, mindenünk.

A Jókai prózáját nem győzte magasztalni. Muzsikát, koloritot, lendületet talált benne.

— Miért van az, — kérdezgette sokszor — hogy élvezhető poétánk több van, mint élvezhető prózaírónk? Pedig a magyar nyelv nem versre termett nyelv. Ritmusa van szebb és több, mint az indogermán nyelvek bármelyikének, de koldus módra szegény rimekben. S nálunk mégis a legtöbb beszéd több hivatott művelőre talált, mint a próza. Berzsenyi magyaros, hatalmas volt ódái-ban s az ő korában egyetlen magyar író sem volt, aki egy élvezhető prózasort tudott volna produkálni. De nézze meg Arany Jánost, aki a magyar versnek soha felül nem multható mestere. Kábító az ő művésze a prózájában. De a prózája? Ijesztően döcögős. Prózaírónk voltaképpen alig is van. Nagyra vannak Pázmány Péterrel. Azt mondják, hogy írá-saiban van magyar zamat. No, én póriasságot többet találtam benne, mint zamatot.

— Kegyelmes uram, — szóltam mosolyogva — vajjon nem sugallja-e az ön kemény ítéletét a kálvinista embernek érhető antipátiája a refor-

mátus szüléktől származott, vakbuzgó katolikus térítő ellen?

Elgondolkozott egy ideig s aztán így szólt: — Lehet. Nem akarok elfogulatlanabbnak látszani, mint amilyen talán vagyok. Ontudatosan semmi esetre sem kicsinyiteném Pázmányt. De az én ízlésemnek az ő prózája nem felel meg. A régiek közül én csak két magyar prózaírórt ismerek el: Mikes Kelemt és Zrinyi Miklóst. Lássá, Zrinyi éppen megfordította Arany Jánosnak. Zrinyinél a versek krudélisul rosszak, de a prózája gyönyörű. Katonai értekezéseiben és az Áfiumban mennyi lendület, mennyi elmésség, mennyi ritmus és milyen bájos rátámaszkodás a népies szólásformákra. Mondja meg, kérem, a magyar zsurnalisztáknak, hogy olvassassanak naponta Mikesben és Zrinyiben. Kedvesebb és jelesebb tanítómestereket a magyar próza művelőinek nem ajánlíhatnék.

A zsurnalisztákról és a sajtóról sokat beszélt Szilágyi Dezső s mindig teljes szeretettel. Pedig volt egy nagy panasza a sajtó ellen, az hogy magához szív a közönség részéről minden érdeklődést s az irodalom részéről minden tehetőséget.

— Maguk az okai — pattogott egy ízben, hogy nincs magyar történetírásunk, pedig valamikor volt és nagyon jól indult utnak. Szalay László és Horváth Mihály kezdetnek fonyesek és nagyszerűek voltak.

De nem is szólva ezekről az izmosabb egyéniségekről, a történelmi esszé, ez az apróbb műfaj is teljesen kivészott nálunk. Valamikor Csen-gery és Salamon Ferenc mivelték biztató sikerrel, de ma már nyoma veszett ennek az egész sikeres kezdésnek. Történelmi irodalmunk száraz króni-

Chamberlain végül még egyszer rátér *Krúgers* fenyegetéseire és azt mondja, hogy a kormány utasította *Kitchener*t, figyelmeztesse *Krúgers*et, hogy olyan tettek, aminkkel fenyegetőzött s aminőket egy yeomanry és a benszült lövészek ellen elkövettek, ellenkeznek a civilizált nemzetek hadi szokásaival és hogy azokat, akik ilyen tetteket elkövetnek vagy arra törekednek, hogy a haditörvényesség elő állítsák és ha a tett rájuk bizonyul, halállal fogják büntetni. (Helyeslés a kormánypárton.) *A helyzet rég nem volt olyan reményteljes, mint most.* A miniszter azt hiszi, hogy a háborúval járó pusztításokat hamarosan jóvá fogják tehetni és ha Transvaal jövődéli kormányja mérsékelt, bölcs és igazságos lesz, el fognak tűnni a fagyöllet okai.

Chamberlain beszédét gyakran szakították félbe az irek.

Hobhouse törést indítványoz a költségvetésben.

Gray (liberális imperialista) *Chamberlain* beszédének hangját kritizálja és sürögésen szükségességnek tartja, hogy Angliában megegyezzenek a déliatrikai viszonyok főszempontjaira nézve, nehogy a faji ellentétek még inkább kiélesedjenek. Ő is ugy vélekedik, hogy a békeknek egyetlen akadály a boeroknak az a kívánsága, hogy teljes függetlenségüket megtartsák, ami lehetetlen. A kormány minden erejét meg kell feszítenie, hogy a háborút folytathassa. (Helyeslés a kormánypárton, ellentmondások az irek részéről.)

Redmond John helytelenül azt a hangot, amelyen *Gray* beszélt és reméli, hogy a boerok ellentállása erősbödni fog.

Hobhousenak azt az indítványát, hogy a költségvetésben egy tételt töröljenek, 154 szavazattal 70 ellenében elvetették. Az ülés reggel hatodél órákor végződött.

Páris, augusztus 3.

A *Figaro* mai száma *Krúger* elnökkel folytatott beszélgetést közöl, amelyben *Krúger* kijelentette, hogy egyetlen lépést sem tett valamely közbenjárás érdekében. Az ilyen közbenjárásnak, mondták egyebek között, magától kell jönnie. Tiszteletes béke kötésére vonatkozó ajánlatát sem fogja még egyszer ismétlni. *A boerok csak akkor teszik le a fegyvert, ha biztosítják függetlenségüket.* Nem akarnak protektorátust és készek minden pénzadózatra. *Szabadságukat nem fogják eladni.*

Brüsszel, augusztus 3.

Chamberlain beszéde a boer követségen nagy elkeseredést keltett. Azt mondják, hogy ha az angol hadsereg most már hozzá fog az irtó háborúhoz és *Kitchener* csakugyan elkezd a pusztítást, akkor a boerok agyon fogják löni az összes angol foglyokat.

Borossó, augusztus 3.

Hágából táviratozzák a *Schlesische Zeitung*nak: *Kuyper* miniszterelnök hajlandó két ponton lépéseket tenni a boerok érdekében, nevezetesen kész oda hatni, hogy a hollandi Vörös Kereszt-egyesület-

nek egy nagyobb orvosi ambulanciája mehessen a harctérre és hogyha *Krúger* vissza akar térni hazájába, akkor Angol- és Spanyolország biztosítsanak az elnöknek szabad utat. *Krúger* felesége halála óta többször hangoztatta, hogy *haza szeretne menni és a harctéren akarna meghalni.*

Bloemfontein, augusztus 3.

Steyn Hermann, *Steyn* elnöknek unokaöccse, július 31-ikén *Ficksburg*nál elesett.

Hága, augusztus 3.

Krúger elnök *Scheveningen*ből visszatért *Hilversumba*.

Európa nagybetegei.

Budapest, augusztus 3.

Aggasztó hírek érkeztek ma négy oly betegség mellől, amelyek mindegyikében európai suly személyiségek vívódnak a halállal. Két császárné, egy nagy politikus és egy trónkövetelő Orleans sulyos állapotáról sólnak ezek a távirati bulle-tinek. Mindegyiknél a legkitünőbb orvosok vetik latba egész tudományukat, de megmentésről talán egyiküknél sem lehet szó, legfeljebb arról, hogy szomorú kinlódásukon enyhítsenek és mesterséges eszközökkel valamennyire megszaporítsák életük még hátralevő óráit, talán napjait. A négy híres beteg állapotáról a következő jelentéseket kaptuk:

Frigyes császárné.

Hirtelenül válságosra fordult ma *Frigyes* özvegy császárnénak, *Vilmos* császár anyjának állapota. Az orvosok már július elején lemondtak arról a reményről, hogy a császárné egészsége jobbra forduljon. *A beteg ereje folyvást csökken.* Július 4-ike óta már ki sem kocsizhatott, sőt szobáját sem hagyhatta el. Mivel az orvosok a legesekélyebb izgalomtól is gondosan és aggódva őrzik: *Frigyes* herceg és neje, továbbá a hesseni nagyhercegpár is *Homburgban* vettek szállást. Az uralkodó család tagjai, akik *Friedrichshofba* érkeznek, csak nagyon rövid ideig maradhathatnak a kastélyban. A császárné állandóan *Spielhagen* udvari orvos kezeli, aki a kérdézőkódásokra egyáltalán nem válaszol. *Szombat* óta *Rennwert* berlini tanár is a császárné mellett van. Ma oly rosszra fordult a beteg állapota, hogy *Vilmos* császár félbeszakítja északi útját a hazamegy. A császár elhatározta, hogy nem veszt részt az emdeni, hamburgi, cuxhaveni és wilhelmshaveni ünnepségeken, amelyekre a hó 8-ára terveztek *Waldsee* visszaérkezése alkalmával. Ma reggel a *Hohenzollern* császári yacht elhagyta *Bergen* kikötőjét és egyetlen *Kiel* felé indult, ott fog a császár partra szállni.

Eugénia császárné.

III. *Napoleon* özvegyének, az egykor ragyogón szép *Eugénia* császárnénak halála minden pil-

kákat produkál. Levéltári tanulmányokból áll az egész. Nem akad egy nagy elme, amely a történelmi kutatások által felhozott gazdag adatanyagot szervesen összegyűrné s odaállítaná a nemzet elé egységesen a magyar állam fejlődésének, küzdelmeinek ezer éves történetét. Honnan van ez? Hát bizony onnan, hogy az irodalmi működést Magyarország egészen a saját ragadta magához. Történelmi irodalmunk kezdetének aranyrudjait a saját felváltotta aprópénzre. Váltópénzünk van elég. De, tudja, már én csak jobban szeretem, ha a nemzet szellemi kincstárában az aranyrudak sem hiányoznak. A váltópénz könnyen elszóródik.

De azért nem neheztelt Szilágyi komolyan a sajtóra, sőt szeretettel kísérte fejlődését. A lapokban felbukkanó irodalmi tehetségek mind-egyike iránt élénk érdeklődést mutatott. Egy-egy jól megírt tárcza szerzője felől kíváncsian kérdőzködött s a legapróbb részletekig szokta volt megtudakolni, hogyan él, honnan származik, milyen koru, milyen hajlandóságú az illető. Ugy látszik, nemcsak nálam tudakozódott ilyesfélékről, hanem egyebütt is. Sokszor meglepődtem tájékozottságán a sajtóban szereplő egyes írók személyi viszonyai felől. Pedig személyesen csak a politikában szereplő írókat ismerte, akikkel a képviselőház folyósóján, vagy a pártkörben találkozott. A kritikusokat, novellistákat színről-színre alig látta valahol. Színházba nem járt, szalonok nálunk nincsenek, hát ugyan hol találkozhatt volna velük? S mégis számon tartotta őket, sőt gyöngédséggel beszélt róluk. Mintha rajtam keresztül biztatgatni akarta volna őket, hogy ne lankadjanak, hogy dolgozzanak és tanuljanak, gyarapítsák tudásukat s tegyenek szert

magyarosságra az érzésben, tömörségre a kifejezésben, nemzeti jellegre a gondolkozásban.

Ha már irodalmunk nincs, — így gondolkozott — legalább legyen jó sajtónk. A nemzeti erőnek ez is alkalmas tényezője. De erőt teremtsen, ne legyen léha, ne legyen föléletes, ne vesztse el nemzeti zománcát. Amely újságíróban erőt és nemzeti jellegét talált, azt ő a maga munkájában segítőjének, szinte testvérenek tekintette. Becsülte bennük azt, hogy mosolyogva viselik a szegénység terheit s jákedvvel végzik idegemészti, lélekszorszárt munkájukat. Puritán lelkének tetszett ez a bohémien gárda, mely száraz kenyéren és fejedelmi jókedvben él, könnyen felbuzdul és szorgos, kemény munkával szolgálja a nemzet ügyét.

— Az újságíró — jegyezte meg egyszer — *Bismarck* olyan embernek mondotta, aki eltévesztette a pályáját; én pedig olyan ember vagyok, aki az újságírói pályát tévesztettem el. Valamelyes értelemben tehát kollegája volnék a magyar zsurnalisztáknak.

A sajtó gyásza Szilágyi Dezső halálakor őszinte élményes volt. Pedig ez a büszke, zárkózott ember nyilvános szereplésében soha, egyetlen alkalommal sem hajtott sem térdet, sem zászlót a magyar sajtó előtt. Újságírotársaim tölem hallják először, hogy mennyi meleg és nemes érdeklődés élt Szilágyi Dezsőben a mi pályánk és e pálya magyar munkásai iránt. Én is csak most mondom el nekik ezt, miután már lerótták koporsójánál a nemzeti kegyelet adóját. A *captatio benevolentiae* lehetősége így már megszűnt. Szilágyi Dezsőnek már nem lehet kifogása ez indiskrécióm ellen.

lanában bekövetkezhetik. Betegsége rohamosan csökkent a matróna erejét, aki most már beszélni sem képes. A császárné többnyire öntudatlan állapotban van és ilyenkor folyton férjét és *Lulu* fiát emlegeti s a párnát cirógatja, mintha fia volna mellette. Tegnap táviratilag hívtak hozzá egy párisi és egy londoni orvost. Valószínűleg *Napoleon Viktor* herceget is a császárnéhoz hívták, aki látni óhajlja a herceget.

Crispi.

Crispi állapota teljesen reménytelen. Környezete el van készülve arra, hogy a katasztrófa talán már órák múlva bekövetkezik. Mellette van felesége, *donna Lina* és *Paterno* szenátor, *Crispi* régi bizalmasa. *Viktor Emanuel* király ma táviratban tudakozódott a beteg állapota felől. Egy ma délután ideérkezett nápolyi távirat azt mondja, hogy a legutóbbi orvosi jelentés szerint *Crispi* a körülményekhez képest elég nyugodtan töltötte az éjszakát, de *szívgyöngesége és kimerülése rohamosan növekszik.* Az ideges betegségi tünetek állandók.

Henrik orleansi herceg.

Párisból táviratozzák mai kelettel, hogy oda válságos hírek érkeztek *Saigon*ból *Henrik* orleansi hercegről. A herceg állapota sulyos, úgy hogy alig van remény a megmentésére. Nagy gyöngeség állott be, ereje fogyton fogy. A párisi orleanista-párt vezetőfőrfiai tanácskozára gyűltek össze.

HIREK.

A hernyók.

Budapestről ha beszélnek valami olyan külföldi társaságban, ahol csupa sok földet bejárt ember ül, valószínűleg ilyenformán emlékeznek vissza rá: — Aha, igen, az a város Bécsen túl, a melyikben semmi zöldség sincs, csak ház, meg ház és újra ház. Mint ahogy egy csomó szép nagy városnak karakterisztikuma a sok kert, úgy Budapestnek a *kertelenség* a jellemző vonása. Ez a város az a fősvény ember, aki csak kenyeret eszik, de nem ken rá vaját, bár költhetne a pénzéből vajra is. Csak élni akar, valahogy élni s erre a valahogyra elég a ház. Levegő abban is akad valamelyes. Ha beszippantja az ember, hát tovább dolgozik a tüdeje. A kazán alá is be lehet fűteni mindenféle szénrel.

Ugy áll a dolog, hogy Budapest olyan hirtelen fejlődött nagyvárossá, hogy nem ért rá beleélni magát abba, hogy ő most már nagy város és ebben az értelemben kell gondoskodnia mindazokról a szerencsétlenekről, akiket a megfelelő jövedelem nélkül szorongat a karjaiban. Akik május elsején már valami úde, zöld világban köszönthetik a tavaszt s a szüret után, az első derre jönnek haza, azoknak semmi szükségük sincs arra, hogy Budapest gondoskodjék róluk. Hanem az a sok százezer ember, aki itt keresi meg a kenyerét télen-nyáron, nagyon is rá volna szorulva a gondoskodásra. — Azonban már késő. A város be van építve. Ha fölszabadul egy tér, nem a kertészek állanak be az újjáalkotás munkájába, hanem megint csak a közművesek s ha valahol ócska háztömböt látsz, tikkadt olvasó, és reméled, hogy annak a helyére majd kert jön, hát nagyot csalódol. A ház helyére ház dukál. Ez a budapesti politika s ne adja az Isten, hogy valami tulságos hamar szaporodjunk meg mi budapestiek, mert akkor még majd a kert helyére is ház következik. — Hiszen csak nemrégiben is megakasztottak valami ház-építő szövetkezetét azért, mert a szövetségesek künn, a városban kívül akartak építeni. Ennek a városnak pedig egy tömbben kell maradni. Egymás hátán kell élnünk és egymás szájából kell hogy beszívjuk a levegőt. Ez a regula.

Hogy azonban mégis legyen színezete legyen a dolognak, mintha Budapest voltaképpen zöld erdő közepében, a fák sűrű sorai között épült meg, a nagyobb utcákon kétfelől.

a gyalogjáró aszfaltjába vasráccsal bebörtönözve, fákat ültettek el. Ezekből az alvilági börtönökből aztán csakugyan kifakad valami zöldség. Olyan pesti ember is akad, aki árnyékot keres alattuk. Leveszi a kalapját abban a homályosabb karikában, amit a fa szűkös koronája ráfest az aszfaltra s felcsapja, ha a napra ér. Leveszi, fölcsapja, leveszi. És a fákon fölül még négy emelethez óriás óvben, ami mind ez alá a szegényes gondviselés alá tartozik, pihegve, verejtékezve éli a maga nyomoruságos életét Budapest. A városi fák éppen csak reprezentálnak, úgy ahogy, de árnyékot nem adnak. A városi fák meg vannak számozva, mint a fiakkerek. Az ezerháromszázhetvenkettes koronájú nem az előírás szerint való, hitvány, hát lenyírják s a százkilencvenhetes — amint az orvosi látélet bizonyítja — egészségesebb, mint az átlagos egészség, tehát belevágnak kettőt-hármat a fejszével, hogy gyöngéledjék egy kicsit. Ez Budapest kertje.

A komikum azonban olyan nyilvánvaló, hogy rájöttek a hernyók is. Kimondták valami hernyógyűlésen, hogy pár ezer fa árán nem szabad heneogni egy olyan városnak, amely a folyton növekedő szükséggel szemben még egy telkéről se mondott le azért, hogy abban pázsitot és árnyékot adjon, hanem mindig csak üzletet csinál, meg épít és újra épít... Mi szükségé van az ilyen népségnek egyáltalában fára... S nekimentek a hivatalos fáknak és lassan-lassan, ahogy a foguk bírja, megesszik a kertet. Minálunk már ősz van. Lehullott falevéllé tele az utca — augusztus elején. Maga a természet gondoskodik arról, hogy ebben a négy-szögméteres rablógazdaságban senkinek se legyen öröme s a hernyókat leküldte dög-vésznek. Az Andrássy-uton alig van már levele a fáknak.

És ez így nagyon rendben van. Talán ezek a lekopaszodott fák többet tudnak mondani a tekintetes városnak, mint a sok hiába elszórt betű.

(Th.)

Két eset.

Strassburgból táviratozzák: Szemanszkyt, a 143. gyalogezred katonáját július 7-ikén, amikor éppen őrségen volt, valaki hátulról revolvérrel meglötte. A katonát, miután folyógyógyulva kibocsátották a kórházból, hét napi fogságra ítélték, mert az őrségen nem volt elég figyelmes, úgy hogy hátulról valaki a közlébe férkőzhetett.

A tavalyi eset.

(Vilmos császár levelet ír Umberto király özvegyének, lepecsételt s átnyújtja a szárnységedének.)

A császár: Ör Nagy ur. Juttassa ezt a levelet rendeltetése helyére. A szívem remeg, ha meggondolom, hogy ilyen derék és becsületes királynak így kell befejeznie pályafutását.

A szárnységed: Ugy van, felség. A merénylet egy nemes és derék uralkodó életét oltotta ki.

A császár: Az emberek nem tudják, hogy mit akarnak tőlünk. Bármit tegyünk is, rosszul van téve s bárhova menekülünk is, mindenütt az orgyilkosok töre leselkedik reánk. Büntetlenül is üldöznek bennünket.

A szárnységed: Ugy van, felség. Az emberek nem tudják, hogy mit akarnak a felségektől.

A császár: Az ilyen őrgönggöz gazemberek tettének hallatára az a gondolatom támad, hogy szeretnék Kis Pipinnel vagy Vastag Károlyval beszélni. Ezek nyugodtan élhettek, a centrális hatalom ő alattuk erős volt s ha jól emlékszem a kulturhistóriából, akkor még Magdeburgban fölnegyeltek, kerékbetörték az embereket, sőt Martell Károly Spanyolországból vassziszimákat is hozott magával.

A szárnységed: Már nem emlékszem, felség.

A császár: Nem is az a fontos. A fontos az, hogy akkor még nem volt olyan el-

terjedt dolog a humanizmus, mint ma. Az igaz, hogy csak tőlünk kívánják, hogy humanusnak legyünk, de az emberek rosszabbak a fenevadaknál.

A szárnységed: Egészen olyanok, mint a vérszopó tigris, felség.

A császár: Oh, mi nem tudnánk úgy bánni a polgárok vérével, mint ahogy ők bánnak a császárokkal. Mi becsüljük, szeretjük ezt a vért s féltjük minden cseppjét.

A szárnységed: Ugy van, felség. Azért uralkodnak felségtek s azért szolgálnak ők. (A szárnységed mélyen meghajta magát s elindul a levéllel.)

Az idej eset.

(A szárnységed iratokat tesz a császár asztalára s aztán az elintézésig a háttérben várakozik.)

A császár (az iratok fölé hajolva): Nézze Svips, azt olvasom itta a 143-ik gyalogezred fölterjesztésében, hogy valami Szemanszky nevű katonát, aki poszton állott, hátulról, lesből valaki meglötte. Furesa. Mindig nyáron esnek ilyen merényletek.

A szárnységed: Csakugyan. Tavaly is.

A császár: Maga ostoba. Hogy konfundálhatja össze azt az esetet evvel?

A szárnységed: Bocsanat, felség, az is merénylet volt.

A császár: Maga csakugyan ostoba. A merénylet is kétféle. Olyan, amelyet mi ellenünk követnek el s olyan, melyet mások ellen követnek el.

A szárnységed: Ugy van, felség.

A császár: Aztán még más különbség is van. A poszton álló katonának még a háta közepén is legyen szeme. Tudja jól, hogy senki sem vigyáz reá, tehát vigyázzon magára. Érti?

A szárnységed: Értem, felség.

A császár: Ennél fogva ez a Szemanszky egy hitvány fráter. Kötelességet mulasztott el s nem tudta megakadályozni, hogy ellene merényletet ne kövessenek el. Ez a Szemanszky egy önhitt fráter. Azt hiszi, hogy őt is sajnálni fogja egész Európa, ha ledurantják. Kedves Svips, remélem, érti a különbséget?

A szárnységed: Értem, felség.

A császár: (dühösen.) A hitványt példásan meg kell büntetni a mulasztásáért és az önhittségeért. Mihelyt fölépül, be kell esukatni. Érti?

A szárnységed: Ugy van, felség.

G—a.

A gyerekvilág szerelme.

Ferriani, a comoi államügyész Olaszország kriminalistái közül egyike a legeredetibb és a legfüggetlenebb gondolkozóknak: a gyerekek érzésvilága felé fordította mélyreható tekintetét.

A bűnös emberi indulatok szigorú kritikusanak egy újabb tanulmánya jelent meg az imént, mely az „eretlen ember“ vagyis a gyermek érzelmeinek mélységét és igaz voltát bizonyítja. A társadalom lelkiismeretének képviselője többek közt néhány olyan szerelmes levelet is közöl, melyeket eretlen gyermekek írtak: komoly és igaz szerelemtől áthatottan.

Mosolyogni tetszik azon, hogy: gyermeklélek és komoly szerelem?

A mosoly föltétlenül jogosult itt éppen úgy, mint minden más szerelemnél mindaddig, míg a mosolyt nem váltja föl a másik reflexió: a könny.

Különböznék pedig fussuk végig a gyermekszerelem postájának egyes töredékeit.

Egy kilenc éves leányka, urí család gyermeke szerelmessé lesz a tanítójába és így ír neki: „Imádlak, mint ahogy az anygálok az Istent imádják. Szeress, esdve kérlek, szeress engemet, mert különben meghalok a fájdalomtól.“

Egy tizenkét éves leányka, szintén előkelő családból való, egy tizenöt éves subanba lesz szerelmessé, aki — koránál fogva — büszkén tekint le a kis gyermekleányra és a „nevelde porontyának“ nevezi őt. A gyer-

meklélek a sértésre így válaszol levélben: „Ha tudnád, mennyit sírok és szenvedek, amióta kigunyoltál és a „nevelde porontyának“ nevezted?! Miért bántasz így? Avagy nem látod rajtam a szenvedést. Kerül az étvágy, kerül az álom, mindig csak rád gondolok. Meg akarok halni, mert te nem szeretsz. És meg is tudnék halni könnyen, sőt örömet, ha tudnám, hogy megsíratasz és egy virágot teszel le a siromra.“

Egy másik tizenkétéves kislány szerelmessé lesz a nevelőintézet kertészének a 20 éves fiába, aki az intézeti szobalánynak udvarol. És a szerelmes gyermekleány a féltékenységtől áthatottan ezt az esedező fenyegetést veti papírra: „Én szeretlek téged igaz szerelemmel és azt akarom, hogy te az enyém légy, egészen és kizárólag az enyém légy, hogy te légy az én férjem és egyetlen szerelmem. Ha eldobsz magadtól, borzasztó dolgokra határozom el magam. Mindenre kész vagyok és nem bánom, ha mindjárt el is pusztul az egész világ.“

Három tizenkét-tizenhárom éves fiú udvarolt egy kis szőke leánykának és a kacér kis szépség mind a három udvarlójával levelezett. A legszenvedélyesebb fiú, a féltékenységtől gyötörve, az egyik napon így ír: Szeretlek és meg tudnád ölni. A másik napon követ támadja meg a kokett kis szírent és sulyosan meg is sebesíti őt!...

A gyermekszerelem röviden összegezett erőmutatványai után vessük föl a kérdést, hogy az a *hatalmasnak* nevezett érzés, mely a közfelfogás szerint férfiak és nők lelkén úgy viharzik végig, mint lebirhatatlan és majdnem természetfölötti szenvedély: — tulajdonképpen mennyiben komoly és mennyiben igaz? Komolynak és igaznak csak azért és csak annyiban nevezük a felnőtt emberek szerelmét, amennyiben az érzés makacs, fékezhetetlen és az ész józan szava által se meg nem szelidíthető, se el nem fojtható. Az igaz szerelemnek nincsen más próbaköve, mint a szenvedély magas hőfoka. Az idő, a tartósság, a hűség, a ragaszkodás változatlansága és — ha szabad e szóval élnünk — a fanatizált izlés rendületlensége, ez nem tartozik a szerelem komolyságának és igaz voltának el nem engedhető föltételei közé. Már pedig, ha nem az állandóságban, hanem az érzés elevenességében, ha nem a hűségben, hanem a vágyódások intenzitívájában rejlik a szerelem karakterisztikus vonása, mi okunk van akkor lemosolyogni a korán érlelődő gyermekek szerelmét, illetőleg mi okunk van olybá tekinteni a gyermekszerelem, mint jelentéktelen érzést, mint nem komoly szenvedélyt, mint nem igazi lobogását egy természetes vágnak?

Az érettebb kor, a gyermekévek meghaladott kora, a maga privilégiumának tekinti az ugynevezett igaz és komoly szerelmet. Pedig ennek a privilégiumnak is inkább hazugság, mint valóság az alapja. Hogy a gyermekkorban időnek előtte kifejlődő szenvedélyes érzésvilág hátrányos a későbbi fejlődésre és a kedélyvilág üdeségére nézve, az kétségtelen. De hogy a korai, vagyis a gyermekszerelem ne volna éppen oly igaz érzés és ne érdemelne meg azt a hitelesítő jelzőt, hogy: komoly, éppen úgy, mint a felnőtt férfiak és kifejlett nők szenvedélyes szerelmi érzése, ez egyszerűen nem igaz. Sőt a gyermekszív éppen a vágyak intenzitívájában, az érzések makacosságában, az érzelmek élénkségében, bensőségében és erőteljes lobogásában bírja egyik legsajátosabb vonását. Senki úgy nem örül annak, amit a szubjektív érzés örömdetesnek jelez, mint éppen a gyermek. Senki úgy nem érzi át a fájdalmat, mint a fiatal szív, vagyis a gyermeklélek. A gyermeknek egész valóján végig reszket az öröm, lelkének minden izomszáján keresztül sajog a fájdalom. Egyáltalában ki volna képes mélyen és igazán érezni örömet, vagy fájdalmat, ha az nem, akinek érzőképpessége, öröm és fájdalom iránt való fogékonysága még el nem kopott. Minthogy pedig a szerelmi ér-

zés legtöbbször az öröm, meg a fájdalom skálájának változataiból áll, így tehát egyáltalán nincs is mit esodálkoznunk azon, hogy a gyermeklélek, különösen a korán fejlesztő délvideken, időnek előtte a szerelem rabjává válik.

Csodálatos vagy talán inkább lemosolyogni való csupán az, hogy se a forró délen, se a hideg északon nem fejlődik annyira a nevelésnek állítólagos tudománya, hogy ne az indulatok, hanem az ismeretek bontakozásának ki a gyermeklélek hamorából. Hogy a mi modern nevelési rendszerünk mellett a gyermek időnek előtte megszünik gyermek lenni, az mindenképpen hátrányos ugyan, de egészen terraézetos.

F. G.

Budapest, augusztus 3.

— BUDAPESTI NAPLÓ. Julius 31-én új előfizetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztatassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— Lapunk legközelebbi száma hétfőn délelőtt jelenik meg.

— Személyi hír. Horánszky Nándor országgyűlési képviselő, dr. Jankovich László zalamegyei főispán és Tallán Gyula Somogy megye főispánja ma Balatonfüredre érkeztek.

— Ferdinánd fejedelem Magyarországon. Selmecbányáról jelentik, hogy Ferdinánd bolgár fejedelem ma reggel kíséretével Selmecbányára érkezett s onnan Szent-Antalra hajtatott, ahol Klementina közbüri hercegnő és Fülöp közbüri herceg fogadta.

— Brandes — egyetemi tanár. Koppenhágából táviratoznak, hogy az új kormány, amely tudvalevőleg a baloldali tagjaiból alakult, Brandes Györgyöt az irodalmi tanszéki rendes egyetemi tanárává fogja ki nevezni. Brandes eddigelé hasztalan törekedett állami hivatalhoz jutni, az eddigi kormány kerekén elutasította mindig.

— Bem hadsége. Zeyk Domokos századosnak és dicső társainak emléksobrát most építik Héjasfalván, ama sirhant fölött, ahol vítez halált halt a százados. A hét és félméter magas emlékművet bácsatoroki kőből építik s azon helyezik el azt a reliefképet, melyet Köllő Miklós mintázott. A relief fölött ez a felírás lesz olvasható:

ZEYK DOMOKOS SZÁZADOS
BEM TÁBORNAK HADSEGÉDE
ITT HALT HŐSI HALÁLT
1849. JULIUS 31-ÉN.

Az arckép alatt pedig a következő vers hirdeti Zeyk százados hősi harcát:

Kozákok erre közre fogták,
Hogy éles éjszék foglyul őt,
Ő küzd, magát meg nem adva,
Aztán saját szívébe lött.

Az emlékoszlop leleplezése szept. 29-én lesz.

— Molnár Viktor Nagy-Szebenben. Nagy-Szebenből írják: Molnár Viktor miniszteri tanácsos tegnapelőtt városunkba érkezett s két napot töltött itt, amely idő alatt sorra látogatta a kulturális és humanitárius intézményeket. Dr. Teutsch Frigyes püspöki vikárius, a kiváló történetíró, valamint Csáky Mihály muzeumi őr felváltva kísérték tanulmányútjában és a kellő felvilágosításokkal szolgálták. Az ev. betegápoló-intézetbe és a betegápolónők otthonába Müller Frigyes ev. püspök személyesen vezette el vendégünket és sokott előzékenységgel még arról is gondoskodott, hogy Molnár Viktor miniszteri tanácsos Nagy-Szeben közvetlen vidékét is megismerje. Vendégünk tiszteletére Metianus János érsek-metropolita ebédet, dr. Teutsch Frigyes oszonnát adott.

— Egy huszárezred jubileuma. Lembergől táviratoznak: Az itt állomásozó 12-ik huszárezred ma ünnepezte fennállásának 100-ik évfordulóját. A tábori mise után az ezred parancsnoka, Belnay ezredes beszédet intézett az ezredhez, amely aztán elvonult Fiedler tábornagynagy hadtestparancsnok előtt. Délután a Jablonovszki gyakorlóterén tisztilóverseny, este pedig a tiszt kaszinóban disztrakoma volt.

— Szilágyi Dezső hagyatéka. Szilágyi Dezső hagyatékának leltározását ma reggel kilenc órakor kezdték meg az elhunytak Harmadcad-utca 6-ik száma alatt levő lakásán. A hatóság részéről a leltározást Kerényi Béla V. kerületi kezelőtiszt és Hegyi Károly törvényszéki becsüs végezte. A család részéről Szilágyinak nagyváradi unokaöccse, Fojnár Oszéb és Dezső volt jelen. A leltározást a kis udvari cselédszobán és konyhán kezdték. Az itt talált butorzatot a becsüs nyolcvan-két korona husz fillérre becsülte. Ezután az ott megjelent képes hetilapok fényképezéseinek megengedték, hogy Szilágyi belső lakását megörökítsék. A leltározást holnap és holnapután is folytatják. Minden holmit följegyeznek s megbecsülnék. A hálószobában levő három óriási szekrény ruhaneműekkel van zsufolva. Hogy milyen volt Szilágyinak garderoberja, abból is következtethetni, hogy csupán kabátot ötven darabot találtak. A képekre, amelyek a hagyaték értékének igen tekintélyes részét teszik, csak hétfőn kerül a sor. Szilágyi csak nemrég kezdett gyűjteni s vagy százötven kisebb-nagyobb képet vásárolt, szebbnél-szebbet, ezeken sorában több mesterművet is. Azelőtt egyetlen festmény díszítette lakását, egy bájos női arckép, amelyről nem tudják, kit ábrázol. Innen-onnan negyven éve, hogy ezt a képet őrizgette. Az irásazon szász meg száz levél, távirat, kézirat, följegyzés hever, mind pontosan csoportosítva, külön-külön csomagokban. Ezek között sok a valóban történelmi becsü írás, a nagyobb politikai harcok, kormányváltások idejéből. Egy érdekes kis jegyzékony is fekszik az irásazon Szilágyi Dezső ügyvédsége idejéből. Itt egy szó, amott egy név van a sárgult lapokra följegyezve, majd egy költségzsámola, amely két forint néhány krajcáról szól. A leltárlóvétel a hálószoba kis asztalán történik. Két jegyzékonyvet vezetnek a holmíró. Az asztalon gyermekszobor áll, rendkívül sikerült, igazi mestermunka, fehér márványból. Szilágyi reméleteit, melyeket tegnap diszruhás emberek vánkocsikon vittek a halottaskocsi előtt, holnap már beszállítják az V. kerületi járásbírószághoz, amely aztán visszazáraztatja a kabinetirodába. — Itt megemlítjük még, hogy a kormány a tegnapi temetésért 7167 koronát fizetett a temetést rendező vállalatnak. Ebbe az összegbe bele van foglalva minden költség, még az Opera karának díja is. Szilágyi Dezső temetése e szerint 1167 koronával többre került, mint a legutolsó országos temetés, tudniillik a Lukács Béláé, amely hatezer koronával került.

— Egy hesszeni hercegnő katalizálása. E napokban híre járt, hogy Vilmos császár egyik közeli rokona, a hesszeni herceg anyja a katolikus hitre tért át. A hercegnő udvarnagya most hirtapilag megáfolja ezt a hírt, amely talán onnét eredt, hogy a hercegnő multkor elment a katolikus templomba.

— A miniszter elismerése. Az idei országos tornaverseny fényes sikere alkalmából Wlassics Gyula vallás- és közoktatási miniszter most — a hivatalos lap közlése szerint — köszönetét fejezi ki a tornaverseny rendezőinek és a siker előmozdítóinak. A hivatalos lap közlése a következő:

A vallás- és közoktatásügyi miniszter dr. Berzeviczy Albert v. b. t. tanácsos, országgyűlési képviselőnek, Almádi Géza fő- és székvárosi tanácsnoknak, dr. Ary Pál kereskedelemügyi miniszteri segédtitkárnak, Báthory Nándor főreáliskolai igazgatónak, Bernáth Béla országgyűlési képviselőnek, dr. Bonce Ödön miniszteri osztálytanácsosnak, dr. Cherven F. óris c. főigazgató, főgimnáziumi igazgatónak, dr. Csupor József fő- és székvárosi fogalmazónak, dr. Czöldér János ügyvédnek, Devecsi Ferenc kir. tankerületi műszaki tanácsosnak, dr. Erdőy Béla tankerületi főigazgatónak, Falter Ferenc fő- és székvárosi tanácsosnak, dr. Frankl István miniszteri segédfogalmazónak, dr. Gerenday György kinostári jogügyszagzó tanácsosnak, Iszer Károly, a budapesti muszkiab alelnökének, Jász Géza, az orsz. tornaszövetség titkárnak, dr. Kemény Ferenc főreáliskolai igazgatónak, Kollár Lajos ügyvédnek, Kovács Rezsőnek, a Tornaügy szerkesztőjének, dr. Krasznay Ferenc, a M. A. C. alelnökének, dr. Krepelka Béla, a M. A. C. titkárnak, Kun Gyula, fő- és székvárosi tanácsosnak, Lád Károly polgári iskolai igazgatónak, Mátyás Hugó rendőrtanácsosnak, Maurer János és Oheroly János tornatanároknak, dr. Portelek László honvédelmi miniszteri fogalmazónak, Porzolt Jenő tanárnak, Rajner Ferenc főreáliskolai igazgatónak, dr. Rényi József vallás- és közoktatásügyi miniszteri fogalmazónak és egyet. magántanárnak, Stojanovits Jenő tanárnak, Szabó István országgyűlési képviselőnek, Szaffka Manó tornatanárnak, Szemző Lajos tanárnak, dr. Téry Ödön közegészségügyi felügyelőnek, dr. Verédy Károly kir. tanyelügyelőnek, Zseni József földbírtokosnak, Hegedűs A. vasbutorvárosnak, továbbá Bely Mihály, Collaud Ferenc tornatanároknak s dr. Ottó József főreáliskolai tanárnak, mint az ez évi országos ifj. tornaverseny három főrendezőjének, a f. évi országos ifj. torna-

verseny sikerét előmozdító közreműködésükért, elismerését és köszönetét nyilvánította.

— Párbaező képviselőjelöltek. Hebrony József miskolczi és Széless Ödön rimaszombati ügyvéd ma párbajt vívtak. Mindketten a dedési kerületben függetlenségi programmal léptek fel. A viszály a július 14-ikén tartott pártgyűlésből eredt. A párbajt hosszas tárgyalások és ügyverbirosági döntés előzték meg. A mérkőzés ma dében volt a Korona-szálló nagytérmeben. Mindkét fél megsebesült. Hebrony a fején, Széless a mellén kapott könnyű sebet. Széless segédei voltak: Kubik Béla országgyűlési képviselő és Draskóczy László földbírtokos, Hebrony segédei: Nagy Péter és Frankfurter Sándor ügyvédek. A felek nem békültek ki.

— A hálás Carnegie. Az uborkafára felkapott szerencsések közül kevesen szeretnek visszaemlékezni a multra. Arra az időre, amikor még rongyosok és koldusok voltak. És különösen nem szeretnek találkozni azokkal, akik tanui voltak a csunya nyomorúságnak. Ellenben akadnak olyanok is a jó módba jutott halandók közül, akiknek valósággal gyönyörűség háláson visszaemlékezni a jó emberekre, akik a szűkölködés napjaiban támogatták őket és ha annak idején kisebb-nagyobb kölcsönöket csináltak, igazi kéj, ezeknek az adósságoknak a leróvása. Valami ilyesfélére nyílt alkalm a nemrégiben Carnegienek, a hatalmas amerikai milliárdosnak, akinek különben az a legfőbb ambíciója, hogy minél több jót tegyen embertársaival. Meghallotta, hogy sok esztendővel ezelőtt, amikor anyjával együtt kivándorolt Skóciából, egy asszony tizenegy shilinet kölcsönzött az anyjának. Eppen onnyi hiányzott ugyanis az amerikai utiköltségből. Ezt az adósságot az anyja nem fizette vissza. Carnegie azóta sok szép milliót szerzett s anyjának barátja, aki a pénz kölcsön adta, meghalt. Két gyermeke közül az egyik Dunfermlineben, Carnegie szülővárosában egy szegény munkásnak a felesége, a másik pedig Edinburgban árusnő. Carnegie fölkereste a két asszonyt s megkösözönte nekik, hogy anyjuk valamikor megsegítette a családját. Aztán onnyi pénzt adott nekik, mint amennyit a mesebeli tündérek szoktak adni. Hol-
tig meg lehet élni belőle.

— Dante hamvaira vevő kerestetik. Akinek sok a pénze, vásárolhat egy csipetnyit az Isteni Színháték halhatatlan költőjének, Dantének hamvaiból. Nem szédelgés, — mondja a szent hamvak tulajdonosa — mert valósággal Dante hamvaiból van szőlő, mint ahogy az közjegyzői dokumentumokkal is kimutatható. A dolog így történt: 1865. április 27-én Dante hamvait egy miniszteri bizottság átvitte Ravennából a firenzei Santa Croce templomba. A bizottság nagy gondal szedte ki a hamvakat az urnából, de véletlenül néhány csipetnyi az asztal szőnyegének redői közé esett. Ezt a bizottság két tagja megtalálta s egy szivalaku papirosra ragasztva elküldte báró Natoli akkori kultuszminiszternek. A miniszter elfogadta az ajándékot s hiteles eredetét közjegyzői okirattal erősítette meg. 1869-ben a miniszter meghalt s a becses relikvia öcsöcsére, Natoli ezredesre szállt. Az ezredes most vétreire felajánlotta az olasz kormányának, de akkora árt szabott, hogy a kormány lemondott a vásárról. Az ezredes erre elhatározta, hogy a relikviát részekre osztja és külföldi muzeumoknak vagy Dante-barátok ajánlja megvételre. Dante hamvai tehát piaci oikké váltak. Csakugyan völgyben áll a gyáva kor...

— Házasság. Zsoldos László hírlapíróúrunk, a Magyar Szó munkatársa eljegyezte Jakab Eleonórá, Jakab István dévai kir. törvényszéki bíró és Sófaly Mária leányát Déván.

— Lorber Bertalan, a gyulafehérvári Hungária-szálloda tu adonosa, eljegyezte Grosner Nelly kisaszonyt Bécstől.

— Kellner Lipót fővárosi kereskedő eljegyezte Müller Ella kisaszonyt Károlyvárosból.

— Köpösdý Elemér m. kir. államvasuti gépészmérnök, cs. és kir. tartalékos tüzérhadnagy, eljegyezte alsó-eőri Farkas Erzsikét, alsó-eőri Farkas Ferenc primári uradalmi intéző leányát Anyalán.

— Fried Ignác munkácsi ügyvéd és Beregvármegyei tb. főügyészének nevelt leányát, Margit kisaszonyt augusztus 6-án vezető oltárhoz Keiler Lajos nagybirtokos Hársfalván.

— Márton Zsigmond gépészmérnök eljegyezte Fispán Szidikét Keeskeménten.

— Felsőgsértő könyv. A bécsi hivatalos lap jelenti, hogy az osztrák belügyminiszter a Berlinben megjelent Asszonyuralom a bécsi udvarnál című könyvet, amely az Európai udvarok az utolsó három században című műveinek utolsó kötete, felsőgsértő tartalma miatt kitiltotta Ausztriából.

— Adakozás. F. A. név alatt 3 korona 14 fillért kaptunk a szünidei gyermektelep javára. Az adományt rendeltetési helyére juttattuk.

Fényképészeti műkedvelőknek

Kittnő fényképészeti szalon- és utazó apparátusok, új, felülmulhatalan pillanatí kézi-apparátusok

MOLL A. császári és királyi udvari szállítónál, BÉCS, Tuchlauben 9. sz.

Kívánatra nagy képes árjegyzék.

Ezen üzletág alapítottát 1854-ben.

— **Kurtavas.** A debreczeni gyalogezred tegnapi gyakorlata előtt egy *Skorze* Grotion nevű közlegény azt jelentette a kapitányának, hogy beteg. A kapitány nem hitte el a katonának s elrendelte, hogy ki kell rukkolnia. A gyakorlat után Skorze összerogyott a kaszárnya udvarán. Ez ellen a betegség ellen aztán a kapitány hamarosan kitalálta az orvososságot.

— Kurtavasat a huncutnak! — mondta s csak akkor kezdett figyelni szegény Skorzere, mikor az ott a földön kiadta a lelkét. A katona fiatal feleséget és két kis gyermeket hagyott maga után.

Ez a szegény katona csak egy a sok közül. A nyári hőség és kurtavas ugyancsak pusztít a legénység közt s mivel a kurtavasat amugy sem lehet kiszorítani a katonai igazságszolgáltatás szertárából, legalább a nyári gyakorlatokat szüntessék be. Az Isten jó. Talán, ha valaha még hajba kapnak az európai népek, nem fognak éppen kániklában oszátzni, hanem ősszel vagy tavasszal, amikor jobb idők járnak s akkor mit csinálnak majd a tisztjeink ezekkel a nyárára kiképzett katonákkal? Akkor még avval sem kárpótolhatják őket, amivel most. A katonabandás temetéssel.

— **A látnok-bíró.** A new-yorki törvényszék egyik bírja, Suwarow gróf előtt, a napokban oszöndesen folyt a tárgyalás. Az elnöklő bíró egyszerre csak hátrahajlatott székében, lágra nyitotta szemét s lassu hangon mormogta:

— Vihar van a tengeren... Szörnyű vihar... Villámok... Segítség! A feleségem és a leányom ott vannak a hajón!

A perszemélyzet bámulva nézett a bíróra, akit láthatólag hallucinációk gyötörtek. Némelyek azt hiték, hogy Suwarow megőrült, mások fölismerték a helyzetét s a jajveszékő embert vigasztalni igyekeztek. A vigasz azonban mitsem használt. A bíró megmaradt a mellett, hogy látománya valóság volt s néhány nap mulva csakugyan sürgőnyt kapott, melyben arról értesítették, hogy feleségét és leányát a tengeren agyonajuttotta a villám. A katasztrófa természetesen abban az időben történt, melyben a bíró megérte, ami annál is inkább fontos körülmény, hogy a telepathikus esetek száma egy klasszikus példával szaporodjék.

— **Lefokozott főhadnagy.** Ez alatt a cím alatt egy estillap értesülése alapján lapunk is megírta a tévedésen alapuló hírt hogy a debreceni honvéderület beosztásbírósága Andor Béla főhadnagyt lefokozásra ítélte, s mint közlegényt Budapestre kísérte. Andor főhadnagy, aki Budapesten van, annak a közlését kérte, hogy szabadságával négy heti szabadságra jött fel a fővárosba s itt várja be önként beadott lemondó kérvényének az elintézését.

— **Gyilkosság és öngyilkosság.** Bécsből jelentik, hogy az éjszaka a Józsefvárosban egy férfi, aki egy özvegyasszonnyal közös háztartásban élt, az asszonyt egy konyhakéssel halálosan megsebesítette, aztán pedig elmentette a saját torkát. *Grassinger* Ferenc, harminckéteséves boltiszola, hosszabb idő óta benső viszonyt folytatott egy *Parti* nevű özvegy asszonnyal, akinek vegyeskereskedése volt. Partiának házasságából egy négy és egy nyolc éves gyermeke volt. Tegnap délután az özvegy az egyik gyermeknek vajaskenyeret adott uzsonnára, ami nem tetszett *Grassinger*nek. E miatt szökváltás támadt közöttük, melynek során a férfi a földre teperte az asszonyt és elverte. Az asszony segélykiáltásait a szomszédságban meghallották. Végül az asszony megsebesült az útlegetek és a földszinti lakás ablakán át az utcára menekült. Este felé tért csak vissza a lakásba s az egyik szobában lelekedt a gyermekkel. Két óra után *Grassinger* a másik szobájába, ahol aludni szokott, átmélt az özvegy halál-szobájába és a szőnyegre egy nagy konyhakéssel öszszevissza szurkálta a szerencsétlen asszonyt, aki az első szúrásra felébredt és segítségért kiáltott. Ekkorra azonban már öt szurást kapott. Még ki tudott menekülni az udvarra, itt azonban eszméletlenül öszzerogyott. Időközben *Hirsch Vilmos* 27 éves kőfaragó az ablakon át beugrott a szobába, ahol *Grassinger* éppen akkor a nagy konyhakéssel etvágyta a torkát. *Hirsch* odarohant és kitépte kezéből a kést, de már késő volt. *Grassinger*, akinek elmentett ütőereiből patakzott a vér, öszzerogyott. Míg a szobában ez a szörnyű jelenet történt, kiűn az udvaron az asszony kiszenvedett. A gyilkost kórházba vitték, ahol a halállal vívódik.

— **Viharok.** *Salmárról* írják: Tegnap délután öt óra felé óriási felhőszakadás volt a városban. A szélvész fákat tépett ki és a víz sok helyen betöltötte a pincéket. Hejkenként jég is esett. A kár jelentékeny. — *Csongrádon* tegnap este nagy szélvihar pusztított.

A gőzmalom faraktárából 200 lépányire vitte el a szél a deszkákat. Az uszodát egészen öszszeromolta. A tutajokat letépte láncokról. Az egész város tíz percig olyan sűrű porfelhőbe volt burkolva, hogy látni alig lehetett.

— **Felfüggesztett járásbíró.** A győri kir. tábla fegyelmi tanácsa *Füleky* Endre kapuvári járásbíró felügyesztette állásától. Ez az intézkedés annak a vizsgálatnak az eredménye, melyet *Hódossy* táblai tanácselnök a kapuvári járásbírósgnál nyolc napon át vezetett. A vizsgálat *Fülekyt* erősen kompromittáló adatokat hozott napfényre.

— **Kivándorlás Amerikába.** Abaujmegeye alispáni faluházhoz ma ismét félszáz Amerikába szülő utlevél érkezett. A vármegye minden járásból nagy csoportokban távoznak az emberek abba a hazába, mely innen messziről aranyait csillogtatja, mialatt lassan elszívja tőlünk erőnket. A kassavidéki kivándorlók most az ősz elől menekülnek, mely nekik nem terem egyebet, mint egy rideg és inséges télre való kilátást. Egy vizsgálatlan élet elől kell elmenekülnök abból az országból, melynek minden ember erejére, vérére, munkájára égető szüksége van.

— **Új aranyország.** *San Franciscoból* jelentik, hogy Nevada államban gazdag aranyerekre bukkantak. Nevada állam Utah és California között a sziklás hegyvidéken innen fekszik s az a legnagyobb nevezetessége tudvaleg, hogy óriási területén mindössze csak negyvenezer ember él, de azért az alkotmány erejénél fogva a törvényhozásban két szövetségi szenátorral van képviselve, épp úgy, mint a nyolcad-félmillió lakossal bíró Newyork-állam. Nevada évenként három millió dollár értékű aranyat produkál és egy millió dollár értékű ezüstöt. Most délnyugatra, közel a határhoz, hatvan mérföldnyire *Sodaville* vasutállomástól dus aranyereket találtak s rögtön telep alakult körülötte, amelyből hamarosan város lesz. Tónapah a neve a telepek, amelynek csak az a baja hogy rosszak a topografiai viszonyai. Vize nincs, három mérföldnyire van csak egy forrás, s még messzebb akarnak artézi kutat ásni, amely aztán a telepet és a várost vízzel ellátja. Most már két boltja, három korsmája van Tónapahnak, azonkívül egy tuat háza és nyolcvan sztra, amelyekben vagy száz család várja a város felépülését. Csuda hogy az erket nem találták fel hamarabb, pedig abba az utvonalba esnek, amelyen évek óta kutatnak az aranykeresők. Az aranyere ott nagyon dus, tonnánként hat-száz dollár értékű aranyat szolgáltat és hozzá még ezer uncia ezüstöt. Az egyik ér negyven lábnyi mélységben három-négy láb vastag és nyilvánvalóan meglehetősen hosszú. Az érc kemény, sötétbarna, kocsin *Sodaville*be, onnan vasuton *San-Franciscoba* szállítják. A szállítási költség tonnánként negyvenöt dollár. A Southern Pacific-vasutársaság azonban máris tervez szárnyvonalat a telephez *Sodaville*ből. Az új telep felé természetesen öszönlnek a szerencsevádlások.

— **Nyilatkozat.** A következő sorok közlésére kértek fel bennünket: *Hameai* Odön ur a *Budapesti Naplóban* egy nyilatkozatot tett közszé, amely szerint dr. *Kisfaludy* A. Béla Reoltor Magnificusnak hozzá intézett levele értelmében ő még mindig az Egyetemi Kör alelnöke. Felkerestem az ügyben a Rector Magnificus, aki a következő felvilágosítással volt kegyes szolgálni, illetőleg annak közlésételére is felhatalmazni: A Hamvaihoz intézett levélben kifejtett álláspont egy három hónap előtti ügyre vonatkozik, amely azonban azóta szintén alapját veszítette. Ami pedig Hamvainak állítotához kötött aienküki székéről való lemondását illeti, mivel a főtítelt a Rector Magnificus fenn jelzett döntése értelmében alapítlan és tárgyaltalan volt, Hamvai lemondása tehát főtítelen, a nyilatkozat emellegben a Rector Magnificus sorainak rosszakaratu félreagyarázása. A melyen tisztelt Szerkesztő urnak kész szolgálja; E. *Hencs* Károly, az Egyetemi Kör elnöke.

— **Öngyilkosság idegenben.** Megírtuk, hogy egy lebergi vendéglőben löbe lötte magát egy *Schusster* Ferenc nevű budapesti főiskolai tanuló. Ma megjelent a rendőrségen *Sigay* Pál főbírtokos és bejelentette, hogy az öngyilkos bölcsészettanhalgató nála volt alkalmazva mint nevelő. *Julius* 31-én azzal távozott el tőle, hogy Lembergbe megy katonai szolgálatra. Nyomban másnap aztán öngyilkossá lett. *Schusster* Ferenc szomorú születési 22 éves fiatal ember. Edesatyja *Schusster* Mátás, *Szomoron* lakik.

— **Vidéki hírek.** *Vidkovic* Anna, sebesícsi lakos, aki férjétől 6 éve külön él, megírtotta ma született gyermekét és a holtestet elásta. Az anyát tartóztatták. A sors különös játéka, hogy az asszony férjét éppen tegnap a villám agyonajuttotta. — *Temesváro*tt a Dózsav-utóban egy házépítésnél bedől a földszinti padló. *Vacsora* János, *Roster* István munkások halálosan megsérültek.

— **Rendőri brutalitás.** A kolozsvári rendőrség ellen az utóbbi időben gyakran ismétlődő panaszok hallatszóttak. A fejlődő, de még fejletlen testületeknek mindig az a hibájuk, hogy soha sem tudják megtalálni hivatásuk és jogkörük mértékét s Kolozsvár városának rendőrsége is úgy látszik nem egyszer esett a hatalmaskodás bünébe. A hatalmaskodás ma csunya botrányval tetéződött be. Két ittas rendőr az utcán agyonvagdalta *Gödri* Sándor honvédtörzsőrmestert, ki békésen ballagott hazafelé a kaszárnyából. A rendőrök durván rátámadtak *Gödri* Sándorra, mire ez visszafelelt. A szóváltásra a két ittas rendőr szörnyen rántott s úgy öszsze-vissza szurkálta az örmestert, hogy az halva rogyott le a támadói előtt. A nagy lárma elősietett egy *Székely* nevű hentes, akit a rendőrök szintén megvagdáltak.

A vagdalkozó rendőröknek így a polgári és katonai társadalomból egyaránt volt már sebesülje. A dolog nem is lenne tökéletes annélkül a csattanó nélküli, amelyet a kettő rendőr következetessége adott hozzá. Ha már legyilkolnak s agyonvernek mindenkiket, nem állanak meg saját hatóságuk előtt sem. Az örszobában egy alkaptány hallgatta ki őket az eset részletei felől s hogy nem nagyon helyeselte eljárásukat, a két rendőr rátámadt az alkaptányra is s a hivatalos helyiségben megverte.

— **A magyar cigánymuzsikus.** A mai postával kaptuk a következő levelet:

Tisztelt szerkesztőség!

Becses lapjában olvastam, hogy a *Berliner Tagblatt* közölte a német zeneigazgatók elnökének ama siránkozó levelét, melyben elpanaszolja a német zeneészeknek nyomasztó helyzetét a Németországban nagy tért hódító magyar cigányzenekarokkal szemben. Jól esett eme közleményt olvasnom, mert hiszen a magyar zeneészek diadalát jelenti a levél. Elszorult azonban a szívem, midőn zeneészeknek külföldi sikerei mellett ama mellőzést látom, melyben cigánybandáink a külföldi zeneészekkel szemben itt a magyar földön, annak némely vidékein és fűrdőin s jelenleg Lipik-fűrdőn is részesülnek. Nem szükség hivatkoznom arra, hogy még a vidéki kisebb városainkban is igen jól képzett cigányzenekaraink vannak, amelyek népdalt és operát tánc- és műdarabokat a legnagyobb ügyességgel, technikával eljátszanak, úgy, hogy játékkal a legkényesebb igényeket is kielégítik. És imé! A lipiki fűrdőigazgatóság a magyar cigányzenét nullifikálja, neki az nem kell, hanem a fűrdőnyire *Bécsből* csörgő réztányérosokat, csindadrátásokat szerződtet, akik ha egy héten elvéve egyszer egy-két magyar népdalt eljátszanak, indúló tempóban játszzák azokat és a magyar embernek a lelke fáj, hogy a jó magyar darabot mennyire elrontják s üdvösebbnek tartana ilyen körülmények között, ha magyar darabot nem is játszanának. Pedig hát a fűrdőközönségnek nagyobb része magyar. A napokban egyik igazgatósági tisztviselővel beszélgetve, kérdést intéztem, hogy miért nem szerződtetnek magyar zeneészeket, mire válaszában eljárásukat, azzal okadatoita, hogy a magyar zeneészek csak magyar darabokat képes játszani, míg ezzel szemben a bécsi zenesz mindenre képes. „Igen — feleltem — kivéve a magyar darabokat.“ Ime az eltérés a fűrdőigazgatóság és a nagy Németország polgárainak véleménye között. Külföldön a magyar zene előtt meghajolnak, bent pedig semmibe se veszik azt!

Még egyet a fűrdőigazgatóságról, ami annak hazafiságot illeti. Magyar államterületen van egy fűrdő, annak neve Lipik, tulajdonosa magát magyar embernek vallja, zeneészeknek tulnyomó része magyar és mégis az igazgatóság hivatalos eljárásában minden egyéb, csak nem magyar. Az iródi jelzőtáblákon az utmutatás *kiszórolag horvát és német és a pénztári könyvelés, a bevételek nyugtázása stb. német.* Engedelmet kérek, de ez a hazafiság meg nem boosítható illetlenség is! Ha ily körülmények között ellenségeink kinevetnek, okuk van róla — s ha *Strossmayer* püspök a fennhatósága alatt levő egyházi iskolákból a magyar nyelv tanítását kiltlja, faji szempontból ésszerűleg teszi, mert látja és látják ellenségeink, hogy a magyar nép éheltelen s lelkéből a nemzeti öszérzet kiveszett.

P. A.

— **A Lukácsfűrdőböl.** *Julius* hóban a következő látogatottság volt a Szent Lukácsfűrdőben: Erkezett 47 külföldi és 236 beltöldi vendég. Az év eleje óta 18:0 fűrdővendég volt, kik a fűrdő számlájában laktak. Az új hidegvizgyógyintézet női osztálya is megnyitott. Az új vizgyógyintézet tehát külön férfié s külön női osztályllyal bír. A női osztály berendezése csaknem még szebb és izléesebb, mint a férfiosztály. Anyi tény, hogy ily előkelő és cölserű berendezésű vizgyógyintézetet a külföld legkiválóbb fűrdőhelyein sem lehet találni.

— **Rendőri hírek.** *Töszér* Róza csodáldny ma délelött a Baross-utca 18. számú házában egy földölt spirituszlámpától öszserogyott. A mentők eszméletlen állapotban vitték a Rókusba. — *Deotkocs* István főglalkozásnélküli cipész tegnap délután a vízfogónál a

Az új kornak megfelelő.

E kályhák minden stlyben és különböző új mltakban és színekben készíttetnek.

TELEFON: 168.

PUCHER-féle SZAB. GYORSMELEGÍTŐ

mely a több éven kipróbált és tökéletesített szabadalom folytán, minden javításokat fölöslegessé tesz, úgy minőségében, mint tüzelőképességében a legjobb eredményt érte el, minek folytán ezek tartósságukat tekintve a legolcsóbbak.

Képes árjegyzékinyen és bérmentve.

SERÉPKALYHA,

PUCHER ANDRAS TEMESVÁR

Józsefváros, Preyer-utca 4. saját ház.

Dunába ugrott, de kimentették s a Rókusba vitték. Nyomorúsága miatt akart öngyilkos lenni. — Ma reggel a Ferenc József-hídról egy 25–30 év körüli jól öltözött férfi a Dunába ugrott. Kimentették s a mentők még élve, de eszméletlen állapotban vitték a Rókusba. — *Insel* Mari napszámosa a minap a Százhar-túca 16. szám alatt lévő lakásán megmérgezte magát. A Rókusba szállították, ahol kiszívatták. — Ma reggel a Ferenc József-rakodóparton egy férfi holttestet fogtak ki a Dunából. Mint ismeretlen az orvos-tani intézet telemtérőjébe szállították.

Katona- és cigányzene a Telefon Hirmondó-ban. A Telefon Hirmondó előfizetőinek szórakoztatására ma délután és este katona- és cigányzene lesz hallható. A katona-zene-hangverseny, amelyet az erzsébet-teri kioszkból közvetít előfizetőinek szórakoztatására a Hirmondó, délután 4 órától 7 óráig tart. Este 8 órától 11 óráig pedig cigányzenét közvetít a Telefon Hirmondó. A cigányzene-átvitelt az Emke- és Elite-kávéházban játszó bandák muzsikája szolgáltatja.

Az államvasuti tisztviselők mozgalma.

— A memorandum megvitatása. —

Budapest, augusztus 3.

Az államvasuti tisztviselők mozgalmanak jelen stádiumában alakul ki az egyesek és a testület minden óhaja és kívánsága. A kétszázhar-mincketes bizottság most szól hozzá a memorandum-tervezethez s ezek a vélemények és elő-terjesztések adják a nagyszabású akció igazi tartalmát. A *Budapesti Napló* híven beszámol a memorandum-tervezet megvitásáról és egymás-után fog hírt adni a vidéki gócpontok észrevételeiről és előterjesztéseiről. A memorandum-tervezet illetően nyilvános megvitatásával jó szolgálatot véltünk teljesíteni a nemes ügy érdekében, amelynek élcsője és erősítője volt eddig is a nyilvánosság.

A memorandum-tervezet vonatkozó illetékes vélemények közlését alább megkezdjük. Beérkezésük rendjében folytatjuk a sorozatot, amely hű képét adja az egész mozgalomnak, a tisztviselői kar törekvéseinek és az akció további sorának.

(Szeged.)

A szegedi füzletvezetőség tisztikara augusztus 6-án fogja tárgyalni a memorandum-tervezetet és a 15-ös választott bizottság véleményét írásban közli majd a többi 15-ös, más füzletvezetőségekkel és a 65-ös bizottsággal.

Ugyanis kivihetetlennek tartjuk, — írja nekünk a kétszázharmincketes bizottság egyik szegedi tagja — hogy a 232 külön véleményt együttesen tárgyaljuk, ellenben a 9 füzletvezetőség 9 véleményét már sokkal egyszerűbb tárgyalni. És ezt proponáltuk a 65-ös bizottságnak is.

Egyelőre tartózkodnom kellene vélemények nyilvánításáról, azonban annyit jelezhetek, hogy a memorandum-tervezetben kevés kézzelfogható argumentum van, más hasonló intézet, vagy más nagyobb intézet hivatalnokai viszonyaival és a katonasággal szemben. Összehasonlító kimutatásokra, melyek jobban beszélnek mindennél, pedig okvetlenül szükség van. — A tervezet kissé hosszadalmas és bevezető szavak nélkül tér át az egyes serelemkre és meglehetősen laposan végződik. Mindenesetre elismerést érdemelnek, hogy olyan rövid idő alatt ennyire is megszerkesztették a memorandumot és általános a vélemény, hogy a tervezetből sok fog megmaradhatni, de viszont adatok halmazával, megdöntetlen igazságokkal és a fizetésrendezés keresztül vezethető módjával, a pénz mikénti előteremtésével véltük a felsőbb köröket meggyőzni az ügy érett voltáról és életrevalóságáról.

(Kolozsvár.)

A vasuti tisztviselők memorandumának az a nagy hiánya, — így írják nekünk a kolozsvári gócpontból — hogy nem elégíti ki a tisztviselők összességét. Különösen mostoha elbánásban részesülnek az egyetemi képzettségű alkalmazottak és a kezelő tisztviselők.

Az utóbbiak már szóvá tették óhajtaikat. Az előbbiek sérelmei leginkább a várakozási idő és a feltétlenül elérendő fizetési maximum igazságtalan megállapításában nyilvánulnak.

Már a minálul felállított déli vasuti táblázat szerint is az egyetemet végzett alkalmazottak magasabb kezdőfizetéssel alkalmaztatnak, mint a középiskolát végzetek és azonfelül 8 évvel korábban jutnak 2000 forintos állásba. Majdnem ugyanígy volt a várakozási időkülönbség a m. kir. államvasutaknál 1884-ben érvénybe lépett, de csakhamar visszavont illetmény-táblázatban is megállapítás. Ezzel szemben a memorandum tervezett táblázat szerint ugyanazon kezdőfizetés mellett az egyetemet végzetek az előléptetésüknél összesen csak 2–5 év előnyben részesülnek.

Hol marad most már a rekompenzáció az egyetemen töltött 4–5 évről?

További sérelmük az egyetemet végzett alkalmazottaknak, hogy éppen úgy, mint a középiskolát végzetek, ők sem igényelhetnek 1800 frtnál magasabb fizetést.

Hol marad a rekompenzáció az egyetemen szerzett és a vasutnál nagyon is értékesíthető mérnöki és jogi ismeretekért?

El nem vitatható jogos igényeink a középiskolát végzett alkalmazottakkal szemben:

1. Öt évről várakozási időkülönbség.
2. 2200 frt feltétlenül elérendő fizetés.

(Debreczen.)

A debreczeni bizottság már több napja tárgyalja a memorandum-tervezetet. Az egyes kártársak óhajai és észrevételei megvitás után szavazás alá kerülnek. Eddig inkább csak lényegtelen stílusi változtatások történtek. Mint fontosabb dolog, előreláthatólag csak az egyetemi képzettséggel bíró tisztviselők által követelt változtatás a fizetési táblázatban fog a további vitára alkalmat adni.

(Zala-Egerszeg.)

A zalaegerszegi gócponthoz tartozó államvasuti tisztviselők nem tesznek észrevételt a memorandum-tervezetre. Annak minden pontjához csatlakoznak.

Nem értek egyet a 65-ös bizottság által elfogadott tervezettel, — így írja a tervezetbe vonatkozó kritikájában egyik vidéki bizottsági tag — nem pedig azért, mert az egyetemet vagy műegyetemet végzetek, tehát a tényleg magasabb képzettségű hivatalnokoknak semminemű előnyt nem nyújt a tervezet, azokkal szemben, kik egyetemet nem végeztek. — Hogy pedig a magasabb képzettségűeknek bizonyos előny nyújtandó, azt maga a memorandum is elismeri, a mikor azt mondja: „Az igazság és méltányosság megköveteli, hogy a kik relative magasabb előképzettséggel bírnak és ez alapon magasabb iskolai képzettségük számára fenntartott állást töltenek be, miként az egyetemet vagy műegyetemet, avagy középiskolát végzett tisztviselők, a javadalmazás kimérésében megkülönböztetett bánásmódban részesüljenek.” — Nem furcsa az, hogy a középiskolát végzetek egy sorba állítja az egyetemet végzett tisztviselővel és mivel szemben? tisztán a kezelő-tisztviselőkkel szemben, kiket a III-ik csoportba sorozott, holott ezek nagyrésze szintén középiskolát végzett és csak kisebb része az ugynevezett irodatisztek azok, kiknek nem mindegyikének van középiskolai végzettsége? — És mi az az előny, ami az egyetemet végzett tisztviselőknél nyújt a memorandum? Semmi, mert az csak nem előny ami összevéve két és fél évi idő, amivel ezek az V. és VI. rangfokozatban gyorsabban, később pedig egyforma jogokkal és időközben mennek előre a többiekkel; hol itt rekompenzáció az egyetemen töltött 4 év és az ezen idő alatt felmerült költségeikért? A középiskolát végzett tisztviselő legalább 2 évvel előbb lépven be a szolgálataiba, előli fizetésben a vele egyidejűleg végzett, de egyetemi képzettséget szerzett tisztviselőt és e mellett avval szemben több nyugdíjba beszámított időt is nyert. Itt tehát nem nyereség, de tisztán veszteség éri a magasabb képzettségű tisztviselőt.

Szerintem az egyetemet vagy műegyetemet végzett tisztviselőknél biztosítani kell, hogy a III. rangfokozat 1-ső osztályát 20 évi szolgálat után feltétlenül elérjék, mint ahogy elérték hosszabb idő alatt eddig is, bár ez biztosítva nem volt, de hallgatólag megadta azt nekik felsőbbségük éppen nagyobb tudományos előképzettségük alapján.

Ezt pedig a memorandum nem kívánja, hanem kimondja, hogy úgy az I. mint a II. csoportba beosztott tisztviselőknél csak a IV-ik rangosztályba való feltétlenül bejutás biztosított, a III., II. és I. rangfokozatba pedig csak érdem és képesség szerint boldoguljon mindenki.

Azt hiszem, valamennyi egyetemi képzettségű tisztviselő egyetért ebben velem, hogy ily megoldás lehetetlen, szerzett jogainkról nem mondhatunk le, nem pedig azért is, mert minden idegen, magán- vagy államvasutársaság mint minimumot nyújtja azt a magasabb kvalifikációval bíróknak; így van az a porosz és így az osztrák államvasutaknál. Ennélfogva kívánni fogjuk emez előny biztosítását s merjük hinni, hogy ez meg is fog adni, mert szerintem inkább nem kérek fizetésrendezést, mintsem hogy oly előnyről mondjak le, és még hozzá rendezés után, amivel eddig is bírtam.

Ami az előléptetési határidő megszerzését illeti, ez elég kedvezően van megszabva és kifogásom nincs ellene, ha a már említett előny biztosítása megtörténik, de anélkül az mit sem ér, mert az oly terhet róna a vasutinfúzetre, hogy annak elfogadása esetén kénytelen lenne a III., II. és I. osztály létszámát

50–60%-kal leszállítani és igazán csak nagyon kiváltságosoknak jutna az a szerencse, hogy ezen osztályokba bejusson, holott eddig középiskolát végzett tisztviselők is szép számmal jutottak be ezekbe.

Véleményem szerint — ez az érdekes észrevétel konkluziója — leghelyesebb volna, ha az államvasuti tisztviselők éppen úgy, mint az állami hivatalnokok az osztrák államvasuti fizetés rendszerét kívánják a kormánytól, evel nem kívánunk lehetetlenséget és amit megtudott adni Ausztria, azt meg fogja tudni Magyarország is és hisszük is, hogy a magas kormány nem fog elzárkózni 1000 meg 1000 tisztviselője nyomorának enyhítésétől és meg fogja adni azt, amit a lehetőség határában belől megadhat.

Villamoson.

— Három jelenet. —

(Történet mind a három a vevő villamoson.)

I.

Jaj, leestél a hatos!

A kalauz: Hová méltóztát?

Az utas: Adjon nekem egy... (a kocsit hirtelen elindul. Az emberek egymásra esnek.) jaj! (Leesett a hatosad.); Tessék. Leesett a hatosom.

(Mindenki lenéz.)

A kalauz: Tessék csak elvenni a lábát.

Az utas: Itt nincs.

A kalauz: A másikat is.

Az utas: Ott sincs.

A kalauz: Akkor vegye el még egyszer az egyiket.

Az utas: Borzasztó! Valóságos csárdást kell táncolnom ezért a rongyos hatosért!

Egy kövér hölgy (hosszas töprengés után): Nincs meg?

Az utas (hálával): Nincs.

A hölgy (mély megfontolás után): Akkor elgurult valahova.

Az utas: Önnek igaza van. (Leguggol): Bocsanát, uram, Szőke a nevem, engedje meg, hogy elvegyem innen a lábát. Köszönöm. Itt sincs. (Egy másikhoz): Szőke vagyok.

A másik: A Szőke Mátyásnak a fia?

Az utas (guggolva): Igen. Engedje meg, hogy...

A másik: A Matyi fia? Keblemre! (Átléti.)

Az utas: Köszönöm. Itt sincs a hatos. Másfelé kell keresgélni.

Egy fiatal asszony: Maga szemtelen!

Az utas: Ezer bocsanát.

A fiatal asszony: Inkább megfizetem a hatost! Mégis csak furcsa, hogy hol keresi a pénzt. Már a második eset máma, hogy az én cipőm körül keresi valaki a hatosát. Hát minden hatosért én piruljak?

Az utas: Bocsanát.

A kalauz: Majd meglesz este, ha sörprik a kocsit. Legyen a takaritonának is valamé.

Az utas: Hógnye! Duplán fizessek! Bocsanátot kérek... talán ide esett... Kérem, vegye el a lábát...

Az illető: Nem vehetem el az a lábam lából van. De a másikat szívesen elviselem. (Ott sincs a hatos.)

Az utas: Hát a föld nyelte el?

(Az ellenőr felszáll.)

A kalauz: Tessék hamar jegyet váltani, itt az ellenőr.

Az utas: Bánom is én az ellenőrt! Kétszer nem fizetek! (Ordítva): Hol a hatosom?!

(Az egész közönség csárdást táncol.)

A kalauz: Váltson jegyet, vagy leszállítom.

Az utas: Fogja be a száját. Az emberből kilopják a pénzt! Nem tud lassabban indítani a vezető?

A kalauz: Ahhoz semmi közöm. Tessék fizetni, vagy leszállni.

Az utas: Akkor inkább leszállok. (Körülnéz): Különbön is csak idáig akartam jönni. (Lefelé indul. Visszanéz.) Nini!

A kalauz: Mi az?

Az utas (nagy örömmel): Ott a hatos! Mennyit kérestek!

A kalauz: Hol?

Az utas: Ott. (Móhón lenyul.)

A kövér hölgy (nevetni kezd).

Az utas (kiabándulva): A fene egye meg őket. Pedig ki van írva, hogy a kocsiban tilos a köpködés...

II.

Bárcsak ne jönne...

A kalauz (kiszól a lyukon a kocsit eljére): Minde-nült van jegy?

(Mély csönd.)

A kalauz: Van jegy mindenütt?

(Kínos hallgatás.)

A kalauz (kijön): Nem tetszik jegy?
(Sári csodná.)

A kalauz: Akkor jó. (Visszamegy.)

Az egyik utas: Oszintén megvalva, nekem nincs jegyem. (A markába röhög.)

A másik (hidegen): Ugy?

Az egyik: Mindig örülök, ha nem kéri a pénzt. Nem vagyok szegény ember, van egy kis földem Torontóban, de jól esik a részvénytársaságot meglopni.

A másik (göggel): Ugy?

Az egyik: Azért a kezemben szorongatom a hatost, hogy hátha mégis muszáj odaadni. Jaj... most közeledik! Bárscak ne jöjné...

A másik (egy kis megvetéssel): Ugy?

Az egyik: Hála Istennek, nem jött. Hol vagyunk most? József-utca? Itt nagyon drukkolok, mert itt szokott jönni az ellenőr... (körülnéz): Szerencsém van, nincs ellenőr a láthatáron. (Szorítja a hatost). Ezt nem kapják meg tőlem a gazok!

A másik (lenézően): Ugy?

Az egyik (rátámaszkodik a NE TÁMASZKODJÉK felirású ajtóra): Kitűnő módszerem van erre. Először is elől szállok fel, mert ha benn sokan vannak, ide nem jön. Aztán, ha kérdez, nem felelek. Közben egyre közeledek a Kerepesi-ut felé. Ha már egészen közel vagyok és a kalauz jönni talál, azt mondom: „Bérlet”. Ha kéri, egyszerűen keresgélek egy kicsit s kijelentem, hogy otthon felejtetem.

A másik (undorral): Ugy?

Az egyik: Igen. Hat év óta járok a Boráros-térről a Kerepesi-utig, de még csak kétszer fizettem. Egyszer a nagy kolera idejében és egyszer kilenvennyoloban. Azt hiszem, decemberben volt. Nagyon esett a hó, a kocsis megrekedt és a kalauz unalmában mindenkivel behajította a pénzt. Azóta nem fizettem. (A hatost mutatja): Ugy nézzén erre a hatosra, hogy kilenvennyolc óta minden nap ezzel utazom!

A másik (mély undorral ennyi romlottság iránt): Ugy?

Az egyik: Bizony. Na mindjárt ott vagyunk, Hopp, jön az ellenőr...

A kalauz (a lyukon át): Van jegy mindenütt?

Az utas (kifelé kiabál): Hé, Estilap!

A kalauz: Nem kell jegy sehol?

Az utas: Hogy ez az estilap?

(A kalauz visszamegy.)

Az ellenőr: Kéremajegygyet!

Az utas: A jegyet? (Nyitja az ajtót): Még nem volt itt a kalauz... (lép a lépcsőre)... különben is bérletem van... (leszáll) és azt is otthon felejtetem... (eltűnik).

A másik: Pfuj.

Az ellenőr: Jegyet kérem.

A másik (rövid habozás után): Szabadjegy. (Élete veszélyeztetésével leugrik.)

III.

A többi a magáé.

A kalauz: Meddig tetszik?

Az utas: Szakasz. (Átad egy hatost.)

(A kalauz jegyet ad érte és visszajáró négy krajcárral nyomtalanul eltűnik.)

Az utas: Nekem még jön négy krajcár.

A kalauz (benn): Azonnal, kérem, (Félre). Csak ki tudjam húzni a Kerepesi-utig!

(Kis szünet.)

Az utas: Mi van a pénzzel?

A kalauz (egy hölgyhöz): Ez nem megy a nyugotihoz. Ez a ligetbe megy.

A hölgy: Miért?

A kalauz: Mert oda megy. (Kifelé sandít.)

A hölgy: Hát akkor mit csináljak?

A kalauz (vontatott hangon): Legjobb lesz, nagyszagos asszonyom, ha... (Kinéz). Még mindig várja!... Legjobb lesz, ha a következő állomáson, tudniillik azon az állomáson, amely a mostani után következik... nem a másodikon, hanem az elsőn... a következő állomáson... (félre) csak kibirjam a Kerepesi-utig!... A következő állomáson...

A hölgy: Mit csináljak?

A kalauz: Ott majd szálljon le.

Az utas: A négy krajcáromat! (Kissé haragosan.) Mi lesz azzal a négy krajcárral?

A kalauz: Jesszus, nem ég a lámpa. (Előremegy és a srófok közt piszkál.) Miért nem ég ez a lámpa, vezető?

A vezető: Mert dél van.

A kalauz: Tényleg. (Félre): Micsoda smuoi ember!

(A kocsis elején áll. A jegytekercsek közül kizedi és visszatűzi a gombostűket. Hátránéz. Aztán kibombolja és begombolja a kabátját. Hátránéz. Istán a menellelre ír és leradi-

rozsa róla, amit ráírt. Hátránéz. Összehasonlítja az őrájt a vezetővel, előreigazítja és visszazigazítja. Hátránéz. Lecsi a földre egy krajcárt, öt percig keresi, s végre megtalálja. Hátránéz. Leveszi fejéről a sapkát, megnézi rajta a számot és egy kis papíron köbgyököt von belőle. Hátránéz.)

Az utas: A pénzzemet! Mindjárt le kell szállnom!

A kalauz (magában): Ez kell nekem.

A többi utasok: De hát kérem, azért a pár krajcárért...

Az utas: Nem is a pénz, hanem a szemtelenség!

A kalauz (mikor már közel vannak a Kerepesi-utéhoz): Mi tetszik, kérem?

Az utas: Egy hatost adtam az előbb és visszajár belőle négy krajcár!

A kalauz: Kerepesi-ut, átszálló.

Az utas: Egy hatost adtam!

A kalauz (a világ legmeglepettebb hangján): Nekem? (A mellére mutat. Hangosabban, szinte fölháborodva): Nekem?

SZÍNHÁZ, ZENE.

**** Fővárosi Nyári Színház.** A Budapest szépe tekintettel az eddig elért nagy sikerére a héten kétszer van a műsoron. Két népszerű Strauss operett is megy a héten, csütörtökön a *Czigánybáró* és szombaton a *Furcsa háború*. Ez utóbbi már évek óta nem került színre a fővárosban. Vasárnap este felújítja Beöthy László és Szabados Béla énekes bohózatát a *Három Kázmér*t, mely annak idején nagy sikert aratott a Népszínházban. — A Fővárosi Nyári Színház jövő heti műsora a következő: Hétfő: *Budapest szépe*. Kedd: *Egy szegény ifjú története*. Szerda: *Budapest szépe*. Csütörtök: *Czigánybáró*. Péntek: *Cyrano de Bergerac*. Szombat: *Furcsa háború*. Vasárnap délután: *Allamtitkár*. Este: *Három Kázmér*.

**** Nyilatkozat.** Thury Zoltán kollégánk a következő nyilatkozatot teszi közzé:

Néhány reggeli lapban a szegedi színház pályázatának elbírálásában úgy említik meg a nevemet, mintha pályáztam volna a színház bérletére. Ez tévedés. En egyszerűen csak azokra az előnyökre hívtam föl Szeged városának figyelmét, amelyek a vállalkozói rendszerrel szemben a színház házi kezeléséből a városra nézve várhatóak. A színház bérletére nem pályáztam, tehát nem is tételt napirendre a tanács olyan ajánlat fölött, amiben ilyesmi foglaltatott volna.

Thury Zoltán.

**** Kisfaludy Színház.** Eöry Pordán Béla, a Kisfaludy Színház komikus, *Felstene* címmel drámát írt, mely a hó első felében kerül színre a Kisfaludy Színházban.

**** A Városi Színházban** holnap, vasárnap délután négy órakor fél helyarárakkal a *peleskei nótárius* kerül színre. A címszerepét Németh József, a Népszínház jeles komikusa mint vendég játsza. Este nyolcadél órakor *Ziehrer* bájos zenéjű operettjét a *Sivákokat* adják tizenöt órázár. A jövő héten színre hozzák *Szigethy* énekes bohózatát a *Nőemancipációt*. Ezt követi *Hervé* operettje, a *Törökök*, Zemlényi Gyula sikerült fordításában.

**** Országos dalünnep.** A kassai országos dalünnepre, mely augusztus 14-ikén kezdődik, az ország dalosai és daloskőrei nagyban készülődnek. De a kassai rendező-bizottság is, melynek élén *Bubics* Zsigmond püspök és *Péchy* Zsigmond főispán állanak. serényen buzgólkodik, hogy az ünnep minél lényesebben sikerüljön. A dalünnepre az ország minden részéből összesen kétezer dalos jelentkezett ötven dalos egyesület részéről. De a dalversenyben csak huszonhárom dalos egyesület vesz részt. Összesen tizenhat díj van kitűzve, közte az országos aranyérem, amelyet az ország legjobb dalárója fog nyerni. Az ünnepen képviseltetni fogja magát a kormány is. A dalünnep tagjai átrándulnak Csorbatóra, hogy monstreszerenaddal tiszteljék meg az ott üdülő *Wlassics* Gyula közoktatásügyi miniszert.

**** Uj zeneművek.** Megjelent és kapható *Bárd Ferenc* és *Testvére* zeneműkereskedés és színházjegyirodájában, IV. Kossuth Lajos-utca 4. szám. „Csak egy kis lány” angol dal magyar és német szöveggel 2 korona. „Susi mein Kind” dal 2 korona. „Miért vagy másod” dal magyar és német szöveggel 1 kor. 50 fill. *Palotásy-Huber*-féle 101 legszebb magyar dal cigányos modorban, 1 kötet 3 korona. Legszebb magyar nóták V. folyam 16. szám. „Jaj de szépen muzsikálnak” és „Pista bácsi jöjjön ide kérem” 60 fillér. 17. szám. „Te feljőd álmódoztam” és „Restaurálják a vármegyét” 60 fillér. 18. szám. „Fel a pohárt” és „Ez az élet” 60 fillér. VI. folyam 1. szám. „Sólyommadár rakja fészékét a sziklán” és „Csütörtökön este” 60 fillér. „Cirkuszélet” teljes zongorakivonat 6 korona. „Hoffmann meséi” 2 füzeten ének és zongorára magyar szöveggel 6 korona. „Postás fiú” teljes zongora kivonata 7 korona. „Juleska a Postás fiúból” 3 korona. „San Toy” teljes zongora kivonata 3 korona. „Napfogyatkozás, Modelle” ének és zongorára magyar szöveggel 3 füzeten. Modelle 2 füzeten, füzetenként 3 korona. *Bárd-éle* cimbalom-gyűjtemény. 10 legjobb magyar dal tartalommal 3 korona. Fütty-kuplé „New-York szépe” operettéből cimbalomra 2 korona, zongorára 2 korona.

**** Vidéki színészet.** *Esztergomból* írja tudósítónk: A nyári szezon alatt *Deák* Péter színigazgató egy hónap óta ritka látogatottság mellett rendez színi-

előadásokat az általa épített arénában. *Pálfi* Nina kiváló szubrett, a drámai primadonna *Markovits* Margit osztozik vele sikereiben. A társulat tagjai közül kiemelkednek Krasznay József, Irsai Leó, Kovács Arnold, Szalóky Dezső, Ladiszlav József.

**** Legújabb zeneművek** kaphatók *Szilágyi* Béla könyv- és zeneműkereskedésében, Károly-körút 26. Az árak koronában értendőek. *Operettek és operák*: Hoffmann meséi 10.—, Troubadour 3.60. *Traviata* 4.80. *Rigoletto* 4.80. *Aida* 9.60. *Alarcos bál* 5.—, *Faust* 7.20. *Mignon* névete 10.80. *Bohémek* 10.—, *Bajazzók* 8.40. *Postás fiú*, *Kis szökevény*, *Cirkuszélet* 4.7.—, *Geisha*, *New-York szépe*, *Görög rabszolga*, *Lucky Star* darabja 6.—, *San Toy* 5.40. — *Magyar szöveggel*: *Kis szökevény*, *New-York szépe*. Hoffmann meséi. A modell 2—2 füzet, füzetenként 3.—, *Du mein Girl* magyar vagy német szöveggel 2.—, *Susi mein Kind*, *Couplet* a *Venus* auf *Erden* című operettből 1.40. *Zongorára 2 kére*: *Ziehrer*. *Die 3 Wünsche* 2 füzet 3.—, *Rovle*, *Toreador* *Walzer* 1.80. *San Toy* *Marsch* 2.40, *Girl* *Walzer* 2.—, *Fregoli-induló* 1.50, *Cadettenmarsch* 1.45, *Ooskay* brigadéros bővített kiadás 3.—. *Buberl komm*, keringő 2.40. 101 magyar népdal II. (új sorozat) füzet 3.—. *Money Maker* induló 1.50. *Juleska* kuplé a *Postás fiúból* 3.—. — *A bisseri* a *Hetz* kuplé a *San Toy*-ból 2.40. *Hefner*, *Kriegsmarsch* der *Buren* 1.20. „*Mein Bobbie*”, kuplé a *San Toy*-ból 1.10. *Könyv- és zenemű-árjegyzék* bérmentve. Allandó vevők kedvezményben részesülnek.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

UJ IDŐK. Szilágyi Dezső két legjobb arcképet mutatja be az Uj Idők legújabb száma. Azonkívül érdekes pillanatnyi felvételek adják a partra szaladt „Erzsébet királyné” gőzhajó kitép és a most megnyitott szövevényi új magyar vasutvonat néhány részletét. A szövevényben sok kitűnő cikket találunk: *Lengyel* *Laura* folytatja regényét, *Tábori* *Róbert*, *Malonyay* *Dezső* és *Szikra* novellát írt, *Lyka* *Károly*, *Kemechey* *Jenő* és *Sebők* *Zsigmond* cikkeket közölnek, a rovatok pedig tele vannak aktuális érdekes apróságokkal. Az Uj Idők bárkinek szívesen küld mutatványszámot, aki a kiadói hivatalhoz fordul (Andrássy-ut 10.) ugyanott előfizetni lehet a lapra negyedévi négy koronával.

SPORT.

Kottingbrunni versenyek.

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Budapest, augusztus 3.

Ma folyt le a kottingbrunni lóversenyek utolsó előtti napja. Szenczácsosabb futás nem szerepelt a programon, csupa kisebb díjakért mérköztek a telivérek, de azért az egyes versenyekben nagy mezőnyök indultak, akár csak a meeting elején volnánk. A napot megnyitó gátverseny handicapban *Csillag* győzött *Versuch* és *Tokaj* ellen. *Csillag* nagy formát mutatott a nyeresével, amennyiben *Versuch*nak nem kevesebb mint 35 fontot, *Tokaj*nak pedig 30 fontot cedált. A futam igen szép finisht eredményezett, a három elsőnek helyezett ló fej-fej mellett haladt a cél felé, míg végül, a *Williamson* által mesterleg lovagolt *Csillag* erős küzdelem után fejoszszal győzött *Versuch* ellen, *Tokaj* nyakhozszal lett harmadik. A kétévéses handicapjában a lengyel *Elle se gobe* aratta a kottingbrunni meeting alatt második diadalát *Delilány* és az elkésett *Médiateur* ellen. A handicapban nagy mezőny indult, melyek között az adott súlyviszonyok mellett *Verita* bizonyult legjobbnak és könnyen győzött *Nina* és *Marchioness* ellen. *Verita* elég érthetetlen a fogadásokban el lett hanyagolva, de a *Gray* által ügyesen lovagolt *Matchbox* kanca végigvezette nyerte versenyt. Az eladóversenyben a német *Griffin* harmadszor próbálkozott. Ez alkalommal győzött is az outsider *Begpardon* és *Dianella* ellen.

A nap legjobban díjazott futama, az 5000 koronás akadályverseny, a nagy formában levő *Earlistállónak* jutott *Suada* révén. *Bohème* a sikban igyekezett utólráni a vezetőt, de csak a második helyet tudta elfoglalni a német *Rosemallow* előtt.

A kétévéses versenyében *Sardou*, a helenanthali díj egyik helyezettje gőzött, mely nyeresével fényes beigazolást nyert a sportsmanok az a véleménye, hogy a helenanthali díj három első helyezettje kiváló klasszist képvisel.

A részletes eredmény a következő:
I. Háromévéses gátversenye. Díj 3000 korona. Távolság 2400 méter. *Heroeg* *Taxis* *Csillaga* (*Williamson*) első, *Manther* *Versuch* (*Hesp*) második, gróf *Traumannsdorff* *Tokaja* (*Lawton*) harmadik, azután: *Brom*, *Rikkants*, *Kosmopolit*. Totalizátor: 10: 30. Helyrelogadások: I. 50: 125. II. 50: 807.

II. Kétévéses handicapja. Díj 2000 korona. Távolság 1000 méter. Gróf *Siemienski* *Elle se gobeje* (*Ross*) első, *Blaskovich* *E. Delilánya* (*Black*) második, gróf *Henckel* *A. Médiateurja* (*Wilton*) harmadik, azután: *Rossignol*, *Getrost*, *Isabay*, *Grinsinger*, *Dupiert*. Totalizátor: 10: 31. Helyrelogadások: I. 50: 70. II. 50: 116. III. 50: 87.

III. Handicap. Díj 3000 korona. Távolság 2000 méter. *Báró* *Springer* *G. Vertája* (*Gray*) első,

Schindler L. Ninája (Gilchrist) második, Dreher A. Marchionessa (Cleminson) harmadik, azután Karmester, Francireur, Jagello, Rousserole, Philosoph, Enzian, Buluvayo. Totalizátor: 10: 85. Helyrefogadások: I. 50: 92. II. 50: 88. III. 50: 85.

IV. **Kétévesek eladóversenye.** Díj 2000 korona. Távoltság 1000 méter. Napagedli-ménés Plat du jourja (Ross) első, Gróf Fries M. Anisette II-je (Southey) második, Eleonora-ménés Huldája (Slack) harmadik. Totalizátor: 10: 14.

V. **Eladóverseny.** Díj 2000 korona, távoltság 1400 méter. Kapt. Jóé Griffin-féle (Adams) első, Ercsi ménes Beg-pardon-ja (Ross) második, Mr. Wood Dianella-je (Black) harmadik. Azután: Hamlet, Tartom, Dubarry. Totalizátor: 10: 20. Helyrefogadások: I. 50: 74. II. 50: 273.

VI. **Akadályverseny.** Díj 5000 korona, távoltság 4800 méter. Herceg Auersperg Suada-ja (Williamson) első, Geist G. Boheme-je (Slinn) második, Capt. Jóé Rosemaltow (Wischek) harmadik. Azután: Tudor. Totalizátor: 10: 35. Helyrefogadások: I. 50: 93. II. 50: 94.

VII. **Kétéves nyeretlenek versenye.** Díj 2000 korona. Távoltság 1000 méter. Báró Uchtritz Zs. Sardouja (Tarai) első, Feltoronyi ménés Magyar-Ovárja (Bakker) második, báró Springer G. Gyalárja (Adams) harmadik, azután: Kissme. Nyájas II., Cavour, Lidietrip. Totalizátor: 10: 79. Helyrefogadások: I. 50: 102. II. 50: 70. III. 50: 76.

A kottlingbrunni meeting holnap zárnapjának kiemelkedő eseménye a kottlingbrunni díj lesz, amelynek Bruce Lowe és St. Cléofás voltak előzetes favoritjai. St. Cléofás csak néhány napja inrandulást szenvedett s tulajdonosa ezért törölte az értékes díjból. Hasonló sors érte Bruce Lowet, amely mai napig sem érkezett meg Kottlingbrunnba, mert a munkában nem elégitette ki trainerjét.

A valószerű indulók a következők:

- Frangepán . . . lov. Wilton
- Patron „ Adams
- Ignatieff „ Taral
- Kartal „ Huxtable
- San Jago „ Bulford
- Neleus „ Southey

Kartal és Neleus csak statisztá, San Jago is csak kevés eséllyel indul. Frangepán, Patron és Ignatieff találkozására ellenben valóságos sportesemény lesz.

A három közül talán Ignatieff képviseli a legjobb klasszist, csak hogy Patronnak négy, Frangepánnak pedig tizenegy fontot kell cedálnia és nem hiszszük, hogy különösen Frangepánnak adhasson oly jelentékeny teherrel. Ennélfogva úgy véljük, hogy a 20.000 koronás díj Frangepán zsákmánya lesz, de nem lepne meg bennünket, ha Ignatieff kedvezőtlen terhe dacára is leverné. Patronnak csak a harmadik helyre várjuk. A nap többi futamára megbeszélésünk a következők: A gátversenyben Dreyfus II. győzhet Rézes ellen. A kétévesek eladóversenyében Plat du jour megismételheti mai győzelmét. Mellette Fahr dahin és Windstraut érdemel figyelmet. A kottlingbrunni díj esélyeit tettebb beszéltük meg. Az eladóversenyt Allerweil-Fidel nyerheti meg Irroy ellen.

A kétévesek eladóhandicapjának kimenetelét Fata Morgana és Escamillo közé helyezzük. A háromévesek gátversenyében Windsor birja bizalmunkat, de jó futást várunk Kigridiétől is. A meetinget befejező bucsuversenyben jó lovak indulhatnak, így Kissme, Helena, Silvio, Lucie, Nevermind, Quid nunc és Lachigulu. Legjobb közöttük Quid nunc, Helena és Lachigulu. Tipjeink a következők:

- I. Dreyfus II.—Modor.
- II. Plat du jour—Fahr dahin.
- III. Frangepán—Ignatieff.
- IV. Allerweil Fidel—Irroy.
- V. Fata Morgana—Escamillo.
- VI. Windsor—Kigridié.
- VII. Quid nunc—Lachigulu.

Nemzetközi kerékpárverseny lesz holnap a csömöri-úti millenáris versenypályán, délután 4 órakor. A versenyen biztos indulók: Jehlicka a cseh bajnok, Mader, az osztrák bajnok, Meth, Angerer, Duorschak, kiknek nevéhez nem egy szép győzelem fűződik. Mader revánst akar venni multikori vereségért, melyet rossz kondíciójának tud be. Kivülök még részt vesznek a bécsi Dietrich és a szabadkai Száris az egyórási-versenyben, utóbbi igen rendezett vezetéssel. Dietrichel a rendezőség csak akkor lépett összekötöttesbe, mikor a müncheni Fischerrel a tárgyalások eredménytelenek maradtak. A versenyben motorvezetés lesz. A versenyre 48 nevező 192 nevezéssel jelentkezett, közöttük Bihary, Baumler, Poszert, Dreiner, Papp, Kater, Frisch, Löwy stb., miért is erős versenyre lehet kilátás. A motorversenyt csak abban az esetben tartják meg, ha a beérkezett nevezések motorjai mind kiórástalanul működnek.

Takaros biztos induló a Kárpátdíjban, hol Dogget lesz a lovasa. A Mágus-kanca ez idén még nem volt pályán, mert traniere egyenesen e versenyre készíti elő.

A kottlingbrunni díj eredményét minden más organumot megelőzve a Telefon Hermondó utján tudhatja meg a nagyközönség, mert a Hermondó kiküldött tudósítójának telefonjelentése alapján közvetlenül a versenyek lefűtása után részletes jelentést olvastat fel. Így a harmadik

futamig levő eredményt negyed 6 és az összeredményt 7 óra tájban olvastatja fel. A versenyeredmények olvasására kétszerez riadójellet hívja fel előzetőimnek figyelmét a beszélő nység.

Nyiltér.

VÉRGYÓGYÍTÁS HEMOPATIA

Ezen új eredeti gyógyszerrel rendelkező alkalmasa készíteny. astina, szív-, vesé-, gyomor-, bél- és hólyagbántalmaknál, súlyos ideg-, vér- és bőrbajoknál. Biztos védelem szélhűtés és elmezavar ellen. 12 év óta ki lett próbálva és most évente száz meg száz teljes gyógyulással számol be. E gyógyszer megalkotójának és egyedüli képviselőjének egyet orvosnak (Hemopata) rendeltőintozete van

Dr. KOVACS J.

Budapest, V. ker., Váci-körút 18. szám alatt.

Rendelés naponta 9—10-ig és 3—6-ig. Díjazott levélre válaszol.

Betegeket intézetben kívül is kezel. — Nehéz betegeknek legbiztosabb gyógyszeré.

Orthopádkus sebészeti gyógyintézet

Dr. WITTEK A., Grác, Merengasse 26.

A gerincoszlop meggyűrűlésének, lőcsékák, lúdtalpak, valamint mindennemű izületgyulladás és benuítás kezelése. Saját műhely Hessing-féle corsetok és apparatusok készítésére.

Prospektusok ingyen.

AZ A RENGETEG

sok közönlővel és orvosi nyilatkozattal is hiteltelít, hogy az **ERÉNYI-féle Ichtiol-Salicyl** teljesen elmulasztja a bőrvisszokotéggal együtt fellépő sémört, óvart, kipálott és izadt testrészt, bőrkéreg, bőrcámlást és többi ki nem ujul. Ara 3 korona utastással. Széküldi: **Erenyi gyógyszerész, Szabadzsállás. Főraktár: Török József, Király-utca 12. szám.**

Szt.-Lukácsfürdő gyógyfürdő Budapest, Buda. Természeti forró-mezög kőnes iszapú, locale iszapkezelés, jelen és nyáron thermális fürőkúra, hidrogyógyintézet stb. Olcsó ellátás. Csu, közvény, fűgbajok stb. felől tájékoztató prospektust ingyen küld az igazgató.

Rohitsi

FORRÁS

Hoffmann József-át

Bathory-utca 8. szám.

A Rohitsi savanyúvíz mint gyógyszer felülmúlhatatlan hatásu gyomor- és bélhurtnál, az ivarszervek hurutjainál máj- és lépajknál, de különösen vartóiznál. A Toppel forrás becsel vegyite kitűnő óditó ital. A Szt. Lúcs ellenben kuzóráig ivókúra használhatik.

Savanyúvíz

Guber Forrás arzenes viz

Leghatásosabb vasas

vérszegénység, női betegségek, légsz és hólyagbetegségek stb. ellen.

Kapható az összes savanyúvíz-üzletekben, gyógyszerár- és drogeriákban

MATTONI ÉS WILLE, BUDAPEST.

(Az é rovat alatt közlőtteknek sem tartalmáért, sem alakjért nem felelős a szerkesztőség.)

TÁVIRATOK.

Bécs, augusztus 3. Távirati jelentés szerint a Donau osztrák-magyar hadihajó két napra a Seychelles szigeteken köttött ki. A hajón mindben rendben van.

Wilhelmshaven, augusztus 3. Vilmos császár ideérkezett jelentések szerint, nem lesz jelen az emdeni, cuxhaveni, hamburgi és wilhelmshaveni ünnepegeken, hanem előreláthatólag a trópörökössel fogja magát képviselőitenni.

Belgrád, augusztus 3. A szpederevói királyi kastély kápolnájában ma gyszistentüsztelet volt Múán királyért, aki ma félve halt meg.

Belgrád, augusztus 3. A hőség következtében itt három ember meghalt.

Pétvárv, augusztus 3. A hivatalos lap jelentése szerint Alexandrovna Olga nagyhercegnő és Alexandrovics Péter oldenburgi herceg esküvője e hó 9-én lesz Gaocsinában.

Az ószerbiai zavarok.

Belgrád, augusztus 3. Hivatalos szerb kimutatás szerint 1050 szerb nemzetiségű török alattvaló menekült szerb területre az albánok üldözése elől. Raska község-nél 964 menekült keit át a határon. Ebben a számban benne van a teljesen elpusztított Kuzmicsievo

községnek a lakossága is, amelyből csak a görög-keleti lelkész maradt otthon.

Avramovics pristiniai szerb konzult visszahívták állomásáról.

A német bankbukások.

Kassel, augusztus 3. A törkölyszdrít részvény-társaság hitelezőinek gyűlésén a tömeggondnok bejelentette, hogy az aktív esődtőmegg 1,682.926 márkát, a kinnlévőségek pedig 38 millió márkát tesznek, amiből két millió biztos követelés. A helyzet általában nagyon kedvező. A gyűlés elhatározta, hogy a társaság üzletét folytatni fogják, amennyiben kedvező szállítási szerződések és kedvező üzletek kívánatossá teszik.

Nürnberg, augusztus 3. A cukor-társaság részletes kommunikát ad ki a Leipziger Bankkal és a jaiaci vállalatall való viszonyáról. Az igazgatóság tagjai lemondtak az őket megillető tantiemeokról. A felügyelő-tanács tagjainak járó tantiemeokról soha sem volt szó. A társaság konstatalja, hogy az üzletmenete aránylag kielégítő. Ez idő szerint körülbelül 50 millió márkára rugó megrendelési vannak a társaságnak. A társaság pénzügyi helyzetének fedezéséről egy pénzkonzorcium gondoskodik.

Franciaország és Marokkó.

Páris, augusztus 3. A Gaulois jelentése szerint a marokkói követség és a francia kormány között létrejött egyezmény a következő pontokat foglalja magában: Marokkó elismeri Dél-Algírban a mostani állapotot, a határszélen közbiztonsági szolgálatot szervez határvillongások ellen, a Szaharából kivonja csapatait, új piacokat nyit a francia kereskedelem számára és kedvező feltételeket biztosít a délnyugatra vivő vasút építésének gyorsabb befejezése érdekében.

A francia bányamunkások sztrájkja.

Páris, augusztus 3. A Havas-ügynökség jelenti St.-Etienneből: A bányamunkások nemzeti szövetsége felhívást intézett összes Franciaországi tagjaihoz, melyben felszólítja őket, hogy november 1-én kezdődő általános sztrájkra szavazzanak az esetre, ha a kormány és a bányatársaságok addig nem teljesítik a nyolc órai munkaidőre, a nyugdíjbiztosításra és a minimális bérekre vonatkozó követeléseiket.

Közzgazdasági táviratok.

Bécs, augusztus 3. (A Budapesti Napló teleajenlente.) Egész héten tropikus volt a hőség, de a hét végén sok helyütt lehült a levegő. Észak-Amerikában már a hét elején állott be a kedvező fordulat s ennek következtében az irányzat azonnali hanyatlásnak indult. Tengeri e közben, mint hogy a szárazság által okozott károkat már kiheverni nem lehetett, emelkedett, buza New-Yorkban megjavult s a mult heti árákhoz képest két centtel olcsóbb lett. A nyugat-európai piacok csatlakoztak a hanyatló irányzatokhoz. Francia- és Angolországból kedvező jelentések érkeztek a várható aratásról. Berlin irányzata lanya volt, noha Németországban szó sem lehet az aratási eredmények javulásáról. Párisban a hét végén az irányzat szilárdabb volt. Az itteni piacra a külföldi tőzsdék hullámlásai hatás nélkül maradtak s a részvétel mind a két téren nagyon csekély volt, az irányzat pedig lényegesen nem változott.

Buza öszre 8.82, tavaszra 8.66—8.67, rozs öszre 7.14, zab öszre 6.69, tengeri julius—augusztusra 5.55—5.57, tengeri szeptember—októberre 5.67, tengeri május—júniusra 5.44, repece augusztus—szeptemberre 14.05—14.20 korona.

New York, augusztus 3. (Terménytőzsde.) (Zárlat.) Gyapot: New Yorkban helyben 8 1/16 (8 1/16), aug-ra 7.24 (7.25). Novemberre 7.38 (7.38). New-Orleansban helyben 8 1/16 (8 1/16). — Petroleum: Stand white New Yorkban 7.50 (7.50), Stand white Philadelphában 7.45 (7.45). Refined in Cases 8.50 (8.50). Credit Balances at Oil City 1.25 (1.15). — Zsir: Western steam 9.05 (9.05), Robe és Brothers 9.20 (9.20). — Tengeri irányzata szilárd. — Szept-re 60.— (60 1/2). Októberre —. — (—) — Decem berre 61 1/4 (61 1/2). Buza irányzata igen szilárd. — Firos ősz helyben 76 7/8 (76.—), Szeptemberre 74 1/4 (74.—). Októberre 75 1/2 (74 1/2). Dec-re 76 1/4 (76.—). Márciusra —. — (—). Gabona szállítási díja Liverpoolba 1.— (1.—). — Kávé: fair Rio T. sz. 5 1/8 (5 1/8). Aug-ra 4.85 (4.85). Novemberre 4.95 (5.05). — Liszt: Spring Wheat cears 2.75 (2.75). — Cukor: 3 1/16 (3 1/16). — Ón: 27.77 (27.77). — Réz: 16 1/2 (16 1/2). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, augusztus 3. (Terménytőzsde.) (Zárlat.) Buza irányzata szilárd. Aug-ra 68 1/4 (67 1/2). Okt-re 69 3/4 (68 3/4). Tengeri irányzata igen szilárd. — Aug-ra 56 1/2 (56.). — Zsir: Augusztusra 8.75 (8.72). — Szeptemberre 8.77 (8.75). — Szatonna short clear 8.35 (8.35). — Seritshus: Augusztusra 14.17 (13.30). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

M E S E.

Pamacs Péter.

Záporházán, Szél-utcán, élt egyszer egy boltos. Kicsike volt ő maga, kicsike az esze, kicsike a boltja és nem árult egyebet, mint Szent-János kenyeret, árpacukrot és krumplicukrot. És árulni is csak kicsi pénztért árult. Minden gyereknek csak egy krajcárért adott, ha a vevője a feje tetejére állt volna is.

Ennek a furcsa kis boltosnak a neve: Pamacs Péter volt. A neve is furcsa, de se baj, csinált ő ennél még nagyobb furcsaságokat is. Elmondjam, ne mondjam? El biz' én, elmondom, hisz' igaz ugy sem volt, Pamacs Péter régen holt, nyugszik Záporházán.

Nagy ünnepek jött, sátoros, husvétvasárnapja és Pamacs Péternek elfogyott minden portékája. Se árpa, se krumpli, semmiféle cukra, csak egy kis Szent-János ilt a fiókjában. Nosza, a gyerekek kicsutáló érte, ilyenén verseket írnak ajtaja fölébe:

Pamacs Péter boltos,
A nadrága foltos,
Nem is árul egyebet,
Csak Szent-János-kenyeret.
Ih-hi-hi, ha-ha-ha!...

Nyitja másnap reggel Pamacs Péter a boltját, s majd hanyatt vágódott, amint előlévését azt az irka-firkát. Nagy haragra lobbant, toporzékoló szörnyen s esküdözött, hogy nem esett rajta még ily szegényen. Futott a bíróhoz, kicsihez és nagyhoz s ijeszgettette a bírót, hogy ő bizony tovább is megy, egész a királyhoz.

Rámosolygott a kis bíró az öreg bíróra s azt mondta a pillantásuk, lesz ebből egy tréfa! Kis tréfa, nagy tréfa, akármilyen legyen, hogyha jól sül el a vége, pompás kis osemge.

Mondta a kis bíró:

— Menjén, Pamacs uram.

Ráfélelt az öreg:

— Bizony, de még nyomban. Meg se álljon kelmed Budának várág, ott is csak előre, király ajtójáig. Se testőr, se inas, ne ijesszen rája, kelmednek is nagyon egy nagy buzogánya! Vegye föl a cifra, zsinóros mentéjét s kardjának hegyével üsse ki kegyelmed a németnek szemét. Mert jó magyar ugy-e, Pamacs Péter uram?

— Az biz' én, nagy uram, mindig is az voltam. Nem ijedek én meg egy nyul árnyékától, hát még egy németnek csúf bugyogójától! Helyes a tanácsuk, kis bíró, nagy bíró, ilyet se pipált még budavári bíró. Megyek hát, indulok, hajnali kakasszóra s majd bekopogtatok másik virradóra a király ajtaján s majd lézen igazságot a nagy Záporházán!

Nagy büszkén s dörmögve méltó haragjában, haza meenne Pamacs kicsike boltjába. Mondja az asszonyoknak, élete párjának:

REGÉNY.

EGY LEÁNY.

Írtá: MAXIM GORKIJ.

(16)

Szergejevics Hippolit, miközben ezt a rideg választ adta, érezte, mennyire szeretne maga is ott lenni. Nővére meglepetve nézett rá.

— Nem akarsz eljönni? — kérdezte.

— Magam sem tudom, akarok-e, nem-e... Azt hiszem, nem... Egyébként elmehetek...

Szergejevna Erzsébet lesütötte a szeméit, hogy a mosolygását eltitkolhassa.

— Nem okvetlenül szükséges... — válaszolta.

— Tudom.

Hosszu szünet támadt e beszélgetés után. Szergejevics Hippolit közben keserű szemrehányásokat tett magának, hogy ilyen különös módon viselkedik Varenkával szemközt. Olyasféle a dolog, — mondta magában — mintha önruralmat féltene, hogy nem tudom megőrizni ígéző szépségével szemben.

— Tudod, Varenka azt mondta nekem, hogy gyönyörű vidék van feljűk...

Szergejevics Hippolit, mikor ezt kimondta, elpirult, mert tudta, hogy a nővére átlat a szitán. De Szergejevna Erzsébet nem mutatta ezt, sőt ellenkezőleg még alaposan rábeszélte Szergejevics Hippolitot.

— Hát akkor menjünk mégis mind a kettőn! Meglátod, milyen szép minden Oleszovéknál. És nagyobb biztonságban érzem magam a te társaságodban... Hiszen nem kell éppen sokáig ott maradnunk... Akarod?

Szergejevics Hippolit béleogyzott, de a kedve már el volt rotyva.

Bosszusan kérdezte magát.

— Miért hazudtam? Mi szegényre való vagy-

különös van azon, hogy azt a szép leányt egyszer szeretném látni...?

De nem felelt a kérdésére.

A következő nap reggelén korán felébredt. És az első hang, amely tület megütötte, a nővére volt:

— Hogy fog csodálkozni Hippolit!...

Szergejevna Erzsébet szavait hangos kacagás kísérte.

Igy csak Varenka tud kacagni. Szergejevics Hippolit fölemelkedett az ágyában, ledobta magáról a paplant és mosolygva figyelt. Amit most érzett, ami az egész lelkét betöltötte, nem öröm volt, hanem inkább az idegek kellemes bizsergése, az öröm előérzete. Leugrott az ágyról és oly sietséggel öltözött, hogy bosszankodott is és mulatott is magán.

... — Mi történhetett... — töprengött. A születésnapján eljött tehát, hogy engem és Szergejevna Erzsébetet meghívjon! Milyen kedves leány!

Mikor Szergejevics Hippolit az ebédlőbe lépett, Varenka bűnbánó módon lesütötte a szeméit. Nem fogadta el Szergejevics Hippolit feléje nyújtott kezét és pironkodva mondta:

— Félek, hogy én...

Szergejevna Erzsébet közbeszólt:

— Képzeld, megszökött hazulról!

— Hogy értem ezt? — kérdezte Szergejevics Hippolit.

— Titokban... — rebegette Varenka.

— Ha, ha, ha... — kacagott Szergejevna Erzsébet.

— De miért? — faggatta Szergejevics Hippolit.

Varenka mosolygott és megmagyarázta a szökés okát.

— Az ünnepeltetés elől szöktem meg... képzelje, Lutsibeky néni örönek-erejével férjhez akar adni. Mindenholra ünnepélyes meghívókat küldött és annyit sőtött, főzött, hogy száz embernek is sok volna. En segítettem neki... De ma reggel hirtelen löra-ugrottam és — hipp, hopp...

Olvassa a király a gyerekek versét és magában úgy kacag, hogy könny futja el szemét. Mátvás király derék király, érti a jó tréfát.

— Bjnye, — mondja — nagy dolog az, elhuzzuk notáját: Eredj haza Záporházára, derék Pamacs Péter, majd küldök én árpacukrot, éppen hat szekérral. Hat szekérral árpacukrot, hatall meg oszt' krumplit, hogy amíg élzs a világon, ki ne fogyjon a fiókok halálod napjáig. Büntetést is szabok, ne félj, vásott gyerekekre, ötvenkilenc hajdut rakok nyomban a szekérre, az lesz dolguk a hajduknak, arra vigyázzanak, egy-egy putton árpacukor jusson egy lurkúnak. Hanam aztán meg is egyék a hászontalanok, máskülönbön megvesszőzik őket a labbanok. Olyan sirást se látott még soha Záporháza, annyi hasfájás sem volt még a világon soha, mint a cukros puttonyoknál Záporház piacán s Pamacs Péter egyre mondta:

— Ugy-e, ugy-e, szógám, gunyt ütletek Pamacs bácsi derék jó nevével? Kellett az tinektek, meg nem elégedni Szent János-kenyerrel? Hanem kérem szépen a kedves urakat ne bántásák már tovább e derék fiukat; jó fiuk ők, kérem, és én azt állítom, soha többé nem lesz vers az én ajtómon. Ugy-e, fiuk, lelkem?

— Nem, nem, Pamacs bácsi, bizony Isten nem lesz — s másnap már az ajtón ott viritott épp ez:

Hiába, hiába Pamacs Péter boltos,
A nadrága azért, Isten bizony foltos,
Hiába, hiába, nem árul egyebet,
Csak egy kicsi száraz Szent-János-kenyeret.

Lux Terka.

KÜLÖNFELEK.

Tizenhatéves voltam.

I.

Tizenhatéves voltam; 6 még fiatalabb.
— Kisasszony, — susogtam az ablaka alatt, — Kisasszony egy csókot, az Isten megáldja.
— Nem, nem, ... — szólt, s elpirult, mint a piros [málya.

Erre én szomorún lecsüggesztém fejem.
— Mit keresek, — mondtam, — tovább itt e helyen. S el akartam menni. Megfogta kezemet.
— Várjon még hát, várjon... — halkán így rebegett.

S én vártam szívesen. Vártam és hallgattam. Kezét tenyeremben meg-megsimogattam. Néztük, néztük egymást. És ő is hallgott. Szeme a homályban boldogan ragyogott.

II.

Tizenhat éves voltam. Ő még fiatalabb.
„Örszékem — így szótam az ablaka alatt, — Én édes Örszékem, megkértem kezdet, Feleségem léssz-e? Igent integgett.

— ide jöttem. Hagytam egy kis cédulát az asztalomon, amelyen az áll, hogy Serbakoffékhoz lo-vagoltam... Ezek pedig huszonhárom versznyi távolságban vannak tőlünk és egészen az ellenkező irányban laknak!

Szergejevics Hippolit ránézett Varenkára és szívből kacagott, miközben éltető meleg járta át a testét. Varenkán megint fehér ruha volt, amelynek a fodrai lágy hullámokban omlottak le a vállától a lábáig, mintha csak egy bárányfelhő takarta volna a testét. Mosoly játszadozott a szemében, arca az izgalomtól piros volt.

— Nem tetszik ez önnek? — kérdezte Szergejevics Hippolitól.

— Micsoda?

— Hogy így cselekedtem. Belátom, udvariatlan dolog... — szólt komolyan Varenka, de rögtön nevetni kezdett ismét.

— Elképzelem, mi lesz otthon! A vendégek ünneplő ruhában, parfümösen megérkeznek... És a szomorúság kedvéért majd mélyen belete-kintenek a pohárba!

— Sokan vannak? — kérdezte Szergejevics Hippolit.

— Négyen mindössze.

Szergejevna Erzsébet jelentette:

— A teához!

— Majd meglakolsz ezért a csinyért Varja, — szólt Szergejevna Erzsébet. — Gondoltál erre?

— Nem... Es nem is akarok erre gondolni! — szólt keményen Varenka és az asztalhoz ült. — Lesz még erre időm, amikor majd visszatérek... azaz, hogy este, mert egész nap itt maradtok. Minek gondolniak reggel arra, ami csak este fog történni? És ki bántath engem? Az atyus? Dörmög, de az ember otthagynhatja és nem kell meghallgatni... A néni? Szeret engem mindenek fölött... Talán az ünneplők? Hiszen mind a négyüket meg tudnám táncoltatni... Ha, ha, ha! Még ez lenne szép! Tesernonebő még táncolni sem tud, nagy a hasa!

(Folytatása következik.)

Másnap felöltötem komoly feketébe
Ugy mentem szorongva az apja elébe,
„Odaadnám lányomat, — szólott ő szívesen, —
De még fiatalok vagytok mind a ketten.”

Váratlan csapás volt rám ez a felelet.
Szívem e csapástól egész nap remegett.
Este a kertjökbe ballagtam csendesen,
És ott Őrsikével sirtunk keservesen.

Gárdonyi Géza.

A király nyári vakációja.

A párisi *Figaro* cikket közli arról, hogyan tölti királyunk a nyarat. A nevezett francia lap bécsi levelezője írta a cikket, s miután a legnagyobb szimpátiával emlékezik meg uralkodónkról, ráter tárgyra. Ferenc József — írja — Viktória királynő halála óta az egyetlen uralkodó a világon, aki ötven esztendeje ül trónján, majd pedig a bámulat szavaival adózik annak a nagyfokú és pihenést nem ismerő munkásságnak, amelylyel Ferenc József uralkodói ügyeit intézi. Ischlit tartózkodása sém változtat munkarendjén. Csak egy mint Bécsben, itt is ő „kelti föl a napot”, a hogyan Carmen Sylva, a románok költő-királynéja mondta egyszer. Hajnalhasadékor dolgozóasztala előtt ül már, s elkölti reggelijét: teát és egy szelet hideg húst. Átutuja a lapokat, aztán átveszi a Bécsből érkezett futártól a piros szattyánbőr tárcát, mely az elintézésre váró ügyiratokat tartalmazza. Dejeuner előtt, amelynek ideje dél, tábornoki egyenruhában, kezében bottal kis sétára kel. Délután unokait, Mária Valéria főhercegnő gyermekeit látogatja meg s velük mulat el. Gyakran rándul át Gmundenbe a Cumberlandi hercegi pár látogatására s ilyenkor a Traunföldön a közönség használta gőzhajón kel át. Diner-re azonban, öt-hat óra táján, mindig pontosan visszatér. Az estebédet ezután Gizella, Mária Valéria főhercegnők és férjük társaságában költi el. Diner után néha színházba megy a felség, legtöbbször azonban cercelet tart egy kisért, majd pedig nyugalomra tér. Ebbe a csöndes, patriarkális életmódba csak a vadászat hoz némi változatosságot. Revidenciában tartózkodtában ritkán csábítja a magát egy kis vadászatra. Ha Bécsben van, olyankor egyáltalán hallani sem akar róla. Valóságos cselofogásos kell folytatni ilyenkor, hogy a felségét némi szórakozásra bírják. Majd mindig bevált egy vén erdőkerülő cselofogása, aki kora hajnalban jelentkezik a Burgban s színelőt izgatottsággal adta hírel, hogy Reichenauban, a császárvárostól két órányira, fajdkakas dürgését hallották az erdősek.

— Gyönyörű egy példány! — toldta a szót, nyelvével csejtintve.

A király elmosolyodott és rögtön elindult a vadászatra.

Ischlben azonban nincsen szükség ilyen cselofogásokra. Királyunk szenvedélyes vadászember, aki már csak vendégei, a szász király és Lajos bajor herceg kedvéért sem tűrhetné, hogy legyvere ösve elrozsádósodjék. A siklóidőn való vadászást nem szereti a király, a nyulat és foglyot meg éppen megveti. Vadászszeszélyét csak a nemes vad: a fajdkakas, a szarvas, vagy zerge igazítja. Az ilyen perze két-három órai kemény kapaszkodással jár, de királyunk oszadlatoz erővel győzi a hegymászás fáradsalmait. Ischlől rendszerint este utazik el, hogy hajnalban lesőhelyen legyen már. Ami vad puskacsőve elő kerül, biztos áldozat, mert Ferenc József ólt nagy elvéte hibáz csak. Ehhez képest azután 1866-tól 1897-ig 1248 szarvas, 1730 darab zergét, 408 darab fajdkakast, 15 özet és számtalan egyéb vadat terített le királyunk, csupán ausztriai vadaskertjeiben. Feltékenny gondnal beoázott vadja a királynak a vadkan, amelyre gödöllői vadaskertjében szokott vadászni. Veje, Lipót bajor herceg, sokszor szinte rimánkodva kérte, hogy engedje meg neki a vadkanra vadászást, de a válasz örökké ez volt:

— Van mindenféle vadad, azokra vadászhatok.

Lipót herceg azonban végre sem tudta szenvedélyét tovább türtőztetni. Szép szóval levette lábáról egyszer Pettera fővadászmestert s vadkanra indult. A király meghallotta a durranást s megsejtívén, mi forog vesztélyben, maga elő rendelte a fővadászmestert.

— Hallotta a puskalövést, Pettera? Mire lőtt a herceg?

— Semmire felség... egy malacra, egy hitvány malacra. Szót sem érdemel a dolog.

— Malacra? Nohát gyertünk az udvarba, meg-lásuk, miféle malacot lőtt a herceg.

Hát bizony egy hatalmas megtermett, rengeteg vadkan hevert kiterítve az udvaron. A király, ugy mondják, a vadkan látára akkora haragra gerjedt, hogy Gizella főhercegnőnek ugyancsak nagy munkájába került férjeurával kibékíteni felségess atyját.

A Salzkammergutban legkedvesebb vadászóhelye Ferenc József királynak Offensee. Gyönyörű vadászavillont építtetett itt egy festői fokvésű tó

mentén. Rendszerint éjjel érkezik a király a vadász-kastélyba, ahonnan rögtön lesre indul s elvadászik két-három óra hosszat. A szabad ég alatt elköltött reggeli fejezi be a vadászkirándulást s reggeli nyolc órakor már dolgozószobájában ül megint a király. Így tölti uralkodónk nyári vakációját, melynek a szeptember havi hadgyakorlatok vetik végét.

† Liszt Ferenc és a francia tábornok. Liszt római tartózkodása idején történt, hogy őt, aki seholsem érezte magát jól, csak igaz művészek, vagy nők társaságában, meghívták egy tiszta férfi-társaságba. A meghívó egy francia tábornok volt, a római légio parancsnoka; az ebédet egyenest az ő tiszteletére rendezték: Liszt hát minden kedve ellenére kénytelen volt a meghívást elfogadni. Csupa előkelő francia ember, arisztokrata, diplomata és nagy állami méltóság volt jelen az ebéden, s Liszt bizony nem a legjobban érezte magát. Ebéd után, mikor átmentek a szalonba a vendégek serege kérélni kezdte a zongorakirályt, hogy játsszék valamit. Liszt eleinte udvariasan, később a folyton növekvő zaklatásra, minden előszékenység nélkül megtagadta a vendégek kívánságának teljesítését. Ekkor valamelyik grófi vendég önkéntelen indulatossággal szólta magát:

— De mester, hisz azért rendeztük az ebédet, hogy... hogy... zongorázni halljuk!

Liszt egyszerre elsápadt. Alig bírta magát s éles hangon kiáltotta:

— Nagyon jól van!

És vadul a zongorához ült, egy hatalmas futamot vágott végig és két akkordot dörgött ki a zongorából — mindezt egy pillanat alatt — aztán felugrott és hihetetlen maliciával, éles arcnak egész zordságával, fejedelmi büszkeséggel vágta oda a méltóságok gyülekezetének:

— Messieurs: le diner est payé... (Uraim, az ebéd meg van fizetve.)

És eltávozott.

Igy mondja el ezt a *La Scena Illustrata* című olasz folyóiratban egy olasz művész, aki tanuja volt a jelenetnek.

† A kormányozható léghajó-utópia. Párisi hírek szerint Santos-Dumont tegnap nagyon őszintén nyilatkozott a sokat emlegetett problémáról, a kormányozható léghajó — kormányozhatatlanságáról. Beismerte ugyanis, hogy olyan léghajót, mely minden időjárásal dacolva megtartsa a tervbe vett utárat, egyszerűen nem lehet összeállítani. Santos-Dumont ma délutánra újabb főszállást hirdetett, melyről kijelentette, hogy ez lesz léghajójának utolsó kísérlete. Megint várta a teljes szélesesndet, hogy kétszer megkerülve az Eiffel-tornyot, a Deutseh-féle díjat elnyerhesse. Ez azonban most se sikerült. Hogy sikerüljön, ahhoz negyven pernyi szélesesnd kellett volna. Több mint 800.000 ember gyűlt St.-Cloudba, hogy a felszállásnak tanuja legyen és sokan már reggel óta várakoztak. Amikor a főszállás váratott magára, a tömeg elvesztette türelmét, sokan kiabálni kezdtek és rá akartak rotnani a léghajóra, hogy fölereszszék. Santos-Dumont igyekezett a közönséget megnyugtanni azzal, hogy a főszállás máskor, kedvezőbb időben fog megtörténni.

Renard ezredes a katonai léghajózási intézet új léghajójára vonatkozó előkészületekkel annyira haladt, hogy első próbamenetét — Párisól Rouenig és vissza — már októberben megteheti véli. Renard e szerint Santos Dumont „Aeronef”-je fölött praktikus kritikát akar gyakorolni. Renard szerint a Santos-Dumont által elért csavarorgós háromszoros számával a gyöngye légmozgás ellen sikerrel lehetne megküzdeni. E szerint Renard motorja a páris-berlini automobilversenyén tett tapasztalatok fölhasználásával minden eddigi, a léghajóknál használt motorokat erőben messze túlhaladná.

† Különös keresztforrás. Furcsa történetet beszél el a *Monteur du Calvados* „egy blonvillei ember”-ről, aki borzalmas módon akar hasznót húzni az automobil rohamos haladásából.

„Automobil-vezetők, — írja a lap — óvakodjatok egy blonvillei embertől, mert van okotok tőle félni! Blonvilleben ugyanis az a hír van elterjedve, hogy a gazdag párisiak az automobiljuk által okozott szerencsétlenségeikért óriási kártérítési összegeket fizetnek. Egy nő, akit az automobil csak könnyebben sebesített meg, 5000 frankot kapott fájdalomdíj gyanánt. Épp így egy elgázolt gyermekért a szomorkodó szülőknek 10.000 frankot fizettek. Nos tehát, a blonvillei embernek is volt egy kis faeszkája, csak hogy meg nem volt elgázolva. A derék férfiak ekkor eredeti gondolat jutott eszébe. Egy idő óta valahányszor csak meghallja az automobil robotását, egy utzéili bokorba rejtőzik, ahonnan a kellő pillanatban a kocsi elő tasztja gyermekét. Így aztán valóságos

rème lesz az automobil-vezetőknek. Szerencsére, eddigelő nem sikerült neki gyermekét összezuzatnia.

KÖZGAZDASÁG.

A vetések állása.

— A földművelésügyi minisztérium jelentése. —

Budapest, augusztus 3.

As augusztus hó 2-iki távirati jelentések szerint as ország számos részében augusztus 1-én kisebb-nagyobb mérvű eszések, s néhol erős vihar és jég-eszések voltak, amely utóbbiak helyenkint, nevezetesen Pest-, Fejér- és Temes vármegyékben jelentékeny kárt is okoztak.

Általában tehát az időjárás még ma sem felel meg a követelményeknek, abnormális az folyton, ugy, hogy immár azt is lehet mondani, hogy egész éven át igen kevés jót, de annál több rossznak volt okozója. Bizonyítja ezt az aratás és eséplés eredménye is, mert minél előbbre haladt az aratási munka s minél több kereszt állott már a földekben, annál inkább kitűnt, hogy az idei gabonatermés csak igen kevés helyen felel meg a gazda reményeinek. Látható volt ugyan már hetekkel ezelőtt is, hogy a termés a várakozáson alul fog maradni, de arra kevesen voltak elkészülve, hogy a kereszték, illetve kévék oly kevés magot adjanak, mint ahogy ezt — sajnos — a cséplések eredményei szelében tanusítják. Abban a mértékben, ahogy a próbacseplések mind több és több helyen végezettek, ugyszólván hétről-hétre mind jobban látható, hogy maguk a termelők és közvetve a gazdasági tudósítók is erősen csalódtak reményeikben. Mindennemű szűles gabona kevesebb magot ad, mint a mennyit eredetileg reméltek, ugy hogy ma már a gazdasági tudósítók becsléseinek csaknem 2/3 része kisebb álagot helyez kilátásba, mint ugyanazoknak még csak pár héttel előbből kelt becslései is. A csalódás mennyiségileg különösen azokban a vármegyékben igen jelentékeny, ahol a legutóbbi időszakban is sok eső volt; nevezetesen a Királyhágón tuli részeken és az Alföldön. Még ugyan nem végeztek mindenütt próbacsepléseket, mindazáltal az eddigi adatok alapján konstátálható, hogy a buzatermés átlagai rendkívül különbözőek s még egy ugyanazon vidéken is rendkívül eltérések mutatkoznak. Járasonkint, sőt néhol községenkint is előfordul, hogy 6-8 métermázsás állagtermés mellett alig 3-4 s legfeljebb 4-5 métermázsás átlagok észlelhetők, különösen a kisebb gazdaságokban. De még az sem tartozik a ritkaságok közé, hogy a terméseredmény egész járásokban a normális termésnek felét sem üti meg. Különösen sokat szenvedett a buza, árpa és a zab az időjárás viszonyosságaitól, a káros rovaroktól és parazitáktól, ennek következtében számos helyen a kvalitás sem olyan, mint aminőnek lennie kellene. Sok az apró töpörödött szemű gabona, — ez különben a rozsnál is előfordul — de sok a fakó barnás színű és könnyű szem is. Viszont azonban e mellett azt is hangsúlyozni lehet, hogy némely vidéken szép minőségű piros és acélos buza is termelt; továbbá, hogy jó kvalitású árpa és zab, épp ugy, mint rozs is sokfelé észlelhető, amely utóbbi mennyiségileg valamivel jobb termést is adott a múlt évinél.

As ősi és tavaszi búzával bevetett 5.877.378 kat. holdról az eddig megejtett próbacseplések eredményei, — illetve a gazdasági tudósítoktól és a minisztérium szakközveitől beérkezett adatok — alapján hozzávetőleg valamivel kevesebbet, mint 35 millió métermázsás búzát arattak, vagyis az országos átlagban kat. holdankint elért eredmény nemcsak hogy meg nem üti az eredetileg remélt 6 métermázsát, hanem valamivel azon alul maradt.

És így a legutóbbi becsléssel szemben ismét oszkenészt jeleznek a gazdasági tudósítok. A múlt évi eredménynel szemben tehát az idei termés körülbelül 10%-kal kisebb s e mellett még az idén a jó kvalitású buza is sokkal kevesebb, mint 1900-ban volt.

Mennyiségileg mintegy három és fél millió métermázsával kevesebb buza termelt az országban, mint tavaly, amikor ugyanis az összes buzatermés 38-43 millió métermázsára rugott.

As ősi rozs és kétszeres aratása a magasabb fekvésű hegyi vidékek kivételével jóformán már mindennél befejeztett.

A rozs cséplése is erősen folyik, sőt néhol már a csépléssel is elkészültek. A termés, amint ez előre jelezve volt, bár a normálisnál gyengébb, mindazonáltal mégis türethető, sőt a múlt évinél valamivel jobb. Minőségileg a rozst is sok helyütt kifogásolják, mert sok benne az apró szemű, sőt hűtött és barnás színű mag is. Rozsszal 2.001.896 kat. hold volt bevetve. A remélhető összes termést a megejtett cséplések alapján — ugy mint kezdetből fogva becsültetett, habár ennél a terménynél is több helyen családás érte a gazdákat — ma is ca. 11-5 millió métermázsásra lehet becsülni. A termés tehát a múlt évi eredményénél valamivel kedvezőbb, amennyiben tavaly csak 11-18 millió métermázsás rozs termelt. Egészben véve, azaz országos átlagban kat. holdankint mintegy 5-74 métermázsára lehet a terméseredmény.

A tavaszi árpa aratásával nagyobb részben már

az egész országban elkészültek, sőt sok helyütt már a hordást és cséplést is bevezették. A terméseredmény ritka helyen felelt meg a várakozásnak, mert a hozam ugy kvalitás. valamint kvantitás tekintetében is többnyire gyenge közepes és legfeljebb közepes. Sok az összeesztott, illetve hőitűt és apadt és még több a sárgás és barna színű szem. Fehérszínű és jómínőségű, tehát teljesen kiigazatlan árpa a mult ószinél jóval kevesebb mennyiségben fordul elő. Az árpaárl bevetett terület volt 1,790.940 katasztrális hold, amelyről az eddigi próbaeséplések adataiból néelve mintegy 10 millió métermázsa különböző kvalitásu magot lehet remélni, vagyis országos átlagban termett kat. holdankint mintegy 5.65 métermázsa. A mult évi termés tett 11.73 millió métermázst és így a termés közel 1 1/2 millió métermázssal volt nagyobb az ideinél.

A zabot is nagyobb részben már learatták, különösen a sík vidékeken; míg a hegyi vidékeken még csak most aratták. A hordás és cséplés országsszeri folyamatban van. de kevés helyen kielégítő eredményvel. amennyiben a zabtermésnél is elég nagy mértékű a csapódás. különösen némely vidéken, ahol sem mennyiségileg sem minőségileg nem sikerült. A zabbal bevetett terület volt 1,738.227 kat. hold, melyről kat. holdankint mintegy 5.55 métermázsa, összesen pedig körülbelül 9.65 millió métermázsa termés várható. A mult évben termelt összesen 10.30 millió métermázsa zab és így a termés kisebb az 1900-iki eredményénél körülbelül 700.000 métermázssal.

A kukorica csak szórványosan részesült a kedvező fejlődéshez szükségelt esőben, minek folytán az utóbbi nagy meleg és szárazság az ország nagyobb részében kedvezőtlenül befolyásolja a cső- és szemképződést. A burgonya a viszonyokhoz képest általában még kielégítően áll.

A kerti vetemények, hüvelyesek és káposztafélék, ahol esőben részesültek vagy öntözteknek, jól állanak, egyebütt a szárazságotól sanylik. A len és kender fejlődése egyenlőtlen.

A dohányültetéseket jól tartják magukat és törésük megkezdődött. A cukorrépa és takarmányrépa vetések bár a szárazságtól többtelé szintén szenvednek, általában mégis kevénytlen állanak.

A szőlő országos kedvező terméskültségét egyes vidékeken nagy jégverések csökkentették. A szőlők is esőt kívánnak. A gyümölcsstermés az ország északnyugati részében alma, szilva és dióban bőségesnek, az ország többi vidékein naggyobbára gyengének ígérkezik.

A jelentés főbb számadatai a következők:

	Várható termés		1900. évi
	július 30.	július 20.	termés
Buza	34,835.500	35.164.500	38,434.171
Rozs	11.507.200	11.605.000	11,128.120
Árpa	10,128.400	10,132.400	11,730.828
Zab	9,662.800	9,193.100	10,297.738

Hetiszemle.

Budapest, augusztus 3.

Gabonázlet. (Reich Jenő és társa jelentése a Budapesti Napló számára) Az időjárás az egész hét folyamán meleg és naggyobbára száraz volt. Esőzések zivatart alakjában gyakrabban fordultak ugyan elő, ezek azonban csak rövid ideig tartottak és a hőmérséklet csökkentésére nem voltak elégségesek. A cséplési munkálatok országsszeri folyamatban vannak és továbbra is nagyon különböző eredményt mutatnak; a minőségek sem teljesen kielégítők. A Tiszavidék kedvezőtlen eredményéről már tettünk említést és ugy látszik, hogy csak a Dunántul vidéke fog eredmény tekintetében a várakozásnak megfelelni. A kültöldön is nagy esalódásokat tapasztalnak. Az amerikai termés, melyet kezdetben rendkívül dicsérték, tetemesen redukálódik, az irtározás hőség által különösen a tavaszi buza és tengetri szenvedett nagy károkat, jóllehet az Unio ússztermése mindazonáltal sikerültnek nevezhető. Franciaországban a vetések fejlődése nagyon különböző, részben kedvező volt, de épp az északi részeken, ahol pedig a legtöbb buza terem. nem felelt meg. A Balkán államokban is a vetésekbe helyezett remény csak részben teljesült és Romániában tulb esapadék a terméseredményt erősen csökkentette. Németországban sem lettek az eddigi kedvezőtlen hírek jobbakk és csak Bajországnban jó közepes a hozam.

A kültöldi piacok üzletmenetét illetőleg, az alapirányzat továbbra is szilárd ugyan, az árhullámzások azonban mérsékeltek és a forgalom is sokat vesztett az utóbbi időben tapasztalt élenkségből. Amerikában a mult heti óriási hőség csökkent, végre bőséges esőzések is következtek be, a látható gabonakészletek ismét emelkedőben vannak, (a Bradstreets becslése szerint buzában a mult hét óta 2,418.000 bushell) és így az irányzat inkább csendes volt és az árak mérsékelten csökkentek. Angliában a forgalom továbbra is gyenge, az árak csak nehezen tartottak. Franciaországban az árak csak lényegtelen változásoknak voltak alávetve, kedvezőbb terméskültségokra a hét vége felé valamivel gyengültek. A német piacokon saját kedvezőtlen terméskültségük dacára az árak inkább visszaesők voltak.

Nálunk a forgalom gyengébb volt és az üzlet éppenséggel nem mutatja ama élenkséget, mely rendszeren az aratás után be szokott következni. Takarmánycikkek csendesek és a buzá kivéve a forgalom az összes cikkekben nagyon korlátolt.

Buza az egész hét folyamán csak gyengén volt kínálva. A hozatalok új buzában nem felelnek meg a várakozásnak és az ó buza kínálata is tetemesen gyengült. A malmok is csak mérsékelt érdeklődést tanusítottak és néhezeken vásároltak, az árak azonban tekintettel az aránylag gyenge hozatalokra változatlanul voltak tarthatók. Az árak egyébként általában is csak csekély változásnak voltak alávetve. A napi forgalom nem haladta tul az utóbbi időben megszokott átlagot és a hét folyamán összesen 150.000 mm. tesz ki. A heti hozatal 86.000 mm. tesz ki, melyből 1084 mm.-át vittek tovább.

Rozs (uj) csak csekély mértékben volt forgalomban és elhanyagolva maradt. A fogyasztás teljesen tartózkodó, kivitel céljaira sinos kereset és érdeklődés híjján az üzlet csak nagyon néhezeken fejlődött, mi mellett a mult heti árak alig voltak elérhetőek. Minőség szerint helyben és helybeli paritásra 6.60-6.75 K.-ig jegyzünk. Nyiri állomásokra a kínálat gyenge ugyan, onnan is csak a budapesti árak viszonylata érhető el. Debrecenben 6.10 K. fizettek. Ó rozsz üzletelen.

Árpa takarmány- és hántolási célokra (uj) a hét első felében még szilárd irányzatú volt és a kínálat mennyiségek gyárosoknál éppugy, mint hízalóknál, teljes mult heti árak mellett elég gyorsan voltak elhelyezhetőek. Később a kereslet azonban csökkent, míg a kínálat ugyanolyan arányban naggyobodott. Az irányzat ennélőgva visszaeső volt és 5 fillért vesztett. Minőség szerint 6.20-6.35 K.-ig érhető el készpénzfizetés mellett helyben. Ó árpa üzletelen. Szerb árpából néhány tétel elvámoltán a 6.15-6.17 1/2 három havi időre adatott el helyben átvéve. Állomásokon átvéve malata- és sörárpkában az üzlet továbbra is szük keretben mozog. Néhány kültöldi vevő megjelent ugyan piacunkon, ezek azonban csak jobb és finomabb árpa iránt érdeklődtek. Alárendelt és gyengébb minőségek alig voltak elhelyezhetőek. Tiszavidéki árut 6.—6.50, jobb minőségűt 6.50-7.25, felvidéki jobb minőségűt 7.—8.25 korona között jegyzünk. A déli vasut mentén csak gyenge üzlet fejlődött és 7.—koronáig fizettek, míg a buda-pécsi vonalon 6.60 koronáig, jobb minőségű merkantil áruért 6.25 koronáig volt elérhető. A hét vége felé egyebként az érdeklődés az összes minőségek iránt csökkent és a forgalom is lényegesen alábbszállt.

Zab (uj) bővebb kínálat tolytán nyugodtabb volt és a vevők tartózkodása mellett 10 fillért vesztett. Szin és tisztaság szerint helyben átvéve 6.50-6.75 koronáig jegyzünk. Ó zab nagyon gyenge kínálat mellett ugyancsak 10 fillért vesztett és helyben a 6.90-7.20 koronáig volt értékesíthető. Az ússztergálm körülbelül 4000 mm.

Tengeri áru volt forgalomban. Az árak mindazonáltal tartottak és 5.30-5.35 korona között jegyeztek budapesti paritásra és helyben átvéve. Bécsbe szállitva egyes tételek szeptemberre 42-46 fillér ráfizetéssel augusztusi kötések ellenében keltek el. Tiszavidéki állomásokon kínálat már gyenge és 4.80-5.20 között fizettek.

Olajmagvak. Káposztarepce (készáru) ugy belső számlára, mint csehországi gyárosok részéről jó keresletnek örvendett és budapesti paritásra 13.25 koronát fizettek. Káposztarepce augusztusra 13.55 koronáig emelkedett, felmondásokra azonban 13.30 koronáig esett vissza és a hét végével ismét 13.45-13.55 koronán zárul. Bánáti repceből nincs kínálat; jegyzésünk 12.90-13.—korona. Lenmag keresett és szilárd 14.50-15.—korona körül értékesíthető helyben. Vadrepce 6.—6.50 koronát jegyez helyben.

Ipár és kereskedelem.

Az Osztrák-Magyar Bank. A jegybank állása 1901. évi július 31-iken a következő volt: Bankjegyforgalom 1.393.582.000 korona. (+ 51.611.000 K.) — Erköszlet: 1.266.198.000 korona (+ 956.000 kor.) — Váltóárc 317,600.000 korona (+ 28.659.000 korona). — Lombard-üzlet: 57,091.000 korona (+ 2,677.000 kor.) — Adómentes bankjegyartálék: 203,555.000 kor. (= 51,069.000 korona.)

A Magyar Általános Hitelbank pénztári jegyei és a pénztári betétek kamatibát 3 1/2%-ra szálította le.

Szészárak. A kontingens nyersszesz ára Budapestben pénzben 42.— korona, áruban 42.50 korona. Bécsben 40.80 korona pénzben, illetve 41.20 korona áruban.

Vásárosarnok. (Vámos és Bruszt hatósági közvetítők üzleti jelentése). A házbörnyed elmúltával az élelmickek forgalma is föllendült és a jelentésünk tárgyát képező napokban jelentősebb forgalomról adhatunk számot. Különösen élenk volt a dinnyéüzlet, melyből naponta több kocsiarakományt adtunk el. Sárgadinnyét vaggontételekben 100 darabonknt 10-12 koronánál görögdinnyét minőség szerint 20-50 koronával fizettek. Turkesztán mindentelől igen sok érkezik a paora. Kilója ma 20 fillérrel kelet. Görögdinnye keresett beklődést ajánljuk címünkre. Gyümölcsfélék közül kajszinbarack csak lényegtelen mennyiségben érkezik. Oszibarack kis tételekben 40-50 fillér lókgint korai Madelaine szőlő 60-60 fillér minőség szerint. Prima friss tojás keresett, elsőrendű árúrti ma 51-53 korona, kevésbé friss és szép árúrti pedig csak 50 korona volt elérhető. A hangulat jó. A készletek rendszeres beklődése ajánlatos. Vajnak jó a fogyasztása. A piac fölvevőképessége igen jó és azonkívül nem is érkezik annyi áru, mint az előző évek hasonló szakaiiban, miért is a friss készletek beklőd-

sét ajánljuk. Prima teavajért 2.—2.20 koronát, kevésbé ismert árúrti 1.70-2.—koronát friss természetes iósvajért 1.40-1.60 koronát biztosíthatunk beklődésnek. Turó kilója 12-16 fillér, lóptói turó is már csak gyöngén keresett. Tejtel el van hanyagolva. Baromfiéleikben változatlanul lanya a vételved. Rántani való csirke 1.—1.20 korona, sütni való 1.20-1.80 korona. Kacsa hizott 3.60-4.40 korona, sovány 3.20-3.60 korona. hizott liba 7.—10.—korona, sovány 3.20-4.40 korona páronknt minőség szerint.

Budapesti sertés-konzumvásár. A ferencvárosi petróleum-rakodónál lévő éves-ióvárosi sertés-konzumvásár árjegyzése 1901. évi augusztus 3. Készlet 428 darab. Erkezett 1228 darab. Összesen 1656 darab. Eladatott 1384 darab. Maradt 272 darab. Napi árak: 120-180 kilogramm sulyban 85-90 koronáig, 220-280 kilogramm sulyban 85-90 koronáig, 320-380 kigr. sulyban 84-88 K.-ig. Óreg nehéz páronknt 400-500 kilós 76-85 koronáig. Malac ——— koroná. A vásár élenk volt.

A budapesti gabonátözsde.

Budapest, augusztus 3.

A kínálat ma mérsékelt volt és nyugodt üzletmenet mellett 20.000 métermázsa változatlan áron került forgalomba.

Rozs változatlan.

Egyéb gabonaneműekben mérsékelt volt a forgalom.

Eladatott:

Buza (ó). Martonvásári: 300 mm. 76.5 k. 7 K. 80 f. Toknai: 525 mm. 76.5 k. 8 K. 02 1/2 f. Raktáráru: 1200 mm. 79.5 k. 8 K. 10 f. 1000 mm. 76 k. 7 K. 82 1/2 f. 1000 mm. 76 k. 7 K. 80 f. Új buza. Tiszavidéki: 500 mm. 79 k. 8 K. 25 f., 400 mm. 80 k. 8 K. 20 f., 200 mm. 80 k. 8 K. 15 f., 100 mm. 80 k. 8 K. 15 f., 100 mm. 80 k. 8 K. 15 f., 100 mm. 80 k. 8 K. 15 f., 100 mm. 80 k. 8 K. 20 f., 100 mm. 79.7 k. 7 K. 82 1/2 f. 600 mm. 79.5 k. 8 K. 20 f., 700 mm. 79.5 k. 8 K. 20 f., 500 mm. 79 k. 8 K. 20 f., 100 mm. 79.5 k. 8 K. 15 f., 100 mm. 79.5 k. 8 K. 15 f., 100 mm. 79.5 k. 8 K. 05 f., 100 mm. 79 k. 8 K. 07 1/2 f., 100 mm. 79 k. 8 K. 11 1/2 f., 200 mm. 79 k. 8 K. 17 1/2 f., 100 mm. 79 k. 8 K. 07 1/2 f., 100 mm. 79 k. 8 K. 02 1/2 f., 100 mm. 79 k. 8 K. 05 f., 150 mm. 79 k. 8 K. 05 f., 300 mm. 78.8 k. 8 K. 12 1/2 f., 100 mm. 79 k. 8 K. 10 f., 100 mm. 78.5 k. 8 K. 07 1/2 f., 100 mm. 78.5 k. 8 K. — f., 200 mm. 78.5 k. 8 K. — f., 100 mm. 78.5 k. 8 K. — f., 200 mm. 78.5 k. 8 K. 05 f., 100 mm. 78 k. 8 K. — f., 150 mm. 78 k. 8 K. — f., 100 mm. 78.5 k. 8 K. — f., 100 mm. 78 k. 8 K. — f., 200 mm. 77.5 k. 8 K. — f., 50 mm. 77 k. 8 K. — f., 100 mm. 77.8 k. 8 K. — f., 250 mm. 76.8 k. 8 K. — f., 100 mm. 79 k. 8 K. 10 f.

Szászbereki: 350 mm. 81.5 k. 8 K. 30 f. 200 mm. 79.5 k. 8 K. 30 f., 1200 mm. 81 k. 8 K. 30 f.

Fegyverneki: 3000 mm. 78.8 k. 8 K. 17 1/2 f.

Bihari: 160 mm. 78.8 k. 7 K. 87 1/2 f., 500 mm. 76 k. 7 K. — f.

Pestvidéki: 350 mm. 80 k. 7 K. 10 f., 500 mm. 78.5 k. 8 K. 10 f. 400 mm. 80 k. 7 K. 97 1/2 f., 150 mm. 78 k. 7 K. 75 f., 100 mm. 78 k. 8 K. — f., 850 mm. 77.8 k. 7 K. 95 f., 100 mm. 78.5 k. 8 K. — f., 500 mm. 77.8 k. 7 K. 80 f., 150 mm. 77.5 k. 7 K. 70 f., 100 mm. 77 k. 7 K. 80 f., 100 mm. 76.5 k. 7 K. 85 f., 150 mm. 77 k. 7 K. 85 f., 100 mm. 76 k. 7 K. 72 1/2 f.

Tolnai: 630 mm 77 k. 8 K. 02 1/2 f.

Mind három hónapra.

Rozs: 700 mm. 6 K. 90 f., 200 mm. 6 K. 87 1/2 f., 100 mm. 6 K. 87 1/2 f., 200 mm. 6 K. 70 f., 100 mm. 6 K. 70 f., 100 mm. 6 K. 70 f., 100 mm. 6 K. 70 f.

Árpa: 600 mm. 7 K. — f.

Zab: 100 mm. 6 K. 32 1/2 f.

Készpénzfizetés mellett.

A készáru hivatalos jegyzése a budapesti áru- és értéktözsde hívközlése szerint készpénzben 50 kilogrammonknt. — A minőség hektoliterenknt és kilogrammonknt.

B u z a	Kiló	Kilogramm		Kiló	Kilogramm	
		K.-10.	K.-ig		K.-10.	K.-ig
Tiszavidéki	76	7.72	7.86	80	8.20	8.30
"	77	7.96	8.—	81	0.—	—
"	78	8.06	8.16	82	—	—
"	79	8.10	8.20	—	—	—
Fehérmegyei	76	7.72	7.86	80	8.16	8.26
"	77	7.86	7.96	81	—	—
"	78	7.96	8.06	82	—	—
"	79	8.06	8.16	—	—	—
Pestvidéki	76	7.72	7.86	80	8.16	8.26
"	77	7.86	7.96	81	—	—
"	78	7.96	8.06	82	—	—
"	79	8.06	8.16	—	—	—
Bánáti	76	7.66	7.76	80	—	—
"	77	7.76	7.86	81	—	—
"	78	7.86	7.96	82	—	—
"	79	7.96	8.06	—	—	—
Bácskai	76	7.86	7.96	80	—	—
"	77	7.96	8.06	81	—	—
"	78	8.06	8.16	82	—	—
"	79	8.16	8.26	—	—	—

Egyéb gabonaneműk	Kiló	Kilogramm	
		K.-10.	K.-ig
Rozs	uj elsőrendű	70-72	6.70 6.90
"	másodrendű	—	6.60 6.80
Árpa	takarmány	60-62	6.10 6.40
"	ágotni való	62-64	6.— 6.10
"	szőlőzáré való.	64-66	0.— 0.—
Zab	elsőrendű	39-41	0.60 0.70
Tengeri	bánáti	—	0.— 0.—
"	másonm	—	5.80 6.30
Kepe	uj káposzta	—	—
"	bánáti	—	—
Köles	—	—	6.20 6.—

A határidőszület folyamán a következő kötések történtek:

Table with 2 columns: Date/Event and Amount. Includes Buza októberre, Áprilisi buza 1902., Rozs októberre, Zab októberre, Tengeri augusztusra, Májusi tengeri 1902., Augusztusi repce.

Délugy órákor a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tőzsdén:

Table with 2 columns: Date/Event and Amount. Includes Buza októberre, Áprilisi buza 1902., Rozs októberre, Zab októberre, Tengeri augusztusra, Májusi tengeri 1902., Repce augusztusra.

Déliután fél 5 órákor zárul:

Table with 2 columns: Date/Event and Amount. Includes Buza októberre, Buza áprilisi, Rozs októberre, Zab októberre, Tengeri aug-ra 1902., Májusi tengeri 1902., Repce augusztusra.

A budapesti értéktőzsde.

A mai előtőzsde irányzata tartott volt, igen csekély változások mellett.

A forgalom, mint a hét utolsó napjain szokott, igen alárendelt jelentőségű volt.

A helyi piac forgalma teljesen szünetelt.

A déli tőzsde semmi változást nem volt képes felmutatni.

A helyi piac el volt hanyagolva.

Valuta és érovtált változatlank voltak.

Az előtőzsde: csendes.

Kötötték: Osztrák hitelrészvény 627.75-628.75. Koronajáradék 92.85-92.90 korona.

A déli tőzsde kedvezőbb.

Jegyzetek: Osztrák hitelrészvény 628.50-629.50. Államvasutak 631.50-632.50. Koronajáradék 92.90-93.00.

Jelzálogbank 440.00-440.50 korona.

Forgalomba került továbbá: Kereskedelmi Bank 24.40-24.45. Salgótarjáni 566.00-568.00. Magyar villamossági 231.00-233.00 korona.

Utóelőtőzsde. A 4 órai zárlatok maradt: Osztrák hitelrészvény 633.00. Magyar hitelrészvény 640.00. Leszámitoló bank 429.00. Rimamurányi vasúti részvény 442.00. Osztrák-Magyar államvasutak 633.00. Kőútúti vasut 574.00. Villamos vasut részvény 281.00 korona.

A budapesti terménytőzsde.

A terményüzletben a szezonzerű hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzleti árjegyző-bizottság hivatalosan a következő árfolyamokat állapította meg:

Jegyzetek: Heremag: lucerna magyar... korona, vörös aprószemű... korona, vörös erdélyi... korona, vörös bánsági... korona, középszemű... korona, nagyszemű... korona. Disznósír: budapesti: 49.00-49.50 korona, vidéki... korona. Táblaszalonna: légszárazított vidéki... korona, városi 4 darabos 41.00-41.50 korona, 3 darabos 42.50-43.00 korona, füstölt... korona. Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség 12.00-12.25 korona, 120 darabos... korona, 100 darabos 13.25-13.75 korona, 85 darabos 15.00-15.50 korona. Azonnali szállításra. Szerbiai szokás szerinti minőség 10.50-11.00 korona, 100 darabos 11.75-12.25 korona, 85 darabos 13.25-13.50 korona. Szilvaiz: szlavóniai 19.25-20.00 korona, szerbiai 17.75-18.25 korona. Azonnal való szállításra.

A bécsi értéktőzsde.

Az előtőzsdén még a mostani üzletcsendben is pang az üzlet, árfolyamok hanyatlottak. Prolongáció olcsó tételek mellett folyt és pedig kulisszban 3/4-4% bankreporban 3/5%.

Déli tőzsdén engedtek az árfolyamok.

Zárlat javult valamivel, magyar járadékok következtében.

Bécs, augusztus 3. (Magyar értékek zárlata.) 4% os aranyjáradék 118.60. Íszai és szegedi kölcson sorsjegy 144.50. Magyar vasúti kölcson ezüstben 100.35. Magyar keleti vasúti állami kötvény 118.50. Magyar érszámitoló- és pénzállóbank... Rimamurányi vasútrészvény 438.00. Magyar koronajáradék 93.10. 4% os Magyar földtenger. kötvény 92.30. Magyar hitelbank részvény 637.50. Magyar nyerevény kölcson sorsjegy 173.00. Kassa-oderbergi vasúti részvény 351.00. Magyar kereskedelmi bank... Magyar cukoripar...

Bécs, augusztus 3. (Osztrák értékek zárlata.) 4 2/3% os papírjáradék 99.00. 4% os osztr. aranyjáradék 118.50. 1800 sorsjegy 139.25. Osztrák hitelsorsjegy 388.50. Angol-osztrák bank 269.00. Bécsi bankjegyesület 437.00. Osztrák-magyar bank 167.50. Déli vasut 88.00. Dunagőzhajózási részvény 780.00. Dohányrészvény 286.50. Császári és királyi arany 11.33. Német bankváltók 117.32. 4 2/3% os ezüst járadék 98.95. Osztrák koronajáradék 95.80. 1864-iki sorsjegy 207.00. Osztrák hitelintézet részvény 630.00. Unionbank 530.00. Osztrák Lánderbank 401.00. Osztrák-magyar államvasut 831.50. Elhavölgyi vasut 482.00. Alpezi bányarészvény 408.10. 20 irank. arany 19.02. Londoni váltóár 239.60. Bécsi Tramway Litt B. 229.00. Bécsi Tramway Litt A. 233.00. Lipót kohó 380.00. Az irányzat javult.

Bécs, augusztus 3. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése.) A délutáni magánforgalomban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 632.00. Magyar hitelrészvény 638.00. Angol-osztrák bank 270.00. Bécsi bankjegyesület 438.00. Union bank 530.00. Lánderbank 401.50. Osztrák-magyar államvasut részvény 633.00. Déli vasut 88.00. Elhavölgyi vasut 482.00. Északnyugati vasut részvény 473.00. Dohányrészvény 286.50. Rimamurányi vasut 441.50. Alpezi bányarészvény 418.50. Májusi járadék 99.00. Magyar korona járadék 93.10. Török sorsjegyek 95.50. Német birodalmi márka 117.32-40. Napoleon d'or...

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, augusztus 3. (Tőzsdei tudósítás.) Megnyitáskor a bankértékek szilárdabbak voltak a fedezési szükséglet miatt, amelynek kielégítése után azonban a bányarészek kedvezőtlenebb irányzatával kapcsolatosan gyengülést állott be. Közérszervevények kezdettől fogva gyengék. Vasrészvények eleinte jobban tartották magukat, mert az állam 4000 teherkocsit rendelt meg. A dortmundi Union-részvények további hanyatlása elkedvetlenítette a piacot. Járadékok szilárdak, különösen belföldiek a nagy pénzbőségére. Vasutak nagyon csöndesek. A második órában nagyon korlátolt volt az üzlet. Magánkamatlab 2 1/2% o.

Berlin, augusztus 3. (Zárlat.) 4 2/3% os papírjáradék 99.10. 4% os osztrák aranyjáradék 101.00. Elhavölgyi vasut... Magyar koronajáradék 94.30. Osztrák-magyar államvasut 135.00. Kassa-oderbergi vasut... Bécsi váltóár 85.25. Magyar vasúti beruházási kölcson 103.40. Alpezi bányarészvény... Disconto-Commandit 169.90. Általános villamossági Edison 173.25. Gelsenkirchen 158.00. Laura-kohó 176.10. 4 2/3% os ezüstjáradék 99.10. 4% os magyar aranyjáradék 100.10. Osztrák hitelrészvény 197.75. Déli vasut 21.75. Károlyi Lajos vasut... Orosz bankjegyek 216.05. 4% os új orosz kölcson... Török dohányrészvény... Olasz járadék 97.25. Magyar hitelbank... Dynamit Trust 147.25. Harpeni 145.10. Az irányzat gyenge.

Berlin, augusztus 3. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Esti forgalom. 4% os magyar aranyjáradék 100.10. Magyar koronajáradék 94.10. Osztrák hitelrészvény 198.40. Osztrák-magyar államvasut 135.25. Déli vasut 21.90. Északnyugati vasut... Elhavölgyi vasut... Orosz bankjegy készpénz 216.05. Buschtiehradi... Orosz bankjegy... (Ultimo) Lombard...

Hamburg, augusztus 3. (Zárlat.) 4 2/3% os ezüstjáradék 98.85. 1800 sorsjegy... Déli vasut 22.00. 4% os osztrák aranyjáradék 100.00. Osztrák hitelrészvény 198.40. Osztrák-magyar államvasut 134.50. Olasz járadék 97.10. 4% os Magyar aranyjáradék 100.10. Az irányzat szilárd.

Frankfurt, augusztus 3. (Zárlat.) 4 2/3% os papírjáradék 99.20. 4% os osztrák aranyjáradék 100.83. Magyar koronajáradék 94.00. Osztrák-magyar bank 118.00. Déli vasut 21.80. Elhavölgyi vasut... Londoni váltóár 204.25. Bécsi bankjegyesület 110.20. Villamos részvény 122.25. 3% os magyar aranykölcson 84.10. 4 2/3% os ezüstjáradék 99.10. 4% os magyar aranyjáradék 99.85. Osztrák hitelrészvény 197.90. Osztrák-magyar államvasut 135.00. Északnyugati vasut... Bécsi váltóár 851.83. Párisi váltóár 81.10. Unio bank... Alpezi bányarészvény 210.00. Az irányzat gyengébb.

Páris, augusztus 3. (Zárlat.) Osztrák-Magyar Államvasut... 4% os osztrák aranyjáradék 101.75. Osztrák Lánderbank... 3% os francia járadék 101.30. Ottomanbank 531.00. 3 1/2% os francia járadék 101.60. Alpezi bányarészvény... Déli vasut 112.00. 4% os magyar aranyjáradék 101.55. Párisi bankrészvény 1052.00. Olasz járadék 96.72. Francia törleszt. járadék 99.95. Osztrák földhitelintézet részvény... Török dohányrészvény 317.00. Az irányzat gyenge.

UTMUTATO.

Sternberg Armin és Testvére es. és kir. udv. hangszergyár központi fióktárában Kerepesi-ut 36. cimbalnok, hegedűk, fuvolák s minden más hangszer jutányos árban szereshetó be. Külön zongoratermek a Kossuth Lajos-utca-ban (a Károly-kört sarkán), hol zongorák és pianinok kedvező fizetési feltételek mellett is kaphatók.

Budapesti takarékpénztár és Országos Zálogkölcsön Részvénytársaság. Befizetett részvénytőke: 10 millió korona. Elnök: Tolnay Lajos, vezérigazgató: Bonke Gyula. Központ: VI., Andrásy-ut. 5. Magy. kir. szab. osztály-sorsjárték foelirásító helye: IV., Koronahercog-utca II. Kézi zálogüzletek: IV., Károly-kört 13.; IV., Koronahercog-és Záhúr-utca sarkán; VII., Király-utca 57.; VIII., József-kört 2.; VIII., Üllöi-ut 6. sz.

Első Leánykiházasítási Egylet m. sz. Leány- és fiúbiztosítók, Budapest, VI., Teréz-kört 40-42. (az intézet saját palotájában.) Az intézet vagyonra 1900. december 31-én 6,717,255-21 korona. Eddig kifizetett biztosított tőke több mint 6,000,000 korona. Ezen intézetnél gyermekek a legelőnyösebb díjtételek mellett 1000 koronától korlátlan összegig biztosíthatók.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Augusztus 3. A sertésüzlet irányzata változatlan. A) Husított sertések ára: I. A) Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felül súlyban) 80-82 fillérig. Öreg közép (páronként 300-340 kilogramm terjedő súlyban) fillérig. Fiatal nehéz (páronként 320 kilogrammon felül súlyban) 87-88 fillérig. Fiatal közép (páronként 251-320 kilogramm terjedő súlyban) 86-88 fillérig. Fiatal könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) 86-87 fillérig. II. Magyar szedett: Nehéz (páronként 280 kilogrammon felül súlyban) fillérig. Közép (páronként 240-280 kilogramm súlyban) fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) fillérig. III. Romániai: Nehéz (páronként 320 kilogrammon felül súlyban) fillérig. Közép (páronként 250-320 kilogramm terjedő súlyban) fillérig. Könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) fillérig. IV. Romániai eredeti (Stachl). Nehéz (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) fillérig. V. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kilogrammon felül súlyban) 87-88 fillérig. Közép (páronként 240-260 kilogramm terjedő súlyban) 86-87 fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) 86-88 fillérig.

Sertésállítás 1901. augusztus 1. napján volt készlet 47,140 darab. — 1901. augusztus 2. napján felhajtott 236 darab. 1901. augusztus 2. napján elszállítottat 705 darab. 1901. augusztus 3. napjára maradt készletben 46,671 darab.

TÁJÉKOZTATÓ.

Utánzósk miatt kérnk Rosa Schaffer. pontosan a névre figyelni: Szépség gazdaság, szépség hatalom.

Ezt a legnagyobb kincset elérni eddig egyedül csak Mme Rosa Schaffer szerb kir. udvari és kamara szállítósa.

BÉCS, I. Kohlmarkt 6. által feltalált és használt és sok kiállításán első díjakat kitüntetett szépségzserekek sikertel.

Poudre ravissante: cs. királyi kizárólag: kizárólag szabadalm. minden hölgynek, aki egyszer megkísérelte, nélkülözhetetlen, a bőrt vakító

fehért teszi, csodálatos zománca alatt eltűnik minden bőrkücsök, még a himlőhelyek és anyajegyek is, elsimítja a bőr ráncait, összehúzza a pórusokat és minden női arcot vakítóvá és fiatalú varázsol. Ez az egyedüli poudre, melynek használata után mosdani lehet a nélkül, hogy a bőrről szennyezés hatása eltűnne. Egy kárton ára 5 kor. és 3 kor.

Crème ravissante: ráncéktől teszi és este minden hölgynek használnia kell. Egy tégely ára 3 korona.

Eau ravissante: a bőr puhidtságot megakadályozza, megérosti a bőrt és a legkíméletesebb hatású toailette-víz. 1 üveg ára 5 korona.

Savon ravissante: fölláthatlan szépségzsappan. Ara 1.60 Mme Rosa Schaffer „Kinoir“ jával minden ősz hajnak ifjú Schaffer „Kinoir“ színezet varázsolja vissza, a legpompásabb szőke, a legfényesebb gesztenye barnaszínterű fekete színt. A „Kinoir“ egyszeri használata, elegendő, hogy a haj színe örökre szőkeinek, barnának vagy feketeinek tartsa meg. Semmi mosás sem képes az elért árnyalatot eltávolítani, a fejbőr tisztá és fehér marad. Kártonok ára használati utasítással együtt 3 és 10 korona.

Ajánlom utonban homlokötömet redőten, márványsima homfialatt, impregnált homlokötömet lok és magas szemöldök megtartására garancia mellett minden hölgynek jejjelre. Ara 3 kor. Valamennyi szorem csodálatos hatásairól teljes garantált nyújtok. Számítalan köszönő és elismerő írásaimat a legmagasabb körökben bírták megtekinteni. Főraktár: ROSA SCHAEFFER, Bécs I., Kohlmarkt 6. Budapest: Török József, Király-utca 12. Dr. L. és J. Egger, Gyógyszerház „Náadorhoz“ Váci-kört 17. sz.

Viz állás.

Table with columns: Location, Amount, and Date. Lists water supply status for various districts like Inn, Duna, Horva, Vág, Kápa, Dráva, Mura, Széna, Eszamos, Kraszna, Latorca, Laborca, Ugy.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Augusztus 3. —

Kincsezesek. A vallás- és közoktatástügyi miniszter Csupay Lajos kismartoni állami polgári iskolai helyettes tanítót ugyanezen iskolához segédtanítóvá, Mader Zsigmond hőmezővásárhelyi állami polgári iskolai helyettes tanítót ugyanezen iskolához, Dallos Elek új-szék-annai közs. polgári iskolai tanítót a csongrádi állami polgári fiúiskolához segédtanítóvá, Kempfi György újvidéki állami polgári iskolai helyettes tanítót ugyanezen iskolához segédtanítóvá, Hecke Pál okleveles tanítót a vadudbóli állami elemi népiskolához rendes tanítóvá, Hermann Julia okleveles tanítónőt az albertyáli állami elemi népiskolához rendes tanítónővé, Szűcs Jenő okleveles tanítót a bádogi állami elemi népiskolához rendes tanítóvá, Vincz István okleveles tanítót a kalotaszék-királyi állami elemi népiskolához rendes tanítóvá; Halmágyi Samu okleveles tanítót a mezőtelegi áll. elemi népiskolához rendes tanítóvá; Krip-pendorfer Atajos és Selmezy Erzsébet okleveles tanítót, illetve tanítónőt a gyalvári állami elemi népiskolához rendes tanítóvá, illetve tanítónővé; Széll Ida okleveles tanítónőt az apai áll. elemi népiskolához rendes tanítónővé, Sipos Károly okleveles tanítót a kolozsvári állami elemi népiskolához rendes tanítóvá; Salamon Gyula okleveles tanítót a bajkai áll. elemi népiskolához rendes tanítóvá; Pál Dénes okleveles tanítót a kajántói állami elemi népiskolához rendes tanítóvá; Fedor Irén okleveles tanítónőt a lupényi állami elemi népiskolához rendes tanítónővé; Demeter László okleveles tanítót a susai állami elemi népiskolához rendes tanítóvá; Szepárdi János és dr. Imre Sándor okleveles tanárokat a kolozsvári

ev. ref. főgimnáziumhoz rendes tanárokká; Terebessy József okleveles tanítót a mihálkai Állami elemi népiskolához rendes tanítónak kinevezte; Kovács Sándor mezőtelegi Állami elemi iskolai tanítót pedig a szilágy-sámsóni Állami elemi iskolához áthelyezte és Tökée Gyula s Steiger Margit okleveles tanítókat, illetve tanítókat, ugyancsak a szilágy-sámsóni Állami elemi népiskolához rendes tanítónak, illetve tanítóknak kinevezte és az igazgatói teendők ellátásával Kovács Sándort bízta meg. — A helygimnázium ideiglenes vezetésével megbízott miniszterelnök Gömör-Kishont vármegyében az alsó-székelyi anyakönyvi kerületbe Bodnár Zoltán körjegyzőt, a harmadik anyakönyvi kerületbe Motyvai János körjegyzőt anyakönyvvezetőkké, a serkei anyakönyvi kerületbe pedig Glück Jenő segédkörjegyzőt anyakönyvvezető helyettesé nevezte ki és valamennyit a házassági anyakönyv vezetésével és a házasságkötésnél való közreműködéssel is megbízta. — A m. kir. fővámgazgató Bergh Károly vámgyakornok-jelöltet a budapesti fővámgazgatóhoz díjtalan vámgyakornokká nevezte ki.

Pályázatok. A földmívelésügyi minisztérium számvevő-sége erdészeti csoportjánál, továbbá a közösztári és máramarosszigeti erdőgazdálkodások mellé rendelt erdőszámvevő-ségeknél számszaki állásra augusztus 31-ig; — az Iloki, mitroviczi és a rumai adóhivatalnál hivatalsszolgái állásra szeptember 10-ig.

Napirend.

Naplár. Vasárnap, augusztus 4. — Római katolikus: F. 10. Domonk. — Protestáns: F. 9. Domonkos. — Görög-orosz: (július 22.) G. 9. M. Magd. — Zsidó: Ab. 19. — Nap két: 4 óra 26 perccor. — Nyugszik 7 óra 12 perccor. — Hold két: este 8 óra 52 perccor. — Nyugszik: reggel 9 óra 12 perccor.

A miniszterek nem fogadnak.

Nemzeti Múzeum. Képtár nyitva van délelőtt 9 órától délután 1 óráig. Többi terei 1 korona belépődij mellett tekinthetők meg.

Országos Képtár és metszkelállítás az Akadémiában d. e. 9—11-gig.

Iparművészeti múzeum az Üllői-úton nyitva 9—11-gig.

Természettudományi gyűjtemények muzeuma (Múzeum-körút 4. sz.) nyitva délelőtt 10—12-gig.

Teknológiai Iparmúzeum. Nyitva délelőtt 9—12-gig.

Mezőgazdasági Múzeum (Kerepesi-út 72.) nyitva délelőtt 9—1 óráig.

A földtani intézet muzeuma d. e. 10—11-gig.

Közlekedési Múzeum délelőtt 9—11 óráig.

Az összes könyvtárak zárva.

Állatkert a Városligetben nyitva egész nap. Belépődij 60 fillér.

Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság, kereske-

delmi szakkönyvtár és keleti mintatár: V. kerület Váci-körút 32. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9-től délután 2 óráig. Hazai termékek állandó kiállítása és kereskedelemtörténeti gyűjtemény, továbbá a házi-ipari kiállítás (melyben az üzletvezetőség árusításokat is eszközöl) a városligeti iparcarnokban nyitva: délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3 órától 8 óráig. A külföldi kirendeltségek központi üzletvezetősége (Magyar kereskedelmi részvénytársaság) V. Váci-körút 32. szám alatt.

Időjelzés.

— **Az Országos Meteorológiai Intézet hivatalos jelentése.** — Budapest, augusztus 3.

A légnyomás eloszlása változatlan maradt. Az idő Európa-szerte változókéony, széles és Oroszország kivételével mindenütt zivataros volt.

A hőmérséklet nyugatról fokozatosan süllyd.

Nálunk néhány eszaknyugati megye kivételével mindennél voltak zivatork, többnyire jelentékeny esővel és sok helyütt jégveréssel.

A hőmérséklet ország-szerte süllyedt.

Küldés: Változókéony, széles és helyenkint zivatorkos idő várható, további lehűléssel.

Párisi kiállítás: Arany érem.

FERNOLENDT

cipő-fényezés, a világ legjobb fényezője, gyorsan mélyfekete fényt ad és a bőr tartósságát fenntartja.

Alapítotató 1832-ben. Gyári raktár: Bécs, I. Söbnerstrasse 21. Kapható mindenütt. Raktár Budapestben, V. Lipót-körút 24. sz.

PRÓBA SZERENCSE!

Kétkrácáros levelezőlapon tett megrendelése elegendő, hogy meggyőződést szerezzen cipőim jószágáról, mely ha nem felel meg, a pénzt haladéktalanul visszaadom.

Minden cipőért egy évi jóállást vállalok, ha az általam fölállított „Guzi” kenőccsel, melyet ingyen adok, bekenni. Mértéknek elegendő egy papirlapon harisnyában a lábaltal rajza. **Kérje képes árjegyzékem ingyen.**

Férfi sima vixcipő	3.—	Női zerge cugos vagy fűzős	3.—
Férfi elegans vix fűzős	3.20	Angol box calw. bőr v. szalonlakk fűzős vagy gombos	3.50
Sarga bagaria fűzős	3.50		
Boxcalw. bőr v. szalonlakk, elegans, fűzős	4.—		

Agulár Dávid fia, Deák-ter 6. szám.

Dreyfus Alfréd

Öt év életéből

(Szenvedéseim az Ördögzigetben 1841-től rabmagán alatt. Dreyfus kapitány sajtókezelt rajz- és kézirataival. Második teljes kiadás.)

Képekkel 230 oldalnyi tartalommal 60 kr.

Beküldése ellenében bérmentve, ha azonban utókézzel kívánják 20 kr.-ral drágább.

Megrendelhető a Budapesti Napló kiadóhivatalában VIII., József-körút 18.

Tan- és nevelő-intézet

nyilvánossági joggal

Budapestben, Hold-utca 19. sz.

Az intézet 23 év óta áll fenn.

Dr. László Mihály nyilvános főgimnáziumában és nevelőintézetében, mely államérvényes osztály- és értelmiségi bizonyítványokat állít ki, a beiratkozás szeptember 1-én kezdődnek. Azonban már most is lehet előjegyezni.

A növendékek lehetnek bennlakók, félkiosztosok és bejárók. Ertesítővel kívánatra készséggel szolgál az igazgatóság.

Dr. László Mihály, igazgató.

Titkos betegségek ellen

25 évi, részben katonasorvisi (a bécsi és budapesti katonakórházakban), részben magánorvos tapasztalatai után legelőször ajánlható

DR. KAJDACSÝ,

v. cs. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos

Electrotherapial rendelő-intézet

IV. Kigyó-utca 5. I. em. Klótild-palota (Ájtárház és lift használat.)

A legelőnyösebb hűgyesótfolyásokat, legsúlyosabb hűgyőhőlyagbajokat, bunjakorosebeket, syphilit, az önfertőzöttség utóbbjait

Eigyengült férfierőt

az orvosi világ által legújabbban oiyannyra felkarolt és hatásában páratlan sikerű

Electro-Massage vagy Psychrophor

által, magőmléseket, nőknél fehérőlyást befecskendezés nélkül, a legmákosabb bőrbetegségeket, valamint ifjakori bunők következtében beállott ideg és emek utókövetkezményekképp létrejött háigerebajokat gyógyít a legújabb gyógy-mód szerint alaposan és biztos, állandó sikerrel. Rendel: délelőtt 9 órától 4 óráig; este 7—8 óráig Nőeknek ugy mint férfiaknak külön be és kijáratt. Külön várótermek.

Levelekre díjtalanul asonnal válaszoltatik; esetleg gyógyszerokról is gondoskodva lesz.

ÁLLAMI FELÜGYELET ALATTI

Gerő Ferenc katona előkészítő-iskolája az egyéves önkéntességi képesítő vizsgára.

VI., Nagy János-utca 3. szám.

Ezen több év óta fennálló és szép sikerrel működő iskola előkészíti 6 és 10 hónapra terjedő tanfolyamon az önkéntességi vizsgára kiváló középiskolai tanárok közreműködésével olyan ifjakat, kik az önkéntességre jogosító érvényes bizonyítvánnyal nem bírnak. Részletes ismertető kívánatra küldeték. — **Beiratkozás naponta délután 4—7 óráig.**

Vidékiek részére internatus.

Bérleti hirdetés.

A magyar tanulmányi alap tulajdonát képező szegárdi uradalomhoz tartozó, Tolna vármegyében Szegárd nagyközségtől 6.5 kilométer távolságra fekvő 786³¹¹/1600 katasztr. hold kiterjedésű „József” pusztai földbirtok, melynek művelési ágai a haszonbéri és versenytárgyalási feltételekben vannak részletezve, a rajta levő gazdasági épületekkel együtt, az alulírott minisztérium IX-ik ügyosztályban (V. ker. Vadász-utca 33-ik szám)

folyó 1901. évi október hó 3-ik napján

tartandó írásbeli zárt ajánlati nyilvános versenytárgyalás után 1903. évi november hó 1-től 1915. évi szeptember hó 30-ig terjedő

12 évi időtartamra

haszonbérbe fog adadni.

Az egy koronás bélyeggel ellátott és 2000 korona bánatpénz letételő igazoló írásbeli ajánlatok a fentjelzett nap délelőtti 10 órájáig a minisztérium segédhivatali igazgatójánál nyújtandók be.

A részletes haszonbéri és versenytárgyalási feltételek a minisztérium segédhivatali igazgatóságánál, valamint a szegárdi közalapítványi gazd. felügyelősnél (Szegárdon) a hivatalos órák alatt betekintheők.

Budapestben, 1091. évi július hó 9-én.

A vallás és közoktatásügyi m. kir. minisztériumtól.

Megrendelhető a Budapesti Napló kiadóhivatalában VIII., József-körút 18.

Öt érdekes könyv!

Babona és varázslat.

(A legelőször időkől a jelenkorig). A spirítizmus titka a tudomány világításában.

Írta: Dr. Lehmann Alfréd, a koppenhágai egyetem tanára. Fordította Dr. Ranschburg Pál. 75 ábrával. Két kötet, vászonkötésben. Ára 12 korona.

Élőadások az idegélet világából.

Írta: Dr. Laufenauer Károly.

A nemrég elhunyt kiváló tudós legjobb népzerő munkája. Öt táblával és 62 képpel. Egy kötet, vászonkötésben. Ára 4 korona.

A madarak hasznáról és káráról.

Írta: Herman Ottó.

Képekkel ellátta: Csörgőy Titusz.

Száz képpel. Ára 3 korona.

A magyar birodalom állatvilága.

A magyar birodalomból eddig ismert állatok rendszeres leírása.

III. Arthropoda. Magyar és latin nyelven. Ára 35 korona.

meteorológiai műszerek és elemek.

Írta: Dr. Alföldy Dénes.

28 ábrával és 9 táblával. Egy kötet, vászonkötésben. Ára 4 kor. 60 fill.

A 10435. sz.

„Újítások köté és egyéb textilgépeken, valamint az ezek által előállított kötött vagy egyéb textilgyártmányokon” című magyar szabadalom tulajdonosa szabadalmának gyártása céljából magyar gyárosokkal oszkekötést keres; szabadalmát esetleg el is adja vagy gyártási engedélyt ad. Érdeklődőknek szivesen szolgál bővebb felvilágosítással

Kelemen és Társa

szabadalmi ügyvivő iroda Budapestben, Royal szálloda B.

Olesó butor-eladás.

2 szokrény, 2 ajtos fényezett	36 frt	1 ebédőszék, ó-német stíl	3.50 frt
2 ágy, fényezett	22	1 íróasztal, 3 fiókos	18
1 éjjeli szekrény, fényezett	28	1 hálószoba, matt diófa	100
1 mosdó, 2 ajtos, fényezett	14	1 hálószoba, faragott	130
2 szekrény, 2 ajtos, diófa, matt	30	1 garnitúra erőpe- vagy bourette-behuzat	55
2 ágy, magas, diófa, matt	26	1 garnitúra selőm-behuzat	80
1 éjjeli szekrény, diófa, márványtal	8	1 garnitúra plüss-behuzat	80
1 kredenc, 4 ajt, fülkés, faragott, márv.	46	1 szalonasztal	10
1 díván, magas támla szőnyeggel	40	1 consol márványtal és tükkor	26
1 ebédő-asztal, diófa, matt	12		

Nagy választék egyszerű, valamint a legdiszesebb kivitelű butorkokban.

Dósa Kálmán

fővárosi asztalos és kárpitos butortelepe

Budapest, Erzsébetter 18 Sas-utca sarok, I. emelet.

Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Színházak, szórakozó helyek.

FOVÁROSI NYARI SZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1901. augusztus hó 4-én.
D. u. 3 óraker mérsékelt helyárakkal.

Trilby.

Színmű 4 felvonásban.

Este:

Budapest szépe.

Látványos operette 6 képből Irta: Faragó Jenő és Márkus Géza. Zenéjét szerette: Barna Izso.
Kezdeté 7 óraker.

VÁROSLIGETI SZÍNHÖR.

Vasárnap, 1901. augusztus hó 4-én.
Délután 4 óraker fél helyárakkal.

Németh József vendégfelléptével.

A peleskel notárius.

Eredeti népszínmű 3 felvonásban. Irta Gaál József. Zenéjét szerette Thern Károly.

Este:

Svíhákók.

Víg operette 3 felv. Zenéjét szerze Ziehrer C. M. Magyarosították Feld Aurél és Mérei Adolf.
Kezdeté 7 1/2 óraker.

KISFALUDY SZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1901. augusztus hó 4-én.

Eszter.

Bibliai melodráma 3 felvonásban. Irta Zöldi Márton. Zenéjét szerette Singer Nándor.
Kezdeté 7 1/2 óraker.

ÖS-BUDAVARA

Ma, vasárnap a mulatého d. u. 3 óraker nyílt meg.

A nagy színpadon két előadás a délutáni fél helyárakkal. Remek egészen új műsor.

The Louisiana Amazon Guard

Harry Lamore, Johnson & Brown, Sisters Merden, Giulia Meonti Angelo élő szoborportáljai és a többi újonnan szerződött különlegességekkel.

Három zenekar u. m. a. m. k. budapesti honvédek kerületi, a ca. és k. 68. gyalogosztó és az olasz bersaglieri zenekar hangversenye.

A „Folies-Caprice” vendéjátéka.

BEN-ALI-BEY varázsszínháza új műsorokkal.

Számos egyéb szórakozás. Fényes kivilágítás. **Nagy amerikai tűzijáték.** Belépődíj 60 fillér. Gyermeknek 12 éven alól 20 fillér. A kivilágításra jegyek minden időben. **A földalatti villamos** este 12 óráig közlekedik. Tarsánykocsik egész éjjel.

Még csak 4 napig.

Ma utolsó vasárnap és szerdán, augusztus hó 7-én visszavonhatlanul utolsó nap látható a Caspar William-féle

Vad-Dél-Afrika bur-csoport

Naponta 2 előadás, este 6 és 8-kor. Ma vasárnap, augusztus 4-én

3 nagy előadás 3

1/4, 6 és este 8 óraker tündéres villamos világitás mellett.

Graz. Graz. Hotel „zur goldenen Birne“ a város központjában, a meráni parkkal szemben, a lezsebb fekvésű szálló, újonnan kényelmesen berendezve. Villanyvilágítás. MUTER J. tulajdonos.

Fényképezési készülékek

Film- és lemez kamrák, Kodakok legcélszerűbb, legjobb és legkényesebb utazósokra, kerékpároknál stb. — Különlegességek állványkészletekben. — A fényképezési és rekonstrukciók összes kellékei kitűnő minőségben. — Árjegyek ingyen.

WACHTL és TÁRSA

fényképezési elátelek raktára Budapest, IV., Eskü-út 6. Klutild főh. palota.

KÖRUTI FÜRDŐ GOZMOSO

Göz- és porcellán kád-fürdők, nyári uszoda, hidegvíz-gyógyintézet, villamos-fürdők.

Erzsébet-körút 51. A gőzmosóda gyorsan és pontosan teljesíti megbízásait.

férfiszabó-üzletemet

IV. Ferenciek-tere 2. sz. (főlemelet) alá helyeztem át. Egyben nem mulasztom el kiváló ízlelő nagy angol szövet raktáramra és elsőrangú munkakerőimre b. ügyelmét felhívni.

Magyar díszruhákra a legújesebben készíték. Előnyös ruhahérlét feltöltésem iránt kérem szives érdeklődését. Eddigi nagybecsű bizalma fenntartását és nagybecsű látogatását kérve, vagyok kiváló tiszteléttel.

Kálai Mór, férfiszabó IV. Ferenciek-tere 2. (főlemelet).

Megnyílt!

MINTA-SZÁLLODA

Budapest, VI. Nagymező-utca 62.

Modern egész rézberendezés. Villamos világitás, kádtürdök.

Szobák 50 krtól feljebb.

HOTEL „UNION” SZÁLLODA

Budapest, az Operával szemben, éterem, telefon, villany-világitás.

Utazóknak kedvezmények.

Dr. Weiss J. gyógy- és vizgyógyintézet. Fennáll 60 év óta

PIESSMIZHAI KIVÁLÓ gyógy-rodmények ideg- és krónikus betegségeknek.

MÖDLINGHEIN vizgyógyintézet, villamos gyógyintézet, Hírelőző gyűjtemény, Hírelőző gyűjtemény, Hírelőző gyűjtemény, Hírelőző gyűjtemény.

Üzletmegnyitás!

Tisztelt revőimnek és a t. c. közönségnek tisztelteljesen jelentem, hogy a VII., Erzsébet-körút 12. sz. alatt évek óta létező

keztyű- és kötszer-gyáramat

augusztus 1-én VI., Andrassy-út 37. szám

alá helyeztem, és eddigi üzletemet csonkittatlanul tovább vezetem. Kérve a cégem iránt eddig tanúsított jóakarát további fenntartását, ügykezni fogok továbbra is szolid és figyelmes kiszolgálás által a belém helyezett bizalmat megérdemelni.

Tisztelettel **Láptér M.** keztyű- és kötszer-gyáros.

Raktár valamennyi francia és angol gummi-különlegességekben VI., Andrassy-út 37. és Erzsébet-körút 12.

Örökítse meg magát fénykép által!

6 Mignon 50 kr., 3 Vízit 90 kr., 1 Kabinét 80 kr. Vasár- és ünnepnapokon egész nap nyitva, felvételek még esős időben is eszközölhetnek.

Rauch Ede fényképező

Budapest, József-körút 51.

Dr. Renner vizgyógyintézet

bejáró betegek számára. Budapest, VII., Valeró-utca 4. (Telefon).

Az intézet 34 év óta áll fenn, most teljesen újalakított, a legmodernebb gyógyeszközökkel szereltetett föl.

Alkalmazásban levő gyógyszerközök

A tudományos vizgyógyászati összes eljárásnál, masszázsa, villamos fényfürdő (olluszoknál), az elektromozás minden faja (galvanizáció, faradizáció, franklinizáció, elektromos masszázsa), hűtőkészülékek (Psychrophor stb.).

SZÉNSAVAS FÜRDŐK

(Nauheimi eljárás, szifonozások számára). Kezelés alá vétetnek. Különböző ideg- és gerincbajok, ideges gyengeségi állapotok, álmatlanság, szédülés, a gyomor és belek renyhesége, idült izületos izomcsig stb. Prospektus kívánatra. Árak mérsékeltok.

GMEHLING HERMANN

csász. és királyi udvari szállító bőr- és bőrbutor-gyára

BUDAPEST, VII-ik kerület, Damjanich-u. 6

Bőrszékek, Támlányok, Mappák, Papirkosarak, Kályhaellenzők stb. Régi nádszékek bőrrel bevonatnak.

ENZT Szabadalmak

SORSJEGYEKRE ÉRTEKPAPIROKRA (visszafoztethető teljes szerinti kisebb részletekben is) bármely összegért igen olcsóan ad

Köváry Ármin bank- és váltó-üzlete, Erzsébet-körút 12. sz. IV. k., Ferenciek-tere 9. Gróf Cziráky-palota.

BUTOR

jó, szolid kivitelben, előnyös részletfizetésre. **Náthán Ignác** kártyos- és asztalos-butor egyedül főiskolára VII. ker. Erzsébet-körút 23. Árjegyeket vidékre ingyen és bérmentve.

Mindenki fényképez.

Fényképezési készletek. **Blitz**, mely mindenki előnyösét nélkül teljes fényképet tud elkészíteni. Könnyű, egyszerű kezelés. Nagyság 6x6. Egy teljes fényképezési készlet minden hozzátartozóval, és könnyen átvihető társasul, egy fiúban készletben, ára K. 3.80. Nagyobb készletek objektívvel K. 6. Lada 60 fillér. Árjegyek ingyen. Rundsák M. Bécs, IX., Berggasse 3.

BUTOROK

úgy készpénzért, mint részletfizetésre. legolcsóbbabbtól a legfinomabb kivitelű legjutányosabbban **Whitbread és Fuchs** testvéreknél, BUDAPEST VI., Tere-körút 8. Andrassy-út közelében. Képes árjegyek ingyen.

Budapesti Rőser-tanintézet

Alapított 1853-ban. Tanulóinak száma 15733. 3-osztályú nyilvános felső kereskedelmi iskola. 4-osztályú nyilvános polgári iskola. **Novelő-internátus**, benlakó növendékek részére.

BEIRATÁS: auguszt. 30-tól szept. 5-ig. Értékesítő kivonat: **Rőser János igazgató**, kldl: Budapest, VI., Arad-utca 10.

HAGGENMACHER-féle GOLIÁT MALÁTA-SÖR

legkellemesebb üdítő és tápláló ital. Dr. Telbisz János kir. orvos. törvén. hit. végzés nyilatkozata: „A Haggemmacher-féle Goliát Maláta Sör, vegyvizsgálatom alapján, főleg magas extract és malátacukor (Maltose) tartalma következtében a legkitűnőbb maláta-sörök közé sorozom.”

Megrendelési hely: Budapest, V., Kádár-utca 5. sz.

Magyar tollal írjon minden magyar ember!

SCHULER JÓZSEF Első magyar acélírótoll és tollszár gyáranak kitűnő gyártmányai

melyeket hazánkban már mindenütt használnak, felülmúlhatatlanok és jószágunknál fogva angol és más gyártmányokkal teljesen versenyképesek.

Különösen ajánlhatók: Dániel Ernőné 544 szám, 530 szám, 532 szám, 408 szám, 450 szám, 155 szám, 255 szám, 1866 szám.

Minden papírkereskedésben kapható.

PÁRISI NAGYÁRUHÁZ

BUDAPEST,
VII., Kerepesi-ut 38.

Minden vevőnek még a legkisebb bevásárlásnál is
pénztárunk egy fénykép-bonnet szolgáltat ki, amelyen a bevásárolt összeg nyugtárványra
lesz. Amidőn ezen bevásárolt áruk együtt a 20 korona összeget meghaladják, vagy
20 korona értékű áru egyszerre lesz bevásárolva

minden vevő teljesen ingyen kap

bármely tetszés szerinti, nekünk átadandó fénykép után egy 60 cm. magasságu művésziesen elkészített

ÉLETNAGYSÁGU HŰ FÉNYKÉPET

csupán a kifejlesztést és a díszes papírkötést (passe-partout) önköltségünket 3 koronával számítjuk fel. A világ egy műintézete sem képes az ingyen képet magát 20 koronánál alul elkészíteni.

Az 1901. évre szóló teljes naptárral ellátott **KÉPES NAGY ÁRJEGYZÉK** a közkedvelt egy és kétkoronás áruosztályunkról, valamint az összes árucikkekről kívánatra ingyen és bérmentve.

NÉHÁNY SZÓ a TITKOS BETEGSÉGEKRŐL.

Sajnos, — de való igaz, hogy a mai korban feltűnően sok az olyan ember, a kinek vére és testnedve meg vannak fertőzve és a ki fiatalkori könnyelműség és rossz szokások által idegrendszerét és szellemi erejét tönkretette. Itt a legfőbb ideje, hogy ezen szörnyű állapotot megszüntse. Kell lenni valakinek, a ki a fiataloságot a nemü életéről jóakarattal, őszintén és beáratottan felvilágosítsa, kell lenni valakinek, a kinek az emberek titkos bajait bátran, tartózkodás nélkül és bizalommal elmondhassák. De nem elég ám ezen bajokat bárkinak elpanaszolni, hanem olyan jelismereseket specialista orvoshoz kell fordulni, a ki a nemü életre vonatkozó jó tanácsokat tud adni és aki az esetleg már meglévő bajokon is tud segíteni, akkor majd megszűnik a titkos betegségek létezése.

Ilyen magasra hivatásu és erre való Dr. Palócz v. kórházi orvos, specialista országos hírvéintézet (Budapest, VII. Kerepesi-ut 10), a hol a legnagyobb titoktartás mellett kaphat mindenki (ugy férfi, mint nő) a nemü életéről felvilágosítást, a hol a beteg vére és testnedve megvizsgáltnak, idejei megerősödnek, az egész szervezet megszabadul a koraszervektől, lelki kínjai megszűnnek. Ezen intézet a benne alkalmazott és sok ezer betegon biztos és teljes eredménnyel használt gyógymódnál fogva a monarkiaiban utóbb és egyedülálló. A mindennapi foglalkozás megvárása nélkül, biztos sikerrel alaposan és gyorsan gyógyítja már sok év óta Dr. Palócz az ő specialista gyógymóddal még a leg, elhanyagoltabb esetekben is a bujakóros sebeket, huygycsót, hólyag-, ideg- és hátgerinc-bajokat, az onfertőzés és szifilisz utóbjait, magömlés-égyengült férfierőt (impotenciát), aranyeret-, bőrbetegségeket és a női nemü szervek minden betegségeit. Nők részére a külföldi váróterem és külön kijárat van. Ha valaki bármilyen oknál fogva személyesen nem jöhetne el, akkor szive-sea annak leveleire kimerítő, titoktartó választ (a levélhez csak válaszlevegélyt kell mellékelni). A gyógykezelés befejezése után a leveleket elégitik, vagy kivágnak mindenki visszakapja azokat. Az intézet gyógszeréről is gondoskodik. Rendelés naponta déltől 9 óráig délután 6 óráig (vasárnap déli 12 óráig).

Cím: Dr. Palócz v. kórházi orvos, specialista, Budapest, VII., Kerepesi-ut 10

Leánynevelő- és tanintézet

nyilvánossági joggal felruházva, **Rákos-Palotán** nyilvánossági joggal felruházva.
All 4 elemi és 4 polgári osztályból. Kitűnő tanerők. Elfogad **bennlakó** növendékeket (felntötteket is). Kiállít államérvényes bizonyítványokat. A nevelési díj igen mérsékelt. Rákospalota Budapesthez csak 15 pernyi távolságban fekszik, egészséges, falusi levegővel. Tágas, árnyékos kert. Kívánatra ismeretlővel szolgál.
özv. STETTNER AUGUSTA, igazgatónő.

Cs. kir. szab. déli vaspálya-társaság magyar vonalainak üzemeltetési igazgatósága.

3858/P.

Pályázat.

A cs. kir. szab. déli vaspálya-társaság magyar vonalainak üzemeltetési igazgatósága az 1903-ik évben szükséges

100.000 darab

2.40 vagy 2.70 méter hosszú I. rangú vasutfélpitményi tölgytalpára, melyek 1902. évi július hó 1-től 1903. évi április hó végéig szállítandók, pályázatot hirdet és megjegyzi, hogy kedvező árak mellett az 1904. és 1905. évekre is elfogad ajánlatokat.

A szállításra vonatkozó részletes módozatokat magában foglaló „általános és különleges feltételek” valamennyi hazai kereskedelmi és iparkamaránál, az országos iparegyesületnél, a kereskedelmi muzeum igazgatóságánál, valamint alulírott üzemeltetési igazgatóságon, valamint pályafenntartási-osztályánál és annak magyar és horvát vonalain levő összes mérnökösztyályánál díjmentesen kaphatók.

A szabályszerűen kiállított, ivenkint 1 korona m. kir. okmánybéllyel ellátott ajánlatok lepecsételve és a borítékban ezen felirattal „Ajánlat talpászállításra 3858. P. számhoz” legkésőbb

f. évi augusztus hó 31-ének déli 12 órájáig,

a cs. kir. szab. déli vaspálya-társaság magyar vonalainak üzemeltetési igazgatóságához Budapestben, I. kerület, Mészáros-utca 17. sz. (iktató-hivatal) küldendők.

Budapestben, 1901. augusztus hó 1-én.

Az üzemeltetési igazgatóság.

* NEW-YORK *

ÉLETBIZTOSÍTÓ-TÁRSASÁG

Alakult 1845-ben.

Az összes nyeresemények a biztosítottak tulajdonát képezik.

Kívonat az 1900. évi üzleti jelentésből:

Aktívák összege	1 milliárd 293 millió korona
Évi bevétel	290
1899-ben a biztosítottaknak kifizetett	115
1899-ben kötött új üzletek összege	146
Tiszta fölösleg 1899. végén	225

Az 1900-ban a biztosítottaknak kifizetett nyeresémosztalékok összege 14 millió koronára rugott.

A New-York a művelt világ összes országában bir fiókokkal.

A New-York kényelmé megtagadhatatlan a kiállítás napjától fogva.

Referenciák Magyarországon:

Magyar Általános Hitelbank.
Pesti Magyar Kereskedelmi Bank.

Magyarországi vezérigazgatóság:
Budapest, Erzsébet-körut 9—II., New-York palota.

Pocket Telescope
Az optikai készlet, melynek segítségével a távoli tárgyakat közelre lehet látni. Emberek, állatok stb. igen nagy távolságra is felismerhetők. Nők részére külön kivárat van. A készletben egy kőolaj-lámpának, vadászoknak, erdőjáróknak, turistáknak, valamint kirándulások alkalmával is. A Pocket-távcső a nálányzabbak való hordásra van összerakva és egy elmosható, szelvényezett bármely szelvényben a távcsővel. Árjegyzékben a pénz előlészlet mellett 2 K. 40 Hfl. franc. Csak egy 100 Hfl. értelem, 3 db. Ár 6 K., 6 db. 10 K. Porció külön számítatik.
Kann Ignác, Wien, II. Nibelgasse 3.

Polgár Sándor
m. kir. szab. nyert orvos mű- és kőműves
BUDAPEST,
VII., Erzsébet-körut 59.
Ajánlja dusan felszerelt raktárát saját gyártmányu orvos-sebészeti és betegápolási tárgyakban.
Saját gyártmányu, m. k. szabadalmaz Polgár-féle **servékítő**, haskötő, pörccer elleni gummihariganya, orthopédiai készletek, műbőrdíj és kezek stb.
Valódi francia különlegességek F. Bergparand Nép. párisi gyárból.
Részletes képek árjegyzékben és bérmentve.

Nagy győzelem a

rheumatizmus, ischiás, vér- és székrekedés, elhízás, influenza, idegesség, asthma, hűlés, férgyengeség stb. felett

a legujabb és legfontosabb találmánnyal.

A masszírozó és vibráló-készülék

diadalmaskodik,

mint azt a naponta orvosoktól és laikusoktól érkező köszönetek és elismerések bizonyítják. Ezek mindenkinek rendelkezésére állanak a feltalálónál: P. Semerak, Niederlössnitz Drezda mellett. Ára utasítással 16 márka. Prospektus ingyen.

Titkos betegségek szakorvosa

gyanús, gyors, alapos és kényelmes módon biztos gyógyást óhajtó szenvedőknek, 30 éves korból és magas gyakorlati tapasztalásainál fogva legjobban ajánlható

Dr. CZINCZÁR J.

egyetem. orvosudor
gyógyi szerkezetek és nékni foglalkozás alatt nélkül mindennemű bármily régi káros

Nemi betegségeket

ugymint **huygycsófolyást**, hólyag- és vizelési bajokat, **bujakóros sebeket**, **syphilis**, önfertőzésből eredő idegbajokat, a legmagasabb **bőrbetegségeket** és **szépséghibákat**, továbbá

Nemi gyengeségi állapotokat

(impotencia)
megelőző biztos eredménynyel gyorsan a legujabb módon.

Rendelő-intézet: Budapest, VII., Kerepesi-ut 14. sz. Lc.
Rendelés: déltől 10—4-ig, délután 6—8-ig.
Külön váróterem. Külön be- és kijárat.
Levelekre rögtön válasz.

SPECIALSA

servékítőben!
Keleti J. orthopédiai műintézet ajánlja minden szervben szenvedőnek a legujabb és modern szerkezetű 1900. évben cs. és kir. szabadalmazott **servékítőjét**. Nem csuszlik, nem okoz kellemetlen nyomást és rendkívül kitűnő fokozása által felülmúl minden más gyártmányt.

Arak: Egyoldalu Kétoldalu
12 korona. 24 korona

Gyárámban teljes jótállás mellett készülnek, továbbá: jár- és támogépek, műbőrdíj terdennőttek részére és scoliosis-nál Hensing rendszerre szerint. Műlábak és kezek, haskötők, kőbőrdíj-kötők, görccser-hariganyák stb. stb.

illusztrált árjegyzéket titoktartás mellett ingyen küld szét:

KELETI J.

orvos-sebészeti mű- és kőműves-gyára (alap. 1878.)
Bpest, IV., Koronaherceg-utca 17 c.
Gyár: Központi városház.
Kéretik a címre jól ügyelni.
12 korona rendelésnél bérmentve. Még nem feloldó készlegeti kitesorolók.

Mindkét nem

összes nemi és bőrbetegségeit dr. Olivier páriai vérgyógyító piskóttával gyógyítják, a mely egyedül hivatalosan jóváhagyott és államiilag 24.000 frankkal jutalmazott. Itélje ön, hasonlítja össze ezen autentikus bizonylatokat, ezen egyedül létező, kétségtelenül bizalmat érdemlő biztosították egy ötven éves szakadatlan gyógyeredménynek. Egy 80 oldalas fűzet díjtalanul küldetik meg (1 külföldi bélyeg). Tanácsot levélben adunk. Rue Rivoli 33, Páris. Raktár Budapeston a Török-téle gyógyszerüzemben, Király-utca 12. és több más gyógyszerüzemben.

Hazai Ipartermelők Ismertetője.

Ruházati Ipar.

Legjobb egyenruhák, legjobb díszöltönyök, legolcsóbb libériák, valódi olasz vivőszerek, Tiller Mór és Társa co. és kir. udvari szállítóknál Budapest, IV., Váci-utca 35. szám.

Szombathelyi magyar pamutipar, Doctor Hermann S. Szombathely. Gyárt nyers, fehérített és színes pamutárakat.

Wolfner Gyula és társa gyapjucső Újpeston.

Gép Ipar.

Böck István Budapest, IX., Soroksári-utca 24 és Kelenföld. Gőzgépek, gőzkazánok, szivattyúk, hűtők, jéggépek, víznyel., gőzmalom, gőztelep., olajgyári- és borászati berendezések.

Beschner A. H. és tá. n. kir. udvari műeszközök, Budapest, VII. külső viad-ot 119. Erőntvények, díszítőanyagok és szoboröntvények.

Szangerhásoni gépgyár magyarországi gyártalep. Budapest, Külső Váci-ut 1443. Gyárt az összes mezőgazdasági iparok számára szükséges gépeket, 10000 cirkonyári és szeszgyári berendezésekhez.

Kühne E. mezőgazdasági gépgyára Mosonban. Páktár: Budapeston VI., Váci-kört 57/a. „Magyar-Drill” és mindenféle gazdasági gépek.

Hirmani Ferenc fémöntő és órácsa gyár. Budapest, VII. Csányi-s. 9.

Miklóssy-féle acélműgyár Felso. Gyárt mezőgazdasági, bányászati és vasúti szerszámokat. Árjegyzék kérésre.

Papír Ipar.

Első magyar acélíró, tollszár- és írópisztolygyár. Schuler József, Budapest. Gyártalep és iroda VI., Dabok-s. 26. sz. Gyárt vegyi certifikát: Fényerősen negatív és pozitív másolópapirt és vész-nat. Szabadalmazott indigó és színes másolópapirt. Rajzmásolópapirt és elajlapokat. Fénymásoló-estek seonná” eszközök: negatív 1 kor. 30 fill., pozitív 1 kor. 70 fill.

Bater Ipar.

Tornatermek teljes berendezését és felszerelését vidékre is, eltváll a legelőnyösebben Seffer Antal ipartelepe Budapest IV., Károly-szta 1. boltzám 12. Központi Városháza épület) Árjegyzék kívánatra ingyen.

Mirschler-féle székgyár Budapest, VIII. Baross-utca 136. Telefon 53-12. Nagy raktár és választék minden fajta ebédülőszékben a leggyorsabbtól a legfinomabb kivitelig, egész bőrátthuzattal, bőrbetéttel, valamint nádüléssel. Legjobb kivitel. Kizárólag saját gyártmány.

Agyag és üvegiar.

Léderer Márton, Écsed (Biharm.). Tüzelő (chamotte) téglá, díszítőglák piros és fehér, alagsorövek, gyári kemény téglák, francia bornyolt tetőeserép, kitünő mész.

Hangszer Ipar.

Thék Endre egyedüli magyar zongoragyáros BUDAPEST, Üllői-ut 66. szám.

hol nagy választék áll a t. közönség részére, különböző bel és külföldi faemékből, német, francia és angol gépezettel a legmesszebbmenő jóállás mellett. Raktárak vidéken is.

Műszerek.

Folgar Sándor, m. kir. szab. nyert orvosi mű-és közismeretnél, Budapest, VII. Erzsébet-kört 50. sz. jutyányosan beszereshetők „hazai” saját gyártmányú sérvtűk, hátegenestartók, ortopaediai-készületek, méh-, műkés stb. betegápoláshoz szükséges eszközök és tárgyak. Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Élelmi szerek.

Weiss Mór és Társa l. gyula cognac és likör-gyár, tüküly és pálinka-füz-deje Gyula (Békés megye). Mindennemű gyümölcsből párolt szeszes italok, cognac, szilvium, likörök és rumok.

Vegyészeti Ipar.

Magyar gyártmány tengerentul termékekből praparati termézetes pálmák, sirtkosorok péntaágakból Gaszardítva, parafe és nyírfraktörökből stb. különlegesek gyártása. Feder József, Szabadka.

Bőr Ipar.

Wolfner Gyula és társa bőrgyára Budapest. Gyári Újpest. Iroda: VII., Károly-kört 3. Ló-, juh-, gőpazij és kispőr, talp-, blankbőr, hajtó-, varró-éj kötősszjak, hadfelszerelés ékkek.

Valóban!

nagyszerlen segít, mint utólrhetetlen Póvarpusztító SZER.

De csak üvegekben vásárlandó, ahol Kachorin-gháttok vannak állapítottva.

52.476/1901. számhoz.

Földhaszonbérleti hirdetés.

A magyar vallásalap tulajdonát képező s Hajduvármegyében, Püspökladány község határában fekvő birtoknak az alóliit miniszterium IX. ügyosztályában és a püspökladányi közalapítványi felügyelőségénél levő térképen az alantabb felsorolt számokkal megjelölt következő részletei 1902. évi november hó 1-től kezdve az alóliit miniszterium IX. ügyosztályában (Vadász-utca 33. szám)

1901. szeptember 19. napján délelőtti 11 órakor

tartandó zárt ajánlatu nyilvános verseny utján fognak haszonbérbe adni:

a 3. és 4. számú révzugli és hídálbi gazdaság 1161 ²⁰⁰ /1200 hold	12	évre
az 5. nagy-mogyeyai gazdaság 1651 ²⁴⁰ /1200 hold	15	
a 10. és 11. mérgezerháti és sándor-érszligeti gazdaságok együtt 1947 ⁷ /1200 hold	15	
avagy:		
a 10. számú mérgezerháti gazdaság külön 1286 ²⁰⁰ /1200 hold	12	
a 11. sándor-érszligeti 860 ¹⁰⁰ /1200 hold	12	
a 12. és 13. számú Kővágó, Közphát és Hajnalzug nevű gazdaságok együtt 2831 ²⁰⁰ /1200 hold	18	
avagy:		
a 12. számú Kővágó nevű gazdaság külön 641 ²⁰⁰ /1200 hold	12	
és a 13. számú Közphát és Hajnalzug nevű gazdaságok együtt külön 2190 ²⁰⁰ /1200 hold	18	
a 14. számú Szőkeiszligeti gazdaság 1208 ²⁰⁰ /1200 hold	12	
a 15. és 16. számú kettősérszligeti és hamvai gazdaságok együtt 1250 ⁷⁰⁰ /1200 hold	12	
avagy:		
a 15. számú Kettősérszligeti nevű gazdaság külön 576 ²⁰⁰ /1200 hold	12	
és a 16. Hamvai 671 ⁴⁷¹ /1200 hold	12	
a 17., 18. és 24. számú Hótháti, Fehértől és kis-kunlapposi gazdaságok együtt 2281 ¹⁰⁰ /1200 hold	18	
avagy:		
a 17. és 24. számú Hótháti gazdaság és kikunlapposi legelő fele külön 1027 ²⁰⁰ /1200 hold	15	
és a 18. és 24. számú Fehértől gazdaság és kis-kunlapposi legelő másik fele külön 1253 ²⁰⁰ /1200 hold	15	
a 20. számú Rakos-Ürmöshát és Salamonzug nevű gazdaság 2000 ¹¹⁰⁰ /1200 hold	18	
végre a 22. számú Tüvislát, Bessenyhát és Zodony nevű gazdaságok 2314 ⁴¹⁴ /1200 hold	18	

A bérelni szándékozók a fentkelt határnapra azzal hivatnak meg, hogy egy koronás bélyeggel ellátott és a kellő bánatpénz letétélit igazoló pénztári nyugtával felszerelt írásos zartajánlataikat bértárgyankint külön-külön kiállítva és birtékozva az alóliit miniszterium segédhivatali főigazgatóságánál legfeljebb a versenytárgyalási nap délelőtti 10 órájáig nyújták be.

Az ajánlatokban a bérelni szándékoló bér gazdaságokért egészen felajánlott évi haszonbér számmal és betűkkel kiírandó és kijelentendő azokban egyszerűen, hogy ajánlattevő a versenytárgyalási és bérleti feltételeket ismeri és azoknak magát feltétlenül aláveti. Az ajánlatok borítéka felso részére feljegyzendő az, hogy az ajánlat mely bér gazdaságra vonatkozik. Bánatpénzül a bérelni szándékoló gazdaság minden holdja után 2, azaz kettő korona vagy készpénzben, vagy biztosíték-kepes értékpapirokban, avagy pedig a Pesti Hazai Első Takarékpénztár betéti-könyvecskéjében bármelyik közalapítványi, vagy állami (adóhivatali) pénztárnál teendő le, és az arról szóló nyugta csatolandó az ajánlatához.

Elkésve érkezett, vagy kellőleg ki nem állított, avagy fel nem szerelt ajánlatok, valamint utóajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

Oly egyének, kik gyámhatalom vagy gondnokság alatt állanak, ugyszintén, akik az uradalommal szemben hátralékos tartozásban vannak, vagy bármilyen perben állanak, a versenyből ki vannak zárva.

A részletes versenytárgyalási és haszonbérleti feltételek a miniszterium segédhivatalának főigazgatóságánál és a közalapítványi gazdasági felügyelőségénél Püspökladányban a hivatalos órák alatt tekinthetők be.

Budapestben, 1901. évi július hóban.

A vallás- és közoktatásügyi magy. kir. ministerium.

Az angol Premier Helical kerékpárok

27 év óta legjobb hírnevük a világon. Kiállítva anyag és munka tekintetében felülmehetetlen!

A délafrikai tábori csendőrség évek óta a Premier kerékpárokot használja, mert azok a legrosszabb terepeken is beváltak!

Gyártók: (Angliorszag) Coventry, Nürnberg-Doos és Egner. Kaphatók az egyedül gyártó angol csatlós alkatrészeket feltöltéssel a magyarországi fiókáiban

Láng Jakab és Fia

Kerékpárkereskedők néel

Budapest, József-kört 41. Fiók-telek: Rottenblifer-u. 1.

Árjegyzék ingyen.

Saját szakértői javító-műhely.

A BUROK MAGYAR VITÉZE.

Egy magyar fű kalandos története...

Írta: Földes Géza.

A bur nép szabadságharcának története. egy magyar fű kalandjainak érdekes leírása. — A legjobb ifjusági írt, a mely egyszerre hét nyelven jelent meg, világzerie a legnagyobb érdeklődést kelte. — A könyv fejezete a következők: A kivándorló. — Az utazás. — Az új hazá. — Fegyverrel. — Az Arató. — Spon-kopje. — Verioof. — A vég kezdete. — A fogságban. — Masafel.

A dízes kiállítás, színpékes boríték, erős kötésű könyvet gyönyörű egész oldalas színes képek díszítik, a melyek a történet legérdekesebb jelenéseit illusztrálják.

Ára 4 kor. 50 fill.

Sampel Róbert (Wodianer F. és Fiai)

es. és kir. udv. könyvkereskedés kiadás.

Budapest, VI., Andrássy-út 21.

Legjobb Legjobb Legolcsóbb PAP PAP PAP

1 csomajárható vasgép 3 dt.	10.-	1 acél sodrony ágybetét	5.-
1 kivethető mosógép	1.80	1 szongról macska	4.50
1 rouge paplan	1.80	1 afrikai	5.-
1 csomajárható vasgép	2.20	1 lőszór	12.-
1 szongról macska	2.40	1 ablak kőper függöny	8.-
1 szongról macska	2.50	1 káma	1.50
1 szongról macska	4.80	1 gyapjú	4.50
1 szongról macska	8.50	2 Agy. 1 szantálterítő bouret	5.50
1 fodros selyem ál. papl.	12.50	2 " " gyapjú	12.-
1 jó vázalon paplan lepedő	2.-	1 nagy szobaszőnyeg	2.50
1 ággy	1.20	1 nagy szobaszőnyeg	5.30
1 fémelt ággyaláró pokróc	2.50	1 ággyelke I.	0.85
1 gyapjú	5.50	1 tapasztr. ággyelke	1.50
1 jó löpökör	1.60	1 mir. jó fotoszőnyeg	40
1 téli pécór	4.90	1 " " mintázott	75
1 szép fali szőnyeg			

GICHNER JÁNOS

paplan, macska és kárpitoslás gyáros, szőnyeg, függöny, vasbutor stb. nagy raktára

Budapest, VII., Erzsébet-kört 20.

Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve küldök. Védjék megrendelések pontosan esaközöltenek, nem tesző árak kiköveztőlnek, vagy a pénz visszautaták.

Titkos Betegségeket

meggyógyításukat és csebeket, az Sinfertörtes utó-banok, agyongyártó fűzörök, magánorvosok, a bukácó utóközvetkezéseket, nőknél fehérhólyást, bármennyire idősök is, valamint mindazon nő betegségeket, melyekhez a magtalanság egyik főokozója és bőrbetegségeket gyógyít a győgygőző szerzet, biztos sikerrel, gyorran és olapossan

Rendelő-intézet Budapest, Andrássy-út 24. az Opera mellett.

Dr. Garai Antal

orvos, sebész, szemész és utóliit-udvar, volt oszár. kir. oszár. főorvos.

RENDEL: naponta 6. a. 10 óráig egész délután 6 óráig, este 7 óráig 8 óráig.

Díjazott levelekre legnagyobb figyelemmel válaszolnak és gyógyszerokról is gondoskodva lesz.

Nőknél külön várterem.

Ugyanazt megjelenti és szerzője, DR. GARAI ANTAL, né megrendelhető NŐSZERU UTÓBUTATÓ (már a 15-ik kiadásban megjelent) a nemi betegségek és ezek ásszerű gyógykezeléséhez szükséges, volt ára 2 fr 50 kr., most csak 60 kr. A könyv jól beismaragolva lesz elküldve, 1 fr betöltésére meletti bérmentve vagy 90 kr. utánvét mellett.

